

Tuarascáil Bhliantúil
Iarnród Éireann
An Bhliain Airgeadais dar Chríoch
an 31 Nollaig 2020

Éire á hlompar chuig Saol Inbhuanaithe

Buaicphointí 2020

17.9 milliún aistear in 2020

Seoladh DART+ – as ar eascair acmhainn dhúbailte, agus leictriú ar thrí oiread de ghréasán mhórchéantar Bhaile Átha Cliath

Cuireadh feabhas ar na hardaitheoirí in 23 stáisiún i mbliain 1 de chlár 5 bliana na n-ardaitheoirí

An flít carranna iarnróid Intercity á thiontú **go hoibríocht hibrideach**

We are committed to set science-based carbon emissions reduction targets by 2024

Shíníomar an **Gealltanaiséalcharbóin** de chuid *Business in the Community Ireland*

Ullamh i gcomhair an Bhreathimeachta agus seirbhísí díreacha feabhsaithe ó Europort Ros Láir chuig an mór-roinn curtha ar bun

Athnuachan déanta ar na comharthaí i lár na cathrach i mBaile Átha Cliath ionas gur féidir cur leis na seirbhísí amach anseo

An chéad chomhlacht poiblí a ghlac páirt sa **Scéim um Plandaí Dúchasacha, scéim de chuid na Roinne Talmháochta**

Córas rabhaidh nua ag ocht gcrosaire chomhréidhe chun an tsábháilteacht a fheabhsú

Glanadh **fad naoi gciliméadar** traenacha gach oíche, agus tugtar glanadh maith laethúil do dhromchlaí a leagann custaiméirí lámh orthu

737 fostaí tacaíochta agus fostaí riaracháin ag obair ón mbaile

Clár na nÁbhar

Ráiteas an Chathaoirligh	2	Ráiteas um Ioncam Cuimsitheach	42
Tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh	6	Clár Comhardaithe	43
Stiúrthóirí agus Faisnéis Eile	27	Ráiteas um Athruithe ar Chothromas	44
An Bord Stiúrthóirí	28	Ráiteas um Shreabhadh Airgid	45
Tuarascáil na Stiúrthóirí	30	Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais	46
Tuarascáil na nIníochóirí Neamhspleácha	40		

Ráiteas an Chathaoirligh

Molaim féin agus an Bord na hiarrachtaí a rinne breis is 4,000 duine in Iarnród Éireann le linn COVID-19

Anseo in Iarnród Éireann, ag tús 2020, shamhlaíomar bliain ina mbeadh brú mór ar acmhainn, agus ar an méid a raibh súil leis uainn maidir le hinfheistíocht a fhorbairt agus a fháil, agus muid ag tógáil ar bhliain inar thaistil an líon is mó daoine riamh ar ghréasán iarnróid na hÉireann.

I ndeireadh na dála chonacthas go raibh cúrsaí acmhainne ina n-ábhar imní fiú i ré COVID-19, ach ba de bharr scaradh sóisialta a tharla sé sin, agus de bharr gan ach 25% agus 50% de na suíocháin a bheith ar fáil le húsáid le himeacht na bliana. Bhí tionchar ag an bpaindéim ar gach tionscal agus gach gnóthas, ach ba den tábhacht é go leanfadh an gnó a dhéanaimidne ar aghaidh ar bhealach slán sábháilte – lena chinntiú go gcuirfeadh ár n-oibríthe riachtanacha ar chumas oibríthe riachtanacha eile taisteal cibé uair ba ghá dóibh.

Molaim féin agus an Bord na hiarrachtaí a rinne breis is 4,000 duine in Iarnród Éireann agus iad ag féachaint chuige go n-éireodh leo é sin a dhéanamh. Roinnt seachtainí sular tharla an chéad chás COVID-19 sa tír seo, bhunaigh an lucht bainistíochta Foireann Leanúnachais Gnó chun maoirseacht a dhéanamh ar an bpleanáil a bhí le déanamh againn agus chun freagairt don mhéid a bhí chun tarlú. De bharr na mbeart a cuireadh i bhfeidhm, coinníodh slán sábháilte ár gcustaiméirí, ár bhfostaithe agus a dteaghlaigh, agus coinníodh na traenacha, na stáisiúin agus na hionaid oibre díghalraithe. Agus an tír buailte ag géarchéim, bhí éiteas na seirbhíse poiblí chun fóir.

Thacaigh a lán daoine eile leis na hiarrachtaí a rinne ár bhfoireann seirbhíse a sholáthar inar leagadh béim ollmhór ar shláinte agus folláine na gcustaiméirí, ár bhfostaithe agus na gconraitheoirí. Gabhaim buíochas go háirithe leis na hAirí Iompair, Shane Ross agus Eamon Ryan TD, a n-oifigigh Roinne, Anne Graham. Príomhfhheidhmeannach an Údaráis Náisiúnta Iompair, agus a foireann a chinntigh gur tugadh tacaíocht airgeadais dúinn chun seirbhíse riachtanacha a choinneáil ar bun ar feadh an ama, cé gur tháinig laghdú dhá thrian ar líon na bpaisinéirí agus gur thit an bonn as an ioncam dá réir. Ina theannta sin, fuairamar tacaíocht chun dlús a chur lenár gclár inrochtaineachta, rud a fhágann go ndéanfar athnuachan ar na hardaitheoirí agus na staighrí beo i dtuilleadh stáisiún in 2021, obair a bhfuil géarghá léi, ionas go mbeidh saoráidí riachtanacha ar fáil do phaisinéirí a bhfuil fadhbanna soghluaisteachta acu.

Agus muid ag tabhairt aghaidh ar an gcruachás, ní mór dúinn leanúint ar aghaidh ag pleanáil don saol atá romhainn, saol ina mbeidh patrúin oibre, gnó, áineasa agus taistil athraithe go mór. Is léir dúinn ónár dtaighde, áfach, go bhfuil fonn ar ár gcustaiméirí taisteal linn arís, cé gur patrúin éagsúla taistil a bheidh i réim, ach go bhfuil faoiseamh intinne agus cinnteacht de dhíth orthu faoi chúrsaí taistil. Tá a fhios againn freisin go gcaithfear aghaidh a thabhairt ar dhúshlán an athraithe aeráide i ndiaidh COVID.

Is cinnte, sa ghearrthéimhse agus sa mheántréimhse, go mbeidh breis spáis de dhíth ar chustaiméirí ar sheirbhísí iompair phoiblí, agus mar sin go mbeidh gá le hacmhainn níos mó beag beann ar an méadú a d'fhéadfadh teacht ar an éileamh ar sheirbhísí taistil. Den chéad uair riamh i measc coimeádaithe iarnróid in Éirinn, áfach, d'fhéadfadh an deis a bheith againn teacht chun tosaigh ar an éileamh agus muid ag cur le hacmhainn an ghréasáin, ionas go mbeidh seirbhísí taistil feabhsaithe ann do chustaiméirí fad is a bheidh na hoibreacha ar bun.

Fágann sin go mbeidh an deis againn an saol atá romhainn a shamhlú as an nua, mar aon leis an gcaoi a gcinnteoidimid go mbeidh roghanna inbhuanaithe taistil ar fáil agus go ndéanfaidh an earnáil iompair an méid is mó is féidir léi chun rannchuidiú leis an ngníomhaíocht ar son na haeráide.

Chuirge sin, beimid ag tabhairt faoi shaol inbhuanaithe trí athbhreithnithe ar an bPlean Forbartha Náisiúnta agus ar Straitéis an Údarás Náisiúnta Iompair maidir le Mórcheantar Bhaile Átha Cliath, chomh maith le seirbhís iarnróid uile-oileáin atá á thionscnamh ag an Roinn Iompair anseo agus an Roinn Bonneagair i dTuaisceart Éireann. Faoin bpróiseas sin, féadfar breathnú ar thosca eacnamaíocha, sóisialta agus comhshaoil a bheidh i gcroílár ár mbeartas i leith na hinbhuanaitheachta.

Is féidir linn tógáil ar na gealltanais infheistíochta a bhfuil an Rialtas, an Roinn Iompair agus an tÚdarás Náisiúnta Iompair ag tacú leo i gcónaí, agus cosán a rianú i dtreo an t-iompar a dhícharbónú tuilleadh – trí chur leis an acmhainn idir ár gcathracha, agus sna ceantair thart timpeall orthu; cur le luas na seirbhísí idirchathrach; pleanáil le haghaidh leictreáil a dhéanamh chun tosaigh ar an gcuspóir (trí oiread an méid atá ann faoi láthair) atá beartaithe faoin gClár DART+; agus tacú le gluaiseacht inbhuanaithe earraí trí neartú a dhéanamh ar an dá sheirbhís lastais iarnróid atá againn, agus dreasachta a thabhairt do na custaiméirí a roghnóidh aistriú chucu.

Agus mé á scríobh seo, táimid ag cur bailchríoch ar ár straitéis maidir le lastas iarnróid agus ag forbairt an chreata straitéisigh shoiléir lena gcuirfear ar ár gcumas dúinn borradh a chur faoin ngnó, cur le líon na bpaisinéirí agus tacú lenár ngeilleagar agus lenár dtimpeallacht.

Is féidir linn tacú le soghluaisteacht inbhuanaithe a thuilleadh tríd an gcás gnó i leith an iarnróid a fhorbairt ar bhonn na cathracha agus na bailte a bheith nasctha le chéile trí sheirbhísí iarnróid. Is é an t-éiteas atá ag Tionscadal Éireann 2040 a chinntiú go ndéanfar forbairt dhlúth ionas nach mbeidh daoine ag brath chomh mór ar mhodhanna iompair neamh-inbhuanaithe, agus is féidir leis an Fhorbairt ina bhfuil Béim ar Chúrsaí Iompair – a dtacaímid léi in éineacht lenár gcomhghleacaithe i Rannóg Réadmhaoine Clé – a bheith ina heiseamláir don saol is mian linn a bheith amach romhainn.

Tá Europort Ros Láir, inar tugadh aghaidh ar dhúshlán an Bhreitheachta agus dúshlán COVID-19, tagtha chun cinn mar an calafort RóRó is tábhachtaí lena nasctar Éire le mór-roinn na hEorpa, agus tá deis le tapú i dtaobh mol gaoithe amach ón gcósta a fhorbairt ansin chun tacú le forbairt an tionscail fuinnimh ghlain sin i Muir Éireann agus sa Mhuir Cheilteach. Tá cinntí straitéiseacha lárnacha le déanamh, agus táimid ag tnúth le bheith ag obair leis an rialtas náisiúnta agus leis na húdaráis áitiúla, agus le gnólachtaí príobháideacha agus poiblí chun tacú leis na forbairtí straitéiseacha sin.

Le linn 2021, de réir mar a thabharfaidh ár n-oibríthe cúram sláinte – a bhfuilimid fíor-bhuíoch díobh – faoi fheidhmiú na vacsaíne, is fearr a fheicimid cén sórt saoil atá romhainn. Ar deireadh thiar, beidh daoine in ann bualadh le chéile arís. B'fhéidir fiú nach mbeidh sé rófhada go mbeidh dúshláin acmhainne le sárú againn arís. Anseo in Iarnród Éireann, cuirfimid fáilte ar ais roimh ár gcustaiméirí, agus táimid tiomanta do shaol níos láidre agus níos inbhuanaithe a thógáil dóibh féin agus do chustaiméirí agus pobail nua.

Frank Allen
Cathaoirleach

Buairchointí

Ráiteas an Chathaoirígh

Athbheithníú

Ráitis Airgeadais

Tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh

Ghlacamar páirt san fhreagairt túslíne trí sheirbhísí taistil a sholáthar d'oibrithe cúraim sláinte agus d'oibrithe riachtanacha eile

Níl amhras ar bith ann ach go raibh ár gcuid oibríochtaí traenach agus an bhainistíocht bhonneagair dírithe in 2020 ar dhul i ngleic leis an bpaindéim COVID-19, agus ar thús áite a thabhairt do shláinte an phobail agus na bhfostaithe.

Ba mhaith liomsa tacú le ráiteas buíochais an Chathaoirligh lenár gcomhghleacaithe ar fud Iarnród Éireann, lenár gceardchumann, leis an Údarás Náisiúnta Iompair agus leis an Roinn Iompair, leis na gnólachtaí eile a sholáthraíonn seirbhísí iompair phoiblí, agus lenár gcustaiméirí – iad siúd arbh éigean dóibh taisteal, agus iad siúd a d'fhan sa bhaile. Ba mar gheall oraibhse a d'éirigh linn seirbhís iarnróid shábháilte, shláintiúil a choinneáil ar bun agus sláinte gach duine a chosaint.

Mar eagraíocht, ghlacamar páirt san fhreagairt túslíne trí sheirbhísí taistil a sholáthar d'oibrithe cúraim sláinte agus dóibh siúd a raibh orthu taisteal chun aire a thabhairt do dhaoine muinteartha leochaileacha nó cairde leochaileacha leo. Bhí orainn gníomhú go gasta freisin lena chinntiú go raibh na tacaíochtaí agus na bearta cosanta i bhfeidhm againn a bhí riachtanach chun sláinte na bhfostaithe agus na gcustaiméirí a chosaint.

Tá gach ball foirne de chuid Iarnród Éireann le moladh as solúbthacht agus inoiriúnaitheacht a léiriú lena chinntiú go bhféadfaimis leanúint ar aghaidh ag cur seirbhísí ar fáil dóibh siúd is mó a raibh gá acu leo.

Leanamar ag obair i ndlúthpháirt leis an Údarás Náisiúnta Iompair agus le hoibreoirí iompair phoiblí eile go rialta i rith na bliana agus iarracht chomhoibritheach á déanamh againn a chinntiú go mbeadh eolas, saineolas agus faisnéis ar fáil do chách. Ghlac Iarnród Éireann príomhról tacaíochta trí threalamh cosanta pearsanta a bhainistiú agus a sheachadadh thar ceann an Údaráis Náisiúnta Iompair, do gach oibreoir iompair phoiblí.

Ní mór béim a leagan air nach mbeadh cúrsaí airgeadais an ghnó inbhuanaithe in 2020 murach tacaíocht airgeadais bhreise leanúnach a bheith faighte againn ón Údarás Náisiúnta Iompair agus ón Roinn Iompair, toisc gur tháinig laghdú 64% ar líon na bpaisinéirí i gcomparáid le 2019, laghdú ó 50.1 milliún aistear (an líon ab airde riamh) go 17.9 milliún, rud a chuaigh i bhfeidhm ar an ioncam ó tháillí.

Rinneadh Plean Leanúnachais Gnó Iarnród Éireann a athbhreithniú agus a nuashonrú mar fhreagairt bheo ar COVID-19. Cuireadh sraith beart i bhfeidhm chun fostaithe agus custaiméirí a chosaint, agus bhí siadsan á gcomhordú ag Foireann Leanúnachais Gnó a bunaíodh chun déileáil le tionchar COVID-19. Áiríodh leis na bearta sin:

- Gach gné den leanúnachas seirbhíse, lena n-áirítear riachtanais chriticiúla an tslabhra soláthair a aithint agus a chosaint, filleadh ar an obair agus beartais eile san ionad oibre chun an baol ionfhabhtaithe a íoslaghdú.
- Sláinte agus sábháilteacht na bhfostaithe agus na gcustaiméirí, lena n-áirítear ábhar sláinteachais agus sláintiúchta agus trealamh cosanta pearsanta a sholáthar d'oibreoirí iompair phoiblí.

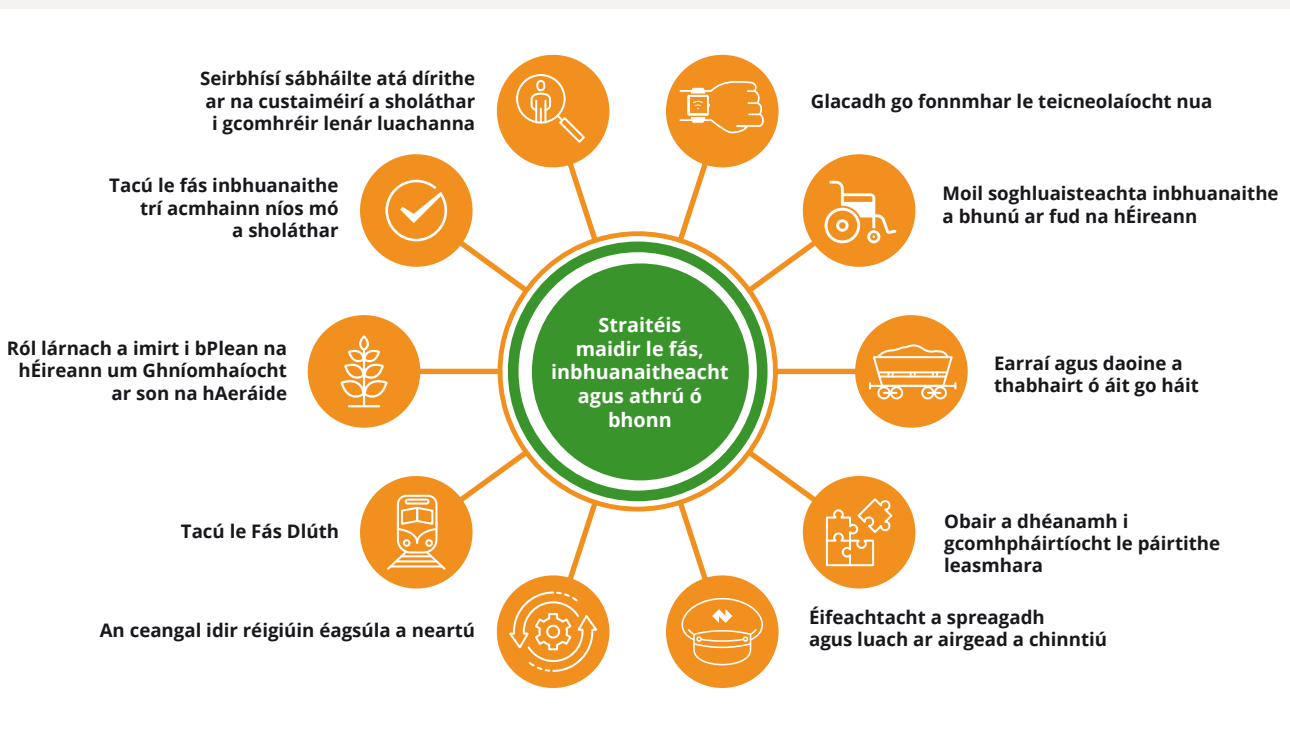
- Cumarsáid agus teagmháil lenár bhfostaithe, ár gcustaiméirí agus ár bpáirtithe leasmhara. Mar chuid lárnach de sin, bunaíodh bealach cumarsáide inmheánach nua leis an soláthraí Éireannach WorkVivo, ardán inmheánach meán sóisialta lenar cinntíodh go bhféadfadh na fostaithe go léir rannchuidiú go gníomhach leis an obair.
- Tacú le cianobair do 737 duine ar fud na heagraíochta i bhfeidhmeanna riaracháin agus tacaíochta a d'fhéadfaí a sholáthar go cianda.
- Bainistíocht acmhainne agus pleanáil amchlár chun freastal ar na srianta taistil – fad dhá mhéadar idir daoine, agus teorainneacha acmhainne 50% agus 25% faoin bplean cúig leibhéal a ghlac an Rialtas mar chuid den straitéis náisiúnta maidir le Maireachtáil le COVID-19.
- Tacú le comhghleacaithe agus dul i gcomhairle le conraitheoirí slándála agus leis na Gardaí lena chinntiú go gcomhlíonfaí an ceanglas éigeantach go gcaithfeadh custaiméirí clúdaigh aghaidhe.

Agus muid ag bainistiú ár ngnólachtaí i ré COVID-19, táimid ag pleanáil freisin don am a mbeidh an galar sin imithe nó maolú déanta air, agus leanamar leis an obair sin agus muid ag dul i ngleic le dúshláin na bliana tá imithe tharainn.

An leagan críochnaitheach de ‘Straitéis 2027’ dár gcuid, tá sé bunaithe ar thrí cinn de mhórtionscadail agus mórtosaíochtaí:

- DART+, clár úrnua faoina ndéanfar infheistíocht sa bhonneagar agus san fhlít sa chaoi is go mbeidh dhá oiread an méid paisinéirí is atá anois in ann leas a bhaint as seirbhísí ghréasán Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath, agus go mbeidh trí oiread an méid seirbhísí ag rith faoi chumhacht leictreach.
- Trí leathnú a dhéanamh ar fhlít carranna iarnróid Intercity, beimid in ann cur le minicíocht na seirbhísí ar gach líne agus achar ama na n-aistear a laghdú.
- Forbairt a dhéanamh ar ról an iarnróid i gcathracha réigiúnacha na tíre, agus é beartaithe borradh a bheith faoi Chorcaigh, Luimneach, Gaillimh agus Port Láirge faoi Thionscadal Éireann 2040.

Cuimsítear sa straitéis príomhtháirgí insoláthartha maidir leis an gcaoi a bhforbróimid seirbhís iarnróid inbhuanaithe na toadhcháí.

Infheistíochtaí Caipitiúla

Le linn 2020, tá dul chun cinn déanta maidir le príomhthionscadail, in ainneoin na ndúshlán a bhaineann le cianobair agus srianta sláinte poiblí i dtaobh na tógála.

- **An Clár DART+:** Seoladh an clár DART+ go poiblí i mí Lúnasa 2020 chun tús a chur le comhairliúchán poiblí ar DART+ an larthair. Ceapadh Comhairleoirí Ildisciplíneacha chun dul chun cinn a dhéanamh maidir le dearadh DART an Iardheiscirt agus DART an Chósta i mí an Mheithimh agus mí na Nollag faoi seach.
- **Tairiscintí i leith Carranna Iarnróid Nua:** Bhí 41 carráiste nua ICR á dtógáil i rith 2020. Bhí tionchar ag COVID-19 ar an sceideal tógála. Tiocfaidh na chéad charráistí go hÉirinn sa tréimhse go dtí lár na bliana 2022. Leanadh ar aghaidh leis an bpróiseas tairisceana i leith suas le 600 feithicil leictreach nua in 2020 agus táthar ag súil go gcuirfear an t-ordú isteach in 2021.
- **An tIonad Náisiúnta Rialaithe Traenacha:** Tosaíodh ag tógáil an Ionaid Náisiúnta Rialaithe Traenacha i mí an Mheithimh 2020. Tá ag éirí go maith leis an obair agus táthar ag súil go mbeidh na hoibreacha ar an bhforstruchtúr críochnaithe a bheag nó a mhór in 2021, rud a fhágfaidh go mbeifear in ann tabhairt faoin bhfeistiú, an aghaidh a shuiteáil agus an tsaoráid a dhéanamh síndíonach.
- **Stáisiún Bhaile Pheiléid:** Cuireadh tús leis an obair chun Stáisiún Bhaile Pheiléid a thógáil i mí Feabhra 2020, agus osclófar an stáisiún nua sa dara leath de 2021 chun freastal ar phobal Ashington agus ar an bpobal nua i bPáirc na Canálach Ríoga. Nuair a bheidh DART+ an larthair tugtha chun críche, beidh an DART ag freastal ar an stáisiún.
- **Athfhorbairt ar Stáisiún Cheannt:** Cuireadh tús le dearadh mionsonraithe ar an athfhorbairt ar Stáisiún Cheannt le linn 2020. Faoin tionscadal sin, cuirfear feabhas ar eispéireas na bpaisinéirí sa stáisiún agus comhtháthófar an stáisiún leis an bhforbraíocht nua atá beartaithe ó dheas, feabhsófar an comhtháthú idir bus agus iarnród, agus éascófar do mhéadú acmhainne amach anseo.

Europort Ros Láir

Sa ról atá aige mar Údarás Calafóirt i leith Europort Ros Láir, tá Iarnród Éireann tiomanta d'infheistíocht nach beag a dhéanamh chun an calafort seo a fhorbairt sna 10 mbliana atá romhainn. Tá deiseanna aitheanta ag Iarnród Éireann don chalafort maidir le húsáid níos fearr a bhaint as an acmhainn atá ar fáil, cur lena éifeachtúlacht agus díriú ar earnálacha sonracha, agus na buntáistí a bhaineann le rochtain gan phlódú ar mhargaí na hEorpa agus na Ríochta Aontaithe araon á gcur chun cinn an tráth céanna. Cuireadh tús leis an obair ar Mháistirphlean nua an Chalafoirt amach sa bhliain 2020 agus tabharfar chun críche é sna cúig bliana amach romhainn trí cheithre chéim oibre.

Le linn 2020, chuir Europort Ros Láir, ag obair dó i gcomhar leis na príomhghníomhaireachtaí stáit go léir, pleananna ullmhúcháin iomlána i gcomhair an Bhreathimeachta chun feidhme ag an gcalafort, lena n-áirítear na saoráidí a thógáil a bheidh de dhíth i gcomhair Pointí Cigireachta Teorann. Thionscain Europort Ros Láir seirbhís nua de chuid Brittany Ferries go Bilbao agus Cherbourg in 2020 agus comhaontaíodh tuilleadh seirbhísí díreacha nua in 2020 a bheidh ar an bhfarraige ó mhí Eanáir 2021. Is é Europort Ros Láir an calafort is tábhachtaí in Éirinn anois i dtaobh seirbhísí díreacha RóRó chun na hEorpa agus beidh 30 seirbhís in aghaidh na seachtaine ag dul díreach chuig an Eoraip ón gcalafort sin ó 2021 ar aghaidh.

Oibríochtaí

Mar gheall ar an laghdú ar oibríochtaí traenach agus an titim mhór a tháinig ar líon na n-aistear a rinne paisinéirí in 2020 de bharr COVID-19, imríodh tionchar mór ar na staitisticí feidhmíochta i leith na bliana. Mar gheall nach raibh an gréasán chomh plódaithe is a bhíodh, bhí na traenacha ní ba phoncúla. Ó 2020 ar aghaidh, déantar poncúlacht a thomhais faoi fhorálacha an Chonartha Seirbhíse Poiblí nua leis an Údarás Náisiúnta Iompair.

Poncúlacht in 2020

DART	92.4%	+0.7%
InterCity	95.2%	+2.8%
Gréasán Comaitéir-eachta Bhaile Átha Cliath	91.5%	+1.6%
Gréasán Comaitéir-eachta Chorcaí	98.7%	+0.5%
Seirbhísí Réigiúnacha	96.8%	+1.1%

Cúrsaí Airgeadais

Ba é toradh foriomlán na bliana glanbharrachas airgeadais roimh chánachas €2.5m (2019: barrachas €4.2m) le glansócmhainní €44.0m (2019: €41.5m).

D'fhág tionchar na paindéime domhanda COVID-19 gur tháinig laghdú mór ar an ioncam oibriúcháin foriomlán ó lár mhí an Mhárta go deireadh na bliana. Ioncam iomlán €143.7m a rinneadh ar oibríochtaí i rith na bliana (2019: €297.4m), sin laghdú €153.7m agus ba de bharr laghdú ar an ioncam ó phaisinéirí a bhí €133.0m de sin. Ioncam €2.4m (2019: €6.5m) a fuarthas ó tháillí páirceála, sin laghdú €4.1m i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin. Laghdú beag ar an ioncam le hais na bliana roimhe sin a bhí i gceist le Lastas Iarnróid, a ghin €3.8m (2019: €3.9m), ioncam €7.1m (2019: €9.2m) a fuarthas ó Europort Ros Láir (laghdú €2.1m), agus bhain €1.9m den laghdú le trácht paisinéirí. Bhí ioncam eile €14.1m níos ísle sa bhliain, ag €29.9m (2019: €44.0m). Gan creidmheas aonuaire €5.4m in 2019 san áireamh, is é is cúis leis an laghdú go príomha ná ioncam cíosa níos ísle, suim €3.5m, agus ioncam €5.5m ó obair a dhéanann tríú páirtithe.

Suim €100.8m (2019: €233.8m) a bhí i gceist leis an ioncam ó phaisinéirí in 2020, sin laghdú 56.9% i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin. Tháinig laghdú ar an ioncam ar fud na seirbhísí go léir: Intercity €61.4m (2019: €136.1m), Seirbhísí Comaitéireachta €20.3m (2019: €50.0m) agus DART €19.1m (2019: €47.7m), de bharr na dtionscnamh a chuir an Rialtas i bhfeidhm chun deireadh a chur le scaipeadh COVID-19 in 2020.

Fuair an chuideachta €21.0m faoi Phacáiste Spreagthaí an Rialtais a fógraíodh i mí Iúil 2020 agus €14.6m faoi na scéimeanna tacaíochta pá a cuireadh i bhfeidhm mar gheall ar COVID-19.

Tháinig méadú €8.1m bliain ar bhliain ar an gcaiteachas párolla €274.4m (2019: €266.3m), agus ba é an chúis ba mhó leis sin an méadú ar mheánlíon na bhfostaithe go 4,058 duine (2019: 3,897). Fostaíodh tuilleadh tiománaithe traenach, oibríthe seirbhíse do chustaiméirí agus baill foirne chun tionscadail chaipitil

agus chothabhála bhreise a chur i bhfeidhm. Tháinig laghdú €8.3m ar chostais oibriúcháin eile €233.4m (2019: €241.7m) i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin, mar gheall ar ídiú breosla níos ísle, suim €2.6m, soláthar níos ísle €3.7m i gcomhair éilimh i ndáil le timpistí, tionchar €1.6m i leith tarscaoileadh rátaí agus costais eile €0.4m.

Fuarthas cistiú €199.7m ón Roinn Iompair in 2020 faoin gConradh Ilbhliantúil Bonneagair (2019: €197.0m). Sholáthair an tÚdarás Náisiúnta Iompair cistiú Oibleagáide Seirbhíse Poiblí €198.9m (2019: €87.1m) chun seirbhísí paisinéirí a rith, agus chládaigh an cistiú breise an laghdú ar ioncam ó phaisinéirí glan ar an méid airgid a spáráil an chuideachta. Fuarthas cistiú caipitil iomlán €45.7m (2019: €41.3m) le haghaidh cothabháil throm ar an rothstoc agus feidhmiú seirbhísí paisinéirí i rith na bliana: €29.0m ó chistiú i ndáil leis an Oibleagáid Seirbhíse Poiblí agus €16.7m i gcistiú caipitil díreach ón Údarás Náisiúnta Iompair. Sholáthair an tÚdarás Náisiúnta Iompair €78.2m breise (2019: €70.9m) i gcomhair tionscadail chaipitil

Úsáideadh suim airgid €4.7m (2019: gineadh suim airgid €14.5m) i leith na bliana (gan maoiniú i measc na gcuideachtaí féin san áireamh). Eascraíonn an toradh airgid diúltach sin as glanbharrachas agus costais dímeasa níos airde arna gcúiteamh ag caiteachas caipitil níos airde agus méadú ar na riachtanais ó thaobh caipiteal oibre. Dá dtarlódh cúlú geilleagrach nó dá dtiocfadh laghdú ar an gcistiú ón stát, d'fhéadfaí dochar mór a dhéanamh don chlár comhardaithe fós.

In 2020, rinne IÉ brabús trádála €4.6m (2019: €0.3m) agus an méid sin coigeartaithe i leith cánach. D'úsáid an chuideachta cailteanais trádála na bliana roimhe sin chun an brabús sin a fhritháireamh.

Ba é an brabús cíosa i leith na bliana ná €2.9m (2019: €6.2m). Bhain an chuideachta leas as faoiseamh grúpa ó chailteanais trádála sa bhliain reatha lena bhfritháireamh i gcoinne an bhrabúis, dá bhrí sin níor cuireadh aon mhuirear cánach chun dochair an chuntais brabúis agus cailteanais i leith na bliana.

Costais chomhairleoireachta

De réir an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016, leagtar amach sa tábla thíos na costais chomhairleoireachta a thabhaigh an chuideachta in 2020 atá san áireamh sna costais oibriúcháin agus na costais eile (féach Nóta 6).

	2020 €'000	2019 €'000
Cothabháil agus Athnuachan	1,270	761
Oibriúchán agus Eile	344	297
Córais Paisinéirí	30	28
Straitéis agus Dearadh na hEagraíochta	114	80
Ollchostais Chomhairleoireachta	1,758	1,166
Costais chaipitlithe	(904)	(611)
Glanchoistais Chomhairleoireachta	854	555

An tSábháilteacht

Níor leagadh béim ní ba mhó riamh ar thábhacht na sábháilteachta i ngach gné dár saol ná mar a rinneadh in 2020. Tá cleachtadh againn uile anois ar bheith ag cloí leis na treoirlínte sláinte poiblí agus chonacthas athrú ollmhór ar iompraíocht ní hé amháin sa tsochaí trí chéile ach in Iarnród Éireann freisin.

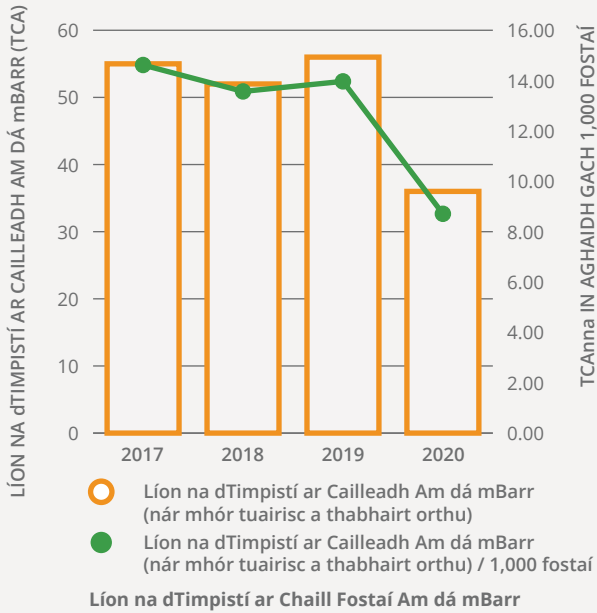
Is é feidhmiú sábháilte an iarnróid an phríomhthosaíocht a bhíonn againn i gcónaí. Leanaimid orainn ag bainistiú na sábháilteachta agus ag déanamh monatóireacht uirthi i dtimpeallacht ina bhfuil laghdú tagtha ar an éileamh ar na seirbhísí. Cé go bhfuil feabhas ag teacht ar go leor treochtaí i mbliana, ní mór an laghdú ar líon na bpaisinéirí agus an méadú ar líon na ndaoine a bhíonn ag obair ón mbaile a chur san áireamh agus na staitisticí thíos á mbreithniú, rud a fhágann go bhfuil an fheidhmíocht normalaithe imithe in olcas i roinnt cásanna.

I measc na dtreochtaí atá ag dul in olcas tá líon na gcásanna tuairteála in aghaidh droichid, a bhfuil méadú beag orthu, agus méadú mór ar chásanna iompraíochta frithshóisialta. Cé gur féidir cuid de sin a chur i leith modhanna tuairiscithe feabhsaithe, is cúis imní é agus ní mór monatóireacht ghéar a dhéanamh air. Glacadh straitéis slándála, lena gcuimsítear tacaíocht réamhghníomhach ó chonraitheoir slándála na cuideachta agus ón nGarda Síochána, chun dul i ngleic leis an treocht sin. Na bearta a cuireadh i bhfeidhm faoin Oibríocht Fanachta le linn COVID-19, rinne siad neartú ar na prótacail idir muid féin agus na Gardaí.

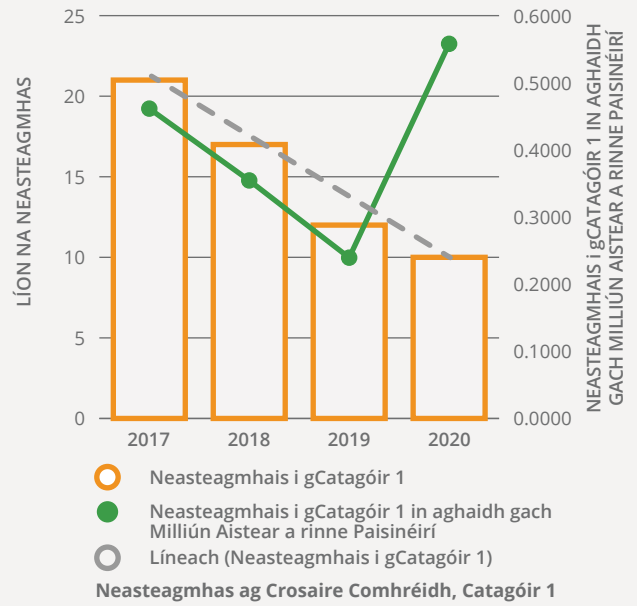

18:45 Gaillimh go hInis

Príomhtháscairí sábháilteachta 2020:

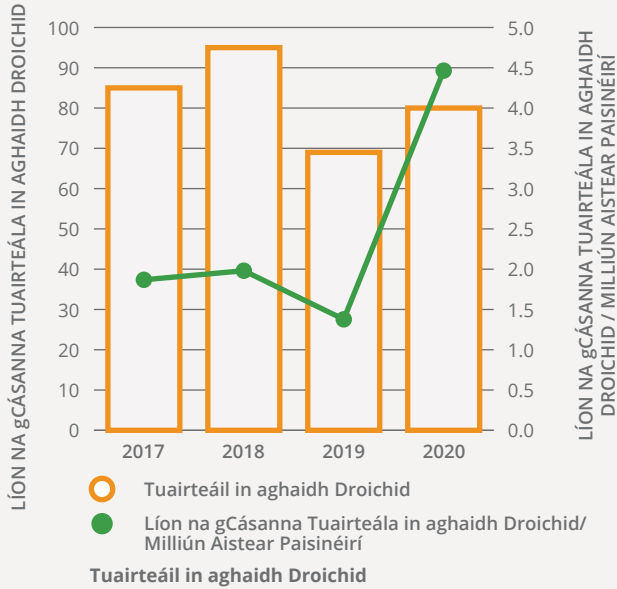

Tá laghdú 36% ar TCAnna, ó 2019, ach caithfear an obair ón mbaile agus leibhéil ísle gníomhaíochta i roinnt réimsí (mar gheall ar COVID-19) a chur san áireamh ansin. Ba iad sciarradh, tuislí agus titim i stáisiúin ba chúis le 36% de na TCAnna go léir.

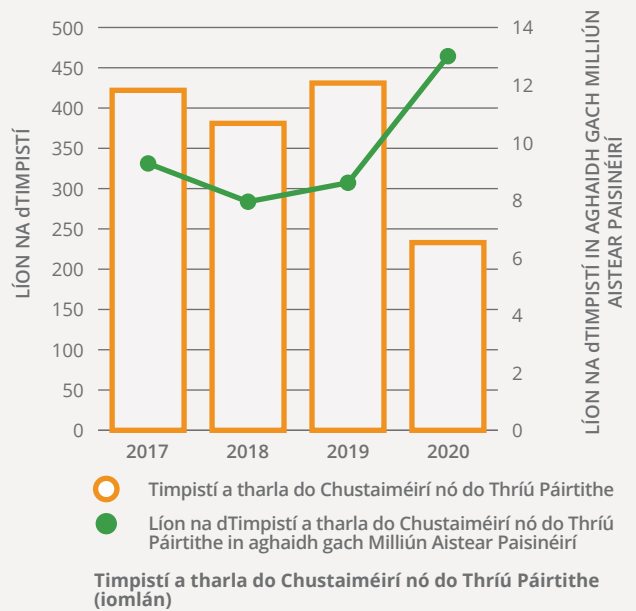

Laghdú 2 atá i gceist sna Neasteagmhais ag Crosaire Comhréidh, Catagóir 1 le hais 2019, agus laghdú 52% le hais 2017 (ó 21 síos go dtí 10). Mar sin féin, toisc gur tháinig laghdú ar líon na n-aistear a rinne paisinéirí mar gheall ar COVID-19, tá an líon sin in aghaidh gach milliún aistear ardaithe ó 0.24 go 0.56. Feabhas atá le sonrú sa treolíne i ndáil le cásanna iarbhrí neasteagmhais le 4 bliana anuas.

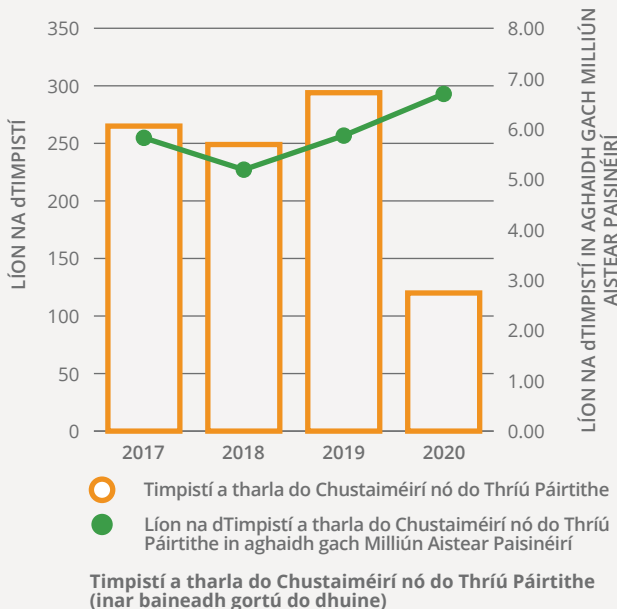

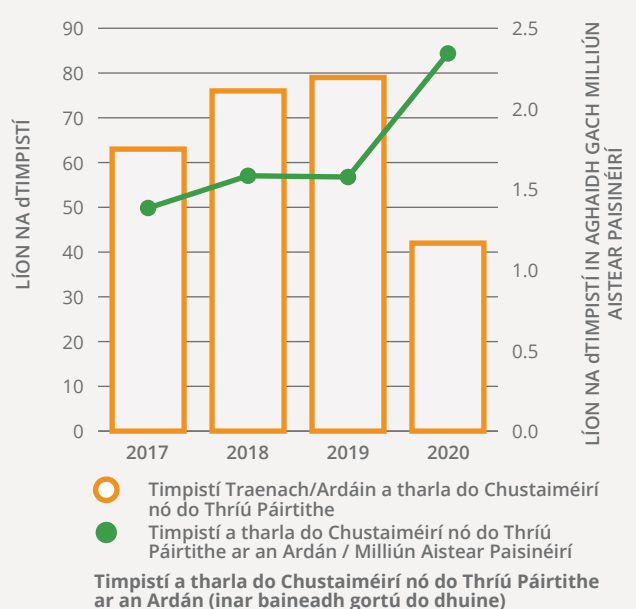
Méadú 11 atá tagtha ar líon na gcásanna Tuairteála in aghaidh Droichid. Sin méadú 16% le hais 2019. Ní furasta a bheith cinnte, ach d'fhéadfadh sé sin a bheith mar gheall ar mhéadú ar sheachadtaí le linn na tréimhse dianghlása de bharr COVID-19.

Laghdu 198 atá tagtha ar líon na dTimpistí a tharla do Chustaiméirí agus Trú Páirtithe. Sin laghdú 46% i leith na bliana. Treocht in airde 4.4 pointe atá i gceist in aghaidh gach milliún aistear paisinéirí.

Laghdu 59% ó 2019. Síos ó 294 go 120. Mar sin féin, treocht in airde atá le sonrú ina thaobh sin in aghaidh gach milliún aistear paisinéirí: ardú ó 5.9 go 6.7 idir 2019 agus 2020. Leanfar leis an monatóireacht air sin.

Laghdu 47% atá tagtha rá líon na gcásanna inar baineadh gortú do dhuine, ó 79 go 42. Ardú beag 0.72 atá le sonrú sa treocht in aghaidh gach milliún aistear paisinéirí le hais 2019. Ardú níos lú ná pointe amháin atá le sonrú ar an treocht in aghaidh gach milliún aistear paisinéirí ó 2017.

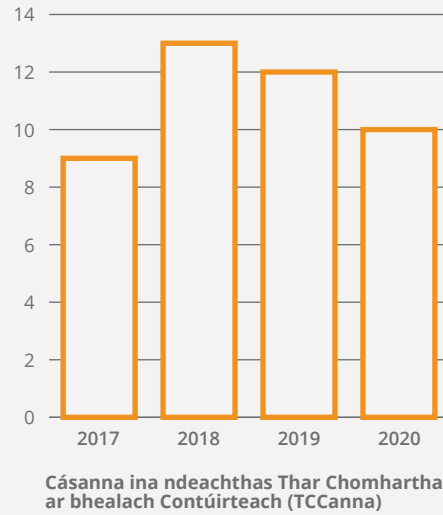
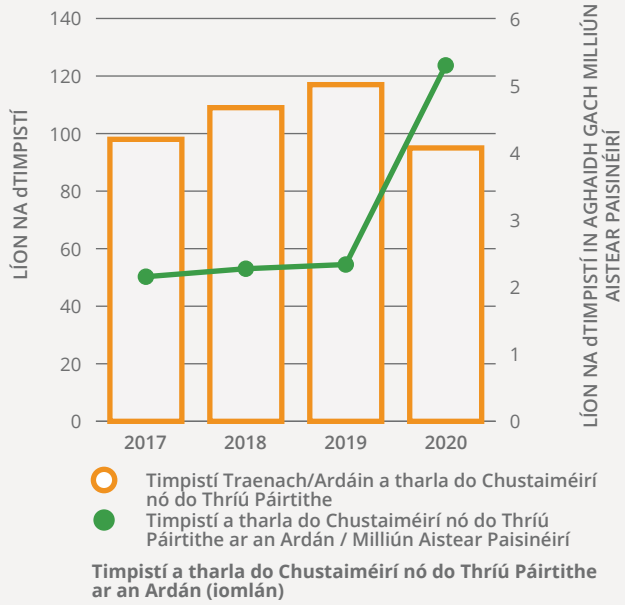

Buailchoinní

Ráiteas an Chathaoirligh

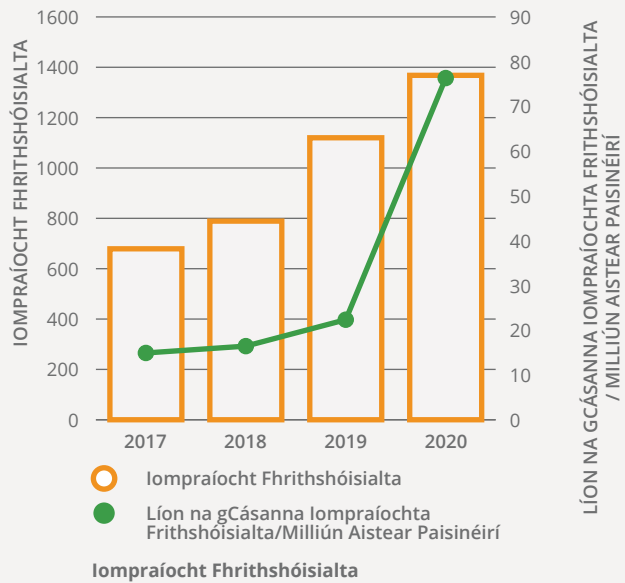
Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

Laghdú 19% atá tagtha ar líon foriomlán na dtimpistí. Treocht in airde 3.0 pointe atá i gceist in aghaidh gach milliún aistear paisinéirí. Leanfar leis an monatóireacht air sin.

Tháinig laghdú ar líon na TCCanna agus laghdú 12.5% ar an meán atá le sonrú ó 2018. Tá speisialtóir Cúinsí Daonna fós ag obair le tiománaithe agus bainisteoirí chun teacht ar thuiscint ar an tionchar a d'imir COVID-19, an laghdú ar ghluaiseacht traenacha, tearc-ualú etc. Tá athbhreithniú agus oiliúint/athoiliúint leanúnach ar siúl.

Bhí méadú 18% le sonrú ar líon na gcásanna iompraíochta fhrithshóisialta. Méadú beagnach 54 pointe atá i gceist in aghaidh gach milliún aistear paisinéirí. Is féidir cuid den mhéadú sin a chur i leith an mhéadaithe ar líon na bpatról, ar an tuairisciú agus ar fheasacht, ach is cúis inmí é mar sin féin.

Tá grúpa monatóireachta nua bunaithe, agus tá ionad monatóireachta i bhfeidhm anois ag Acomhal Bhinn Éadair.

Buaicphointí

Ráiteas an Chathairligh

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

Grianghraf: Finbarr O'Neill

Lastas

Áiríodh iad seo a leanas i measc príomhthrácht lastais na Cuideachta in 2020:

- Mian since ó Mhianaigh na Teamhrach chomh fada le Calafort Bhaile Átha Cliath
- Traenacha coimeádán ó Bhéal an Átha chomh fada le Calafort Bhaile Átha Cliath
- Traenacha adhmaid ó Chontae Mhaigh Eo chomh fada le Port Láirge.

Bhí tionchar ag COVID-19 ar ghníomhaíocht lastais agus Navigator, go háirithe sa chéad bhabhta dianghlasála. Ba é an t-ioncam iomlán ó lastas ná €7,567m, as ar tháinig €3,804m ón tSeirbhís Iarnróid agus €3,763m ón Aonad Lastais (Navigator). San iomlán, ba é 7.3 milliún líon iomlán na dtonnaí a iompraíodh aon chiliméadar amháin.

Táimid fós dírithe go tréan ar ghnó an lastais iarnróid a chur chun cinn agus borradh a chur faoi. Ag obair dúinn leis na príomhpháirtithe leasmhara go léir, sainaitníodh deiseanna chun lastas iarnróid a fhorbairt agus a fhás sna blianta amach romhainn. Tá Iarnród Éireann tiomanta do bhorradh a chur faoi ghnó an lastais iarnróid, agus díreofar ar an luach tráchtála, comhshaoil agus eacnamaíoch is féidir le lastas iarnróid a sholáthar sna blianta amach romhainn, agus forbróidh an chuideachta plean gnó nua i dtaobh lastais in 2021 i gcomhpháirtíocht le príomhpháirtithe leasmhara ó earnáil na tionsclaíochta agus ón rialtas.

D'éirigh go geal arís eile in 2020 le hAonad Lastais Iarnród Éireann (Navigator), ar sainghné dá chuid oibre é páirteanna carranna a bhailiú agus a dháileadh. Bhí feidhmíocht an ghnólaigh sin ina measc siúd ab fhearr san Eoraip san earnáil sin – seachadadh 99.6% de na horduithe in am ar fud oileán na hÉireann.

Ár nGréasán

Ba iad na foinsí ioncaim do ghnó an Bhainisteora Bonneagair i leith na bliana 2020: Cistiú faoin gConradh Ilbhliantúil ón Roinn Iompair agus muirir rochtana rianta/stáisiúin ó gach Gnóthas Iarnróid a d'úsáid an gréasán, lena n-áirítear na seirbhísí lastais go léir agus na seirbhísí go léir do phaisinéirí. Ba é an caiteachas iomlán ar ghnó an Bhainisteora Bonneagair in 2020 ná €294m, lena n-áirítear cistiú spreagthaí €21m. I measc na bpríomhthionscadal ar leanadh ar aghaidh leo agus a tosaíodh le linn 2021 tá siad seo a leanas:

- Tionscadal chun Rianta a Athleagan i gCorcaigh:** Cuireadh tús leis an tionscadal seo go luath in 2020 agus bhí glanadh ballasta san áireamh leis freisin. Cuireadh siar é ar feadh ceithre mhí mar gheall ar COVID-19. Ina ainneoin sin leagadh síos 18.5 míle rianta agus glanadh stráice 11.25 míle ballasta. Leanfar leis an tionscadal seo in 2021. Is mó a bheifear in ann brath ar na seirbhísí paisinéirí dá bharr sin agus is lú an t-achar ama a thógfaidh na haistoir ar líne Chorcaí. Rachaidh an obair chun tairbhe línte friothálacha go Corcaigh freisin.
- Tionscadal Athchomharthaíochta i Lár na Cathrach:** Tugadh chun críche an tionscadal ocht mbliana seo i Ráithe 4 2020 agus rinneadh céimeanna a dó agus a ceathair a choimisiúnú ag an am céanna. Tá comharthaí nua suiteáilte anois i lár na cathrach ag Stáisiún Uí Chonghaile agus trasna Dhroichead na Lúblíne chun freastal ar an mborradh a mheastar a bheidh faoi líon na seirbhísí le teacht DART+.
- Tionscadal Athchomharthaíochta Chathair Chorcaí:** Cuireadh tús le tionscadal athchomhthraíochta Chorcaí i Ráithe 4 2020 faoina suiteálfar córas comharthaíochta nua-aimseartha i limistéar chlós Chorcaí agus faoina n-éascófar do dhúnadh na gcábán comharthaíochta áitiúla. Táthar ag súil go mbeidh sé críochnaithe faoi Ráithe 3 2021.
- Tionscadal píolótach um Rabhadh Braite Feithiclí:** Suiteáladh córas nua chun feithiclí atá ró-ard a bhrath ag Sráid Amiens in 2020. Le léasar a oibríonn sé. Ba ag an droichead ar Shráid Amiens a tharla roinnt cásanna tuairteála le droichead a tharraing aird an phobail. Seans go gcuirfear i bhfeidhm an córas ag droichead eile a bhuailtear go minic ar fud an ghréasáin le linn 2021.
- Córais Rabhaidh Braite Traenach:** Suiteáladh córas nua chun rabhadh a thabhairt gur braitheadh traein ag ocht gcrosbhealach ardriosca le linn 2020. Soláthraíonn an córas nua faisnéis fheabhsaithe faoi thraenacha a bheith ag teacht agus cuidíonn sé le húsáideoirí na gcrosairí comhréidh a chinneadh cén uair a bheidh sé sábháilte an líne iarnróid a thrasnú. Leanfar de bheith á chur i bhfeidhm ag láithreacha tábhachtacha eile i rith 2021 agus ina dhiaidh sin.
- Céanna Thuaidh Phort Láirge:** Ceadaíodh cistiú i Ráithe 4 2020 lena bhféadfar stáisiún nua a thógáil i bPort Láirge, cobhsú a dhéanamh ar an éadan carraige, cosaintí tuile i bhfad níos fearr a shuiteáil, uasghrádú a dhéanamh ar an gcóras comharthaíochta, agus é sin go léir ina chuid dhílis de thionscadal oifige, miondíola agus cóiríochta a chosnóidh €420 milliún.

Clár Mór na nArdaitheoirí: I mbliain a haon de Chlár Mór na nArdaitheoirí arna chistiú ag an Údarás Náisiúnta Iompair:

- cuireadh ardaithoirí nua in ionas 6 ardaithoir hidrálacha
- cuireadh córais nua in ionad 23 córas rialaithe ardaithora
- cuireadh staighrí beo nua i Stáisiún Shráid na Teamhrach
- Suiteáladh córas glao do phaisinéirí in 50 ardaithoir in 23 stáisiún.
- Suiteáladh teileafóin éigeandála GSM sna 211 ardaithoir

Leis na huasghráduithe sin, tá rochtain níos fearr ar an mbonneagar sna stáisiúin agus is fearr is féidir brath air. Coinneofar leis an gclár sin agus déanfar leathnú air in 2021.

Grianghraf: Frank Golden, Iarnród Éireann

Inbhuanaitheacht

Ag teacht leis an misean inbhuanaitheachta atá againn, cuimsíonn Iarnród Éireann prionsabail inbhuanaitheachta i bhforbairt agus i bhfeidhmiú a sheirbhísí agus a ghréasáin iarnróid, agus ar an gcaoi sin rannchuideoidh sé le hinbhuanaitheacht an gheilleagair agus le folláine shóisialta, agus leis an gcomhshaol a chosaint, a athshlánú agus a fheabhsú do na glúnta atá le teacht.

Tá Iarnród Éireann, i gcomhar le príomhpháirtithe leasmhara, ag gabháil do réimse leathan tionscnamh faoi na trí cholún idirghaolmhara sin. Tacaíonn na tionscnaimh sin le feidhmiú roinnt príomhbheartais agus straitéisí náisiúnta lena gcuirtear chun cinn forbairt na tíre, an éagsúlacht agus freagracht shóisialta agus chomhshaoil lena n-áirítear aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna a bhaineann leis an athrú aeráide. Is tacaíocht iad freisin maidir le haidhmeanna fairsinge na Náisiún Aontaithe i ndáil le forbairt inbhuanaithe, agus tá siad i gcomhréir le Straitéis Inbhuanaitheachta Ghrúpa CIÉ.

Rinneadh dul chun cinn nach beag maidir leis na trí cholún inbhuanaitheachta in 2020, le tacaíocht ó ghlacadh foirmiúil Straitéis Inbhuanaitheachta Iarnród Éireann.

Cúrsaí Comhshaoil

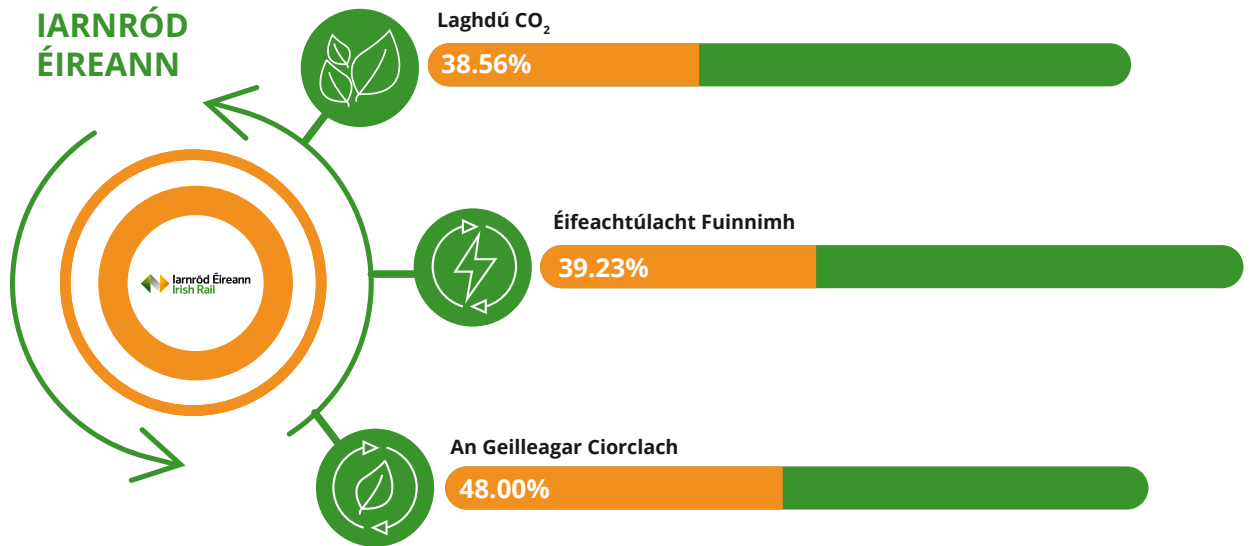
Bainistíocht chomhshaoil

- Ag obair le páirtithe leasmhara, rinneadh suirbhéanna ar cháilíocht an aeir ag gach stáisiún críochfoirt, chun straitéisí cáilíochta aeir uirbeacha níos leithne a threorú
- Cuireadh chun feidhme straitéisí sonracha maidir leis an ngeilleagar ciorclach, lena n-áirítear bainistíocht ábhair le haghaidh rianta nua a leagan ar Líne Chorcaí, laghdú ar phlaistigh aonúsáide, agus saoráidí athchúrsála dramhaíola a fheabhsú
- Saineolas a fhorbairt faoin soláthar poiblí glas

An Bhithéagsúlacht

- Ina rannpháirtí tionscnaimh i gclár na Roinne Talmhaíochta um Chur Plandaí Dúchasacha (Carraig na Sionainne)
- Cláir phailneora agus bhithéagsúlachta ag 25 stáisiún
- Ceapadh éiceolaí, rinneadh athbhreithniú ar nósanna imeachta maidir le measúnú éiceolaíoch, forbraíodh inniúlachtaí maidir le bainistíocht fásra
- Bhíothas ag obair le comhpháirtithe lena n-áirítear tionscadal bhoscaí neadaireachta na ngabhán gaoithe sa Dromaid, comharthaí dúlra i mBaile an Bhóthair, ballraíocht i mBithsféar Chuan Bhaile Átha Cliath

Próifíl maidir le hÍdiú Fuinnimh – Iarnród Éireann (MWh)							
Bliain	Y 2006	Y 2010	Y 2016	Y 2018	Y 2019	Y 2020	
Úsáid Fuinnimh iomlán MWh in aghaidh 10,000 km Paisinéirí	100%	81%	64%	58%	57%	130%	
Úsáid Fuinnimh iomlán MWh in aghaidh 100 km Traenach	100%	75%	68%	68%	69%	65%	
Costas Fuinnimh bunaithe ar Ola Dhíosail	100%	159%	218%	163%	159%	191%	
Ola dhíosail le haghaidh feithiclí a tharraingt	670,300	465,900	429,000	445,500	460,113	375,233	● 18.4%
Leictreachas le haghaidh feithiclí a tharraingt	35,400	26,700	24,458	26,222	27,695	23,235	● 16.1%
Breosla i gcomhair feithiclí bóthair	13,400	16,600	15,700	15,005	14,676	14,644	● 0.2%
Leictreachas le haghaidh cuspóirí eile	31,000	39,000	36,889	37,031	35,791	35,804	● -0.04%
Gás don téamh	18,500	16,300	8,700	9,032	9,278	9,979	● 7.6%
Úsáid Fuinnimh iomlán MWh	768,600	564,500	514,747	532,789	547,553	458,895	● 16.2%
	100%	73%	67.0%	69.3%	71.2%	59.7%	
Iomlán na nAstaíochtaí CO₂ ('000 tonna)	230.0	164.6	146.0	144.5	142.5	119.6	● 16.1%
Tonna astaíochtaí CO₂ / '000 km traenach IOMLÁN	12.6	9.3	7.9	7.7	7.4	7.1	● 4.6%
Paisinéirí M km	1,872	1,678	1,990	2,281	2,399	877	● -63.4%
	100%	90%	106%	122%	128%	47%	
Úsáid Fuinnimh iomlán MWh in aghaidh 10,000 km a thaistil Paisinéirí	4.03	3.27	2.59	2.34	2.28	5.23	● 129.2%
	100%	81%	64%	58%	57%	130%	
Traenacha M km	18.2	17.7	18.4	18.88	19.26	16.95	● -12.0%
	100%	97%	101%	104%	106%	93%	
Úsáid Fuinnimh iomlán MWh in aghaidh 100 km Traenach	4.14	3.10	2.80	2.82	2.84	2.71	● -4.8%
	100%	75%	68%	68%	69%	65%	
Líon na gCuntas Leictreachais (MPRN)	390	571	614	617	635	640	
	100%	146%	157%	158%	163%	164%	
Costas Fuinnimh bunaithe ar Ola Dhíosail	0.34	0.54	0.74	0.56	0.54	0.65	● -20.4%
	100%	159%	218%	163%	159%	191%	

Dícharbónú agus Ídiú Fuinnimh

Léirítear ar an leathanach roimhe seo próifíl ídithe fuinnimh (MWh) Iarnród Éireann (gach figiúr slánaithe chuig '00)

Mar a bheifí ag súil leis, bhí tionchar ollmhór ag an bpaindéim COVID-19 ar fheidhmíocht fuinnimh na cuideachta i leith 2020, agus sin mar a bheidh in 2021 freisin.

Tá an méid fuinnimh a ídítear agus na hastaíochtaí carbóin laghdaithe i dtéarmaí iomlána ach caithfear féachaint air sin i gcomhthéacs laghdú mór a bheith tagtha ar sheirbhísí iompair phoiblí ar feadh cuid mhór de 2020 i gcomhréir le Plean an Rialtais maidir le Maireachtáil le COVID-19.

Díosal i gcomhair Tarraingthe

Tháinig laghdú **18.4%** ar an méid díosail a ídíodh agus tháinig laghdú **64%** ar líon na gciliméadar a thaistil paisinéirí i gcás seirbhísí díosail le hais na bliana 2019. Mar gheall ar an bpatrún seirbhíse neamhghnách sin, nach bhfacthas a leithéid cheana, tá an éifeachtúlacht fuinnimh (MWh in aghaidh gach 10,000 km a thaistil paisinéirí) laghdaithe ó 2.28 in 2019 go 5.23 in 2020 **(-129%)** agus mar sin ní féidir i ndáiríre comparáid a dhéanamh idir é agus figiúirí na mblianta roimhe seo. Níl aon athrú tagtha ar úsáid na n-inneall i gcomhair Lastais ó 2019.

DART

Tháinig laghdú 16.1% ar an méid leictreachais a ídíodh chun an DART a rith le hais na bliana 2019 agus tháinig laghdú 61% ar líon na gciliméadar a thaistil paisinéirí.

Breosla i gcomhair feithiclí bóthair

Tá laghdú 0.2% tagtha ar an méid breosla a úsáidtear sna feithiclí bóthair. Is é an chúis is mó leis sin ná go bhfuil feithiclí níos éifeachtúla á gcur in ionad seanfeithiclí agus go bhfuil córas teileamaitice á thabhairt isteach.

Leictreachas

Is ar aon dul le leibhéal na bliana 2019 a bhí an méid leictreachais a ídíodh i leith sócmhainní seasta (foirgnimh, an córas comharthaíochta, an córas teileachumarsáide). Tháinig méadú ar líon na bpointí soláthair (pointí méadraithe) ó 635 go 640.

Léirítear leis sin go bhfuil an leictreachas a theastaíonn chun ár sócmhainní gnó a oibriú neamhspleách den chuid is mó ar leibhéal na seirbhíse agus ar líon na bpaisinéirí. Mar shampla, beidh na huaireanta céanna soilsithe/ téimh de dhíth ar ardáin stáisiúin i gcónaí agus caithfear an bonneagar rothstoc agus rianta a chothabháil ar an sceideal seirbhíse céanna.

Gás

Tháinig méadú 7.6% ar an méid gás a úsáideadh i gcomparáid le 2019. Tá méadú tagtha de réir a chéile ar an méid gás a ídítear le 3 bliana anuas, rud atá ag déanamh fritháirimh ar na gnóthachain nach beag a rinneadh go dtí 2015. Tá mórthionscadail tugtha chun críche le déanaí in áiteanna amhail oifigí Stáisiún Uí Chonghaile agus Seid Rothstoc Inse Chór, inar suiteáladh insliú feabhsaithe ar fhoirgnimh mhóra, agus fágfaidh sé sin gur fearr a bheidh an éifeachtúlacht fuinnimh feasta.

Foriomlán

Tá laghdú 16% tagtha ar an úsáid fhoriomlán fuinnimh: 95% i leith an díosail i gcomhair tarraingthe agus 5% i leith an leictreachais i gcomhair tarraingthe. Is léir, áfach, nach bhfuil an bhliain inchomparáide le blianta eile mar gheall ar an bpaindéim agus an laghdú a tháinig ar líon na bpaisinéirí.

Costais

Tháinig laghdú ar chostas an fhuinnimh i gcás an gháis (9.8%) agus an leictreachais (8%). Tabhair faoi deara go bhfuil nasc díreach idir praghas an leictreachais agus margáí mórdhíola gáis agus gur thit an praghas go dtí an leibhéal is ísle le 10 mbliana anuas i míonna láir na bliana. Tá praghsanna tráchtearraí ag ardú arís le cúpla mí anuas agus, idir sin agus méadú ar an OSP (Oibleagáid Seirbhíse Poiblí), meastar go dtiocfadh ardú ar rátaí fóntais in 2021.

Tháinig méadú 17% ar phraghsanna ola breosla.

Déantar ceannacháin díosail a fhálú ar aghaidh ionas go léiríonn na praghsanna an praghas fálaíthe, agus ní an ‘Prap-praghas’.

Dícharbónú

Tháinig laghdú 16.1% ar ár nglanastaíochtaí carbóin in 2020 go 119,600 tonna, mar gheall ar an laghdú ar na seirbhísí. Tabhair faoi deara go bhfuil astaíochtaí scóip 1 (feithiclí cuideachta le hinneall dóchan) agus astaíochtaí scóip 2 (leictreachas agus teas ceannaithe) san áireamh san fhigiúr sin.

Plean Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide

Straitéis Éifeachtúlachta Fuinnimh 2020 na hEanála Poiblí, a thug an rialtas isteach in 2009, tá sí tugtha curtha i gcrích anois agus d'éirigh le hIarnród Éireann an sprioc maidir le laghdú 33% a bhaint amach.

Tá an Plean Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide 2021-2030 le hachtú in 2021 agus beartaítear na spriocanna éifeachtúlachta agus dícharbónaithe seo a leanas a bheith ann:

- Feabhas 50% ar éifeachtúlacht fuinnimh faoi 2030 – ‘Sprioc Éifeachtúlachta Fuinnimh’
- Glanlaghdú iomlán 50% ar astaíochtaí gás ceaptha teasa faoi 2030 – ‘Sprioc Charbóin’
- Iarfhéistiú le déanamh ar fhoirgnimh phoiblí ionas gur caighdeán BER B a bheidh iontu faoi 2030 – ‘Sprioc Foirgneamh’

Is é atá sa chomhpháirt éifeachtúlachta fuinnimh ná beart leantach maidir leis an bpróiseas atá ann cheana.

Is dúshlán mór é, áfach, **glanlaghdú** ar gháis ceaptha teasa (gan aon liúntas i leith méadú gníomhaíochta) a bhaint amach.

Bearta a rinneadh in 2020 agus cinn atá pleanáilte le haghaidh 2021

- Breosla Díosail i gcomhair Tarraingthe:
 - Giarbhosca sna Traenacha Díosail Ilaonad (Carranna Iarnróid Intercity)
 - ▶ Cuireadh tús leis an triail i leith tras-seoladh ZF ar thraein amháin i mí na Samhna 2020
 - ▶ Tá fianais éigin ann gur fearr atá an giarbhosca ZF ag feidhmiú ná giarbhosca Voith agus go bhféadfaí 20% den bhreosla a spáráil dá bharr sin, agus astaíochtaí CO₂ a laghdú dá réir.
 - ▶ Lena chois sin, éascaíonn an triail sin d'fheithiclí a thiontú ina bhfeithiclí hibrídeacha sula i bhfad (sonraí thíos).
 - Tiomáint Hibrídeach ar an bhflít carranna iarnróid de chuid InterCity
 - ▶ Tá comhpháirteanna innill Chéim V á ndéanamh faoi láthair chun éascú do thrialacha ar innill Chéim V (dhá thraein) i Ráithe 4 2021. Tá an chéad triail tiomána hibrídí ar an sceideal do 2022 agus tá tacaíocht á soláthar ó chiste an Rialtais um ghníomhaíocht ar son na haeráide.
 - Breiseán Breosla Envirox (chun an méid breosla a ídítear a laghdú agus na scagairí DP a choinneáil glan in innill díosail)
 - ▶ Rinneadh cóireáil ar fhflít iomlán IÉ ó Mheitheamh 2019 ar aghaidh agus tá feabhas 4% tagtha ar an mbarainneacht breosla ar fud na n-aonad DMU agus na n-inneall eile.
 - Athrú cumhachta ar Aicme 29000
 - ▶ Tabharfar faoi staidéar féidearthachta ina leith seo in 2021 chun na roghanna agus an cás gnó a chinneadh maidir le foinse nua chumhachta a fheistiú san fhflít traenacha díosail ón tréimhse 2003-2005 agus féachaint an bhféadfaí cinn hibrídeacha a dhéanamh astu.

- Veaineanna gineadóra Enterprise
 - ▶ Tá clár oibre ar bun chun athchóiriú a dhéanamh ar na veaineanna gineadóra atá ag feidhmiú ar fhlíit Enterprise Intercity. Tá 4 veain gineadóra feistithe le 8 seanghineadóir faoi chumhacht díosail. Níl feidhmíocht mhaith acu, tá a lán astaíochtaí uathu agus tá cuid mhaith deataigh á n-astú acu. Tá gineadóirí díosail nua-aimseartha nach mbíonn an oiread astaíochtaí uathu le cur ina n-áit in 2021.
- Slabhra Soláthair Díosail:
 - Tá córas cianmhonatóireachta agus tuairiscithe á chur i bhfeidhm sna hionaid ina gcuirtear breosla sna feithiclí (iostaí, tacaíocht ardáin etc.). Is é an cuspóir atá leis sin na méideanna breosla a rianú ar fud an tslabhra soláthair chun na méideanna ola a réiteach le chéile agus sceitheadh breosla as an gcóras a bhrath.
 - Tá méadair bhreosla feistithe ag Stáisiún Uí Chonghaile, Stáisiún Phort Laoise agus Stáisiún Dhroichead Átha agus tá méadair umar curtha ag obair i gCorcaigh, Port Láirge agus Droichead Átha
 - Tá bonneagar AdBlue á shuiteáil ar fud na láithreacha breoslaithe iarnróid in 2021 d'fhonn tacú leis na hinnill a mbeidh astaíochtaí níos ísle á sceitheadh acu, innill a bheidh á n-úsáid ó 2021 ar aghaidh.
- DART+:
 - Traenacha Leictreacha Nua (EMUanna) – creat soláthair 10 mbliana atá le feidhmiú i Ráithe 1 2021. D'fhéadfadh líon iomlán na bhfeithiclí a bheith suas le 600. Go príomha, soláthroidh na feithiclí sin acmhainn mhéadaithe ach d'fhéadfaidís áit na draenacha díosail a thógáil freisin sna blianta amach romhainn.
 - Faoin gcreat freisin, féadfaidh traenacha atá á gcumhachtú le bataire tarraingthe luas suas le 50km a dhéanamh i limistéir gan leictriú lasnairde, agus ar an gcaoi sin cuideofar aistriú níos luaithe a dhéanamh chuig seirbhísí iompair phoiblí atá saor ó charbón go dtí go mbeidh an leictriú déanta.
 - Iosta Mhaigh Nuad: Rinneadh athbhreithnithe EED (Dearadh atá Tíosach ar Fhuinneamh) tríd an réamhphróiseas dearaidh chun inbhuanaitheacht an fhoirgnimh a bharrfheabhsú.
 - Caithfidh an foirgneamh leibhéal áirithe fuinnimh in-athnuaite a bhaint amach ionas gur féidir a mheas gur nZEB (foirgneamh atá beagnach neodrach ó thaobh fuinnimh) é agus táthar ag dul i ngleic leis an riachtanas sin trí phainéil ghréine, caidéal teasa agus aisghabháil teasa.
- Feithiclí Leictreacha Bóthair:
 - Tá sé beartaithe ag Iarnród Éireann 15 fheithicil leictreacha eile a cheannach in 2021 don fhoireann Bonneagair, anuas ar na 13 fheithicil atá i mbun seirbhíse faoi láthair.
- Luchtairí d'Fheithiclí Leictreacha (EV):
 - Suiteáladh 6 Mhearluchtaire EV (50kW) do thiománaithe tacsáí ag 3 láthair faoi scéim a bhfuil an Roinn Iompair ag tabhairt cúnamh ina leith.
 - Tá tríú páirtí á sholáthar chun Córas Bainistíochta na bPointí Luchtaithe a chothabháil agus a oibriú.
 - Tá pointí mearluchtaithe EV don fhoireann suiteáilte ag 5 láthair.
- Soilse atá Tíosach ar Fhuinneamh:
 - I 2,350 solas LED suiteáilte in 84 carrchlós agus 91 ardán, in ionad soilse nach bhfuil chomh tíosach ar fhuinneamh.

Cúrsaí Sóisialta

Ár gcuid Fostaithe

In 2020, léirigh ár bhfoireann (níos mó ná 4,000 duine) a ndíograis agus iad ag obair as lámha a chéile in éadan an dúshláin. Mar chuideachta, bímid seasta ar ár ndícheall ag forbairt na bhfostaithe ar bhealaí nuálacha nua i ngach réimse den ghnó.

Forbairt agus Earcaíocht Daoine

Le linn 2020, leanadh le forbairt na ndaoine mar phríomhthosaíocht. Cuireadh roinnt clár ar bun ag baint úsáid as cineálacha cur chuige cumaiscthe, agus gné fhíorúil san áireamh lena chinntiú go leanfaí ar aghaidh leis an bhforbairt beag beann ar COVID-19.

Chuireamar ar bun an dara clár 'Mná i mBun Ceannaireachta' in 2020 toisc gur éirigh go geal le clár na bliana 2019. Is é an aidhm fhoriomlán atá leis an gclár sin na scileanna ceannaireachta is fearr is féidir a mhúineadh do mhná a bheidh ina gceannairí amach anseo chun tacú leo i dtaobh ardú céime a bhaint amach san eagraíocht, agus is cuid lárnach dár dtiomantas leanúnach don Chlud 30% é.

Rang tiománaithe faoi oiliúint 2020, an théad cheann inar baineadh cothromaíocht amach idir líon na bhfear agus líon na mban

Cuireadh Clár Ard-Acmhainneachta ar bun ar fud na tíre freisin in 2020, ag tógáil ar an rath a bhí ar chlár dá shamhail a bhí ar bun in 2019. Tá na cláir sin dírithe ar dhaoine a bhfuil gealladh fúthu, chun ceannairí a fhorbairt agus a chothú a rachaidh in oiriúint go tapa do dhúshláin na linne seo.

Seoladh clár nua iarchéime in 2020 freisin, agus roghnaíodh céimithe as an iomaí réimse gnó éagsúil. Is cuid lárnach dár Straitéis Bainistíochta Tallainne iad na cláir sin, ina bhféachtar le buíonta daoine tréitheacha a fhorbairt ar fud na réimsí gnó go léir chun dul san iomaíocht i gcomhair ról cheannaireachta amach anseo.

Arís eile, leanamar ag earcú do raon leathan réimsí gnó, agus muid á chinntiú go bhfuil dóthain acmhainní ag ár gClár Oibríochta agus Caipitil chun na seirbhísí a sholáthar. Thugamar faoi phróiseas chun printísigh a earcú agus leanamar ar aghaidh lenár gclár earcaíochta seachtraí le haghaidh Tiománaithe Traenach, Oifigigh Seirbhíse do Chustaiméirí ar na Traenacha, agus Innealtóirí, ról ar cuireadh an-spéis go deo iontu.

Éagsúlacht agus Cuimsiú

I mí na Nollag 2019, rinne cuideachta comhairleoireachta sheachtrach, Ionad Éagsúlachta na hÉireann (ICD), athbhreithniú ar bheartais Iarnród Éireann. Mar gheall ar an athbhreithniú ghnóthaigh an chuideachta gradam éagsúlachta do 2020-2021. Aithníodh leis an ngradam sin go bhfuil sraith láidir beartas agus nósanna imeachta éagsúlachta agus cuimsithe ag IÉ.

Straitéis IÉ i leith Daoine 2021-2027

In 2020, thosaíomar ag ullmhú Straitéis i leith Daoine. Le Straitéis Iarnród Éireann i leith Daoine, leagtar síos treo straitéiseach agus clár oibre maidir le ceannaireacht don tréimhse 2021 go 2027, ag díriú ar cheithre phríomhthosaíocht straitéiseacha leathana, is iad sin:

- Eispéireas an Fhostaí a Chotheú
- IÉ mar Rogha Fostóir
- Fórsa Saothair na Todhchaí, agus
- Tacú le Bainisteoirí agus Meas a Léiriú Orthu

Leis an tStraitéis seo i leith Daoine, tá sé i gceist tionchar dearfach a imirt ar ár bhfostaithe go léir trí thacaíocht a thabhairt dóibh an obair is fearr is féidir a dhéanamh, i gcomhréir lenár misean agus lenár luachanna.

Tá fócas faoi leith ar ár mbainisteoirí daoine, dream a bhfuil an ról lárnach acu maidir le daoine a threorú agus a fhorbairt, agus ar na tacaíochtaí ónár bhFoirne Acmhainní Daonna, a chuidíonn leo sa ról sin.

Ár bPobal Féin

Bhunaíomar comhpháirtíocht nua le Lárchathair Oirthuaisceart Bhaile Átha Cliath agus Jump a Grade Tuitíon, faoina dtugtar an deis do scoláirí ó chúlra faoi mhíbhuntáiste barr a gcumais a bhaint amach sa saol acadúil trí theagasc breise.

Ina theannta sin, ghlac Iarnród Éireann ballraíocht in Business in the Community Ireland in 2020. I rith na bliana rinneadh athbhreithniú bonnlíne ar Rannpháirtíocht leis an bPobal agus le Páirtithe Leasmhara, an Ionad Oibre, Cumarsáid le Fostaithe, Sláinte agus Sábháilteacht Ceirde agus Folláine, Foghlaim agus Forbairt na bhFostaithe, Éagsúlacht agus Cuimsiú, Bainistíocht Athraithe san Eagraíocht, an Margadh, Soláthar Inbhuanaithe agus Táirgí/Seirbhísí Freagracha agus an Comhshaoil agus Bainistíocht Fuinnimh. Leis an Athbhreithniú Bonnlíne sin, tá treoir againn maidir leis an dea-chleachtas sa tionscal agus cuirtear ar ár gcumas dúinn beartais nua a bhunú: an Beartas nua um Thabhartais Chorparáideacha, Beartas Comhshaoil agus Beartas Bithéagsúlachta agus ár bhfeachtais Cumarsáide Inmheánaí i measc nithe eile.

Mar chuid de dheich mbliana na gcuimhneachán, choimisiúnaigh Iarnród Éireann dráma i dteannta le Comhlacht Chalafort Átha Cliath chun comóradh a dhéanamh ar an lánchosca arm a rinne oibrithe iarnróid agus calafoirt in 1920, rud a chuir stop le hiompar saighdiúirí agus airtléire na Breataine timpeall na tíre le linn Chogadh na Saoirse. Scríobh Deirdre Kinahan dráma chun na himeachtaí sin a chomóradh agus ba é Compántas Amharclainne Fishamble a léirigh é. Mar gheall ar na srianta sláinte poiblí ní fhéadfaí é a chur ar stáitse os comhair lucht féachana beo. Rinneadh é a chraoladh beo ó Theach an Chaidéil (The Pumphouse) i gCalafort Bhaile Átha Cliath i mí Dheireadh Fómhair agus cuireadh amach ar líne arís é i mí na Nollag.

Arís i mbliana, chuaigh Iarnród Éireann i gcomhpháirtíocht le Focus Ireland dár bhFeachtas Carthanachta Nollag. Ní mór é sin a shamhlú as an nua i mbliana. Cuireadh Seisiúin sna Stáisiúin ar bun: bhí ealaíontóirí iomráiteacha Éireannacha ag seinm ag Stáisiún Heuston, Stáisiún na bPiarsach agus Stáisiún Uí Chonghaile amach san oíche. Craoladh na ceolchoirmeacha sin beo ar líne agus bailíodh €50,000 chun cabhrú leo siúd atá gan dídean.

Cúrsaí Geilleagracha

Chomh maith leis na tionscadail infheistíochta faoin bPlean Forbartha Náisiúnta 2018-2027 a sonraíodh níos luaithe, a chuideoidh leis an tsoghluaisteacht inbhuanaithe a fheabhsú tuilleadh sna príomhchathracha, sna bailte agus eatarthu, áirítear le tionscadail eile chun an inbhuanaitheacht gheilleagrach a chur chun cinn:

Obair le Rannóg Réadmhaoine Ghrúpa CIÉ chun tograí Forbartha ina bhfuil Béim ar Chúrsaí Iompair a chur chun cinn ag roinnt mórláithreacha, lena n-áirítear Stáisiún Uí Chonghaile agus Stáisiún Heuston i mBaile Átha Cliath; Stáisiún an Cheanntaigh i gCorcaigh agus Stáisiún Colbert i Luimneach, agus an t-athlonnú atá beartaithe ar Stáisiún Phluincéid i bPort Láirge mar chuid de thionscadal uaillmhianach Chéanna Thuaidh Phort Láirge.

Ag Europort Ros Láir, tugadh chun críche Staidéar Féidearthachta ar Fhuinneamh Gaoithe Amach ón gCósta chun tacú le spriocanna náisiúnta na hÉireann i dtaobh na haeráide trí mhol allmhairithe fuinnimh in-athnuaite a chur ar bun ag an gcalafoirt.

Ag tacú leis an Straitéis Reatha 2027, tá straitéis lastais iarnróid níos mionsonraithe á tabhairt chun críche chun borradh a chur faoin ngnó sin, agus chun cabhrú le hÉirinn a spriocanna maidir le hiompar inbhuanaithe a bhaint amach.

Jim Meade

Príomhfheidhmeannach

Buailchóintí

Ráiteas an Chathaoirígh

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

083

Stiúrthóirí agus Faisnéis Eile

Stiúrthóirí

An tUasal F. Allen (*Cathaoirleach*)

S. Byrne Uasal

C. Griffiths Uasal

D. Guinan Uasal

V. Little Uasal

An tUasal M. McGreevy

An Dr. P. Mulholland

S. Roarty Uasual

An tUasal T. Wynne

An Príomhfheidhmeannach

An tUasal J. Meade

Rúnaí

An tUasal D. McCabe

Oifig Chláraithe

Stáisiún Uí Chonghaile, Sráid Amiens, Baile Átha Cliath 1

Teileafón:

+353 1 836 3333

Facs:

+353 1 836 4760

Láithreán Gréasáin:

www.irishrail.ie

Uimhir Chláraithe:

119571

Iníúcháirí

Mazars

Bord Stiúrthóirí

Frank Allen

Comhairleoir neamhspleách airgeadais is ea Frank Allen, a thugann comhairle ar infheistíocht i mbonneagar agus in oibríochtaí i ngeilleagair atá á bhforbairt nó á n-athrú den chuid is mó. Tá sé ina chomhalta boird ag Corre Energy B.V., cuideachta fuinnimh in-athnuaite. Bhí sé ina Phríomhfheidhmeannach ar an nGníomhaireacht um Fháil Iarnród ó 2002 go 2012 agus roimhe sin bhí sé ina Cheann um Airgeadas Bonneagair ag KBC Bank agus bhí sé ag obair don Bhanc Domhanda in Washington DC. Tá céimeanna bainte amach aige ó Choláiste na hOllscoile, Corcaigh agus ó Institiúid Teicneolaíochta Massachusetts. Tugann sé comhairle do sholáthróirí faoi rialú agus airgeadas agus tá sé ar bhord Chumann Tithíochta Depaul.

Suzy Byrne

Is Bainisteoir Réigiúnach sa Seirbhís Náisiúnta Abhcóideacht ar son Lucht Míchumasaithe í agus comh-chathaoirleach Lucht Míchumasaithe na hÉireann í. Is scríbhneoir agus craoltóir Suzy freisin agus tá BA i Socheolaíocht agus Beartas Sóisialta aici. Is comhalta boird ag Comhairle um Chearta an Duine í agus comhairleoir seachtrach í ag Ciste Comhionannais Rethink Ireland.

Carolyn Griffiths

Tá Carolyn Griffiths ina Comhalta d'Acadamh Ríoga na nInnealtóirí agus d'Institiúid na nInnealtóirí Meicniúla (IMechE). Is iar-Uachtarán ar Institiúid na nInnealtóirí Meicniúla í agus ina comhalta reatha ar Bhord na Comhairle Innealtóireachta ó 2014-2020 í. Is Stiúrthóir Neamhfheidhmeannach í ar AESSAL Engineering Teo, tá sí ina Scrúdaitheoir Seachtrach don MSc Innealtóireachta agus Comhcheangail Córais Iarnróid Ollscoil Bhirmingham agus tá sí ina Cathaoirleach ar an Ghrúpa Iarnróid laistigh den Chomhairle Pharlaiminteach um Shábhailteacht Iompair. Tá an-taithí aici ar an tionscal iarnróid tar éis di a bheith ag obair in earnálacha éagsúla sa Ríocht Aontaithe, i Singeapór, sa Ghearmáin agus sa tSualainn. Sa dá phost ba dhéanaí inar fhóin sí, bhí sí ina Leas-Uachtarán Sinsearach ar chuideachta ilnáisiúnta agus ina Príomhchigire sa Bhrainse um Imscrúdú ar Thimpistí Iarnróid sa Ríocht Aontaithe, eagraíocht a raibh sí féin páirteach ina bunú. Bhronn Ollscoil Cranfield Dochtúireacht Oinigh uirthi in 2013 as a cuid éachtaí sa tionscal iarnróid agus as an gcion atá déanta aici sa tionscal sin.

Denise Guinan

Ceapadh Denise Guinan chuig Bord Clé in Iúil 2018 faoi na hAchtanna um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontar Stáit), 1977 go 2001, agus chuig bord Iarnród Éireann ag an am céanna. Chuaigh sí isteach i ngrád cléireachais Bus Átha Cliath i 1989 agus oibríonn sí i nGaráiste na Rinne. Is ball den Cumann Fhostaithe Iompair agus Tuarastail í.

Valerie Little

Chuaigh Valerie Little ar scor ó BSL tar éis di a bheith ag fónamh i roinnt post ardbhainistíochta, lena n-áirítear Bainisteoir Acmhainní Daonna le haghaidh Aonaid Ghnó mhóra, Ceann na hIníúcháireachta Inmheánaí agus Ceann Chisteán an Ghrúpa. Tá MSc sa Chleachtas Bainistíochta bainte amach ar Valerie agus is cuntasóir cáilithe í. D'fhóin sí mar iontaobhaí i gcomhair ciste pinsean mór agus ar choistí iníúcháireachta éagsúla.

Mal McGreevy

Tháinig Mal McGreevy chuig an mbord in 2015 tar éis dó dul ar scor ón bpost a bhí aige mar Bhainisteoir Ginearálta ar Sheirbhísí Iarnróid le Translink, Iarnróid Thuaiscirt Éireann Teoranta. Tá an-taithí aige san earnáil iompair. Innealtóir Meicniúil is ea Mal, a d'fhóin i bpoist shinsearacha innealtóireachta agus oibríochta i gcuideachtaí bus agus iarnróid ó thosaigh sé le Ulsterbus Teoranta in 1988. Ceapadh ina Bhainisteoir Ginearálta ar Sheirbhísí Iarnróid é in 2004. Bhí sé lárnach in athnuachan flít traenacha Iarnróid Thuaiscirt Éireann, in uasghrádú leibhéal seirbhís custaiméara agus le huimhir paisinéirí a mhéadú os cionn dhá oiread le linn a thréimhse oifige mar Bhainisteoir Ginearálta. Bronnadh MBE ar Mhal i 2012 mar aitheantas ar an mhéid a rinne sé do Iarnróid Thuaiscirt Éireann.

Dr Peter Mulholland

Tá taithí breis agus tríocha bliain ag Peter Mulholland ag plé le hAcmhainní Daonna san earnáil phríobháideach agus san earnáil phoiblí. D'éirigh sé as an ról a bhí aige le RTÉ mar Cheann Acmhainní Daonna don Ghrúpa i 2016, tar éis dhá bhliain déag a bheith caite aige ansin. Roimhe sin bhíodh sé ag obair in earnálacha na n-óstán, an árachais agus na baincéireachta agus leis an bhForas Riaracháin. Tá PhD ag Peter ó Choláiste na Tríonóide agus is Comhalta Cairte é den Institiúid Cairte Pearsanra agus Forbartha (CIPD). Bhíodh sé ina Chathaoirleach Náisiúnta agus ina Chisteoir Náisiúnta ar CIPD in Éirinn agus ina Chomhalta d'Institiúid na hÉireann um Oiliúint agus Forbairt. Tá sé ina chomhalta de Chumann Síceolaíochta na Breataine agus tá sé cáilithe sa phróifiliú síciméadrach. Is iarchomhalta é de Choiste Réigiúnach IBEC i mBaile Átha Cliath agus de Choiste Fadbheathnaitheachta Acmhainní Daonna IBEC. Tá cáilíocht aige maidir le cóitseáil feidhmeannach agus cóitseáil ghnó/phearsanta.

Sarah Roarty

Tháinig Sarah Roarty chuig an mbord i 2019 le céim sa Cheimic. Tá an-taithí ag Sarah sna hearnálacha eolaíochta, teicneolaíochtaleighis agus cógaisíochta ag leibhéal bainistíochta sinsearaí a bhain sí amach i dtionscail den scoth ar fud na hEorpa. Is Bainisteoir um Fhorbairt Fiontraíochta le Action Tuam í faoi láthair. Bhí sí ina Leasuachtarán Bhoird agus ina Cathaoirleach um Iniúcháireacht agus Riosca ag Comhar Creidmheasa Naomh Iarlaith. Is comhalta coiste Iniúcháireachta Comhairle Chontae na Gaillimhe í faoi láthair. Is bunaitheoir agus cathaoirleach ar eagraíocht carthanais cláraithe Angelman Syndrome Ireland í, a chuireann comhdheis, cumhachtú agus inrochtaineacht dóibh siúd a mhaireann le Angelman Syndrome agus a dteaghlai chun cinn.

Tommy Wynne

Ceapadh Tommy Wynne chuig Bord Clí i mí na Nollag 2013 faoi na hAchtanna um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit), 1977 go 2001 agus chuig bord Iarnród Éireann an tráth céanna. Thosaigh Tommy le hIarnród Éireann mar fhear iosta in 1991 agus thosaigh sé ag obair mar thiománaí traenach in 1994. Tá Ard-Diplóma in Oibríochtaí Iarnróid Idirnáisiúnta ó Glasgow Caledonia University ag Tommy. Faoi láthair tá sé ina Uachtarán ar Rannóg TEAC SIPTU agus ina Chathaoirleach ar an Rannóg um an Earnáil Iompair de chuid SIPTU.

Tuarascáil na Stiúrthóirí

Tá a dtuarascáil bhliantúil á cur i láthair ag na stiúrthóirí de réir a n-oibleagáidí faoi Acht na gCuideachtaí, 2014 agus faoin Acht Iompair (Córas Iompair Éireann a Atheagrú), 1986, i leith na bliana airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2020.

Ráiteas um Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí

Tá na stiúrthóirí freagrach as an Tuarascáil Bhliantúil agus na ráitis airgeadais a ullmhú de réir Acht na gCuideachtaí, 2014 agus na rialachán is infheidhme.

Faoi dhlí na gcuideachtaí in Éirinn, ceanglaítear ar na stiúrthóirí ráitis airgeadais a ullmhú i leith gach bliana airgeadais. Faoi dlí sin, chinn na stiúrthóirí na ráitis airgeadais a ullmhú de réir FRS 102, an Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann ('an creat tuairiscithe airgeadais ábhartha'). Faoi dhlí na gcuideachtaí, ní fhéadfaidh na stiúrthóirí na ráitis airgeadais a cheadú mura bhfuil siad deimhin de go dtugtar léargas fóircheart iontu ar shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais na cuideachta amhail deireadh na bliana airgeadais agus ar bhrabús agus cailteanas na cuideachta i leith na bliana airgeadais, agus go gcomhlíonann siad Acht na gCuideachtaí, 2014 i ngach slí eile.

Agus na ráitis airgeadais sin á n-ullmhú, ceanglaítear ar na stiúrthóirí:

- beartais oiriúnacha chuntasaíochta a roghnú i gcomhair Ráitis Airgeadais na Cuideachta agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach ansin;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus stuama;
- a shonrú cibé ar ullmhaíodh nó nár ullmhaíodh na ráitis airgeadais de réir na gcaighdeán cuntasaíochta is infheidhme agus na caighdeáin sin atá i gceist a shainaithint, agus aon imeachtaí ábhartha ó na caighdeáin sin a thabhairt ar aird agus a mhíniú;
- scairshealbhóirí na Cuideachta a chur ar an eolas i scríbhinn faoi úsáid díolúintí nochta, más ann, faoi FRS 102; agus
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthas leantach, ach amháin sa chás nach cuí a ghlacadh leis go leanfaidh an Chuideachta i mbun gnó.

Tá na stiúrthóirí freagrach as a chinntiú go gcoinníonn an Chuideachta, nó go gcuireann sí faoi deara go gcoinneofaí, taifid chuntasaíochta leordhóthanacha ina ndéantar idirbhearta na Cuideachta a mhíniú agus a thaifeadadh go cruinn, a fhágann gur féidir, tráth ar bith, sócmhainní, dliteanais, staid airgeadais agus brabús agus cailteanas na Cuideachta a chinneadh go réasúnta cruinn, a chuireann ar a gcumas dóibh a chinntiú go bhfuil na ráitis airgeadais agus tuarascáil na stiúrthóirí ag cloí le hAcht na gCuideachtaí, 2014 agus a fhágann gur féidir na ráitis airgeadais a iniúchadh. Chomh maith leis sin, tá siad freagrach as sócmhainní na Cuideachta a chosaint agus, dá réir sin, as céimeanna réasúnacha a ghlacadh chun calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Tá na stiúrthóirí freagrach as cothabháil agus ionracas na faisnéise corparáidí agus airgeadais atá ar láithreán gréasáin na Cuideachta. Ní gá gurb ionann an reachtaíocht in Éirinn maidir le hullmhú agus scaipeadh ráiteas airgeadais agus an reachtaíocht atá i bhfeidhm i ndlínsí eile.

Gnóthas Leantaigh

Tá éifeacht dhiúltach eacnamaíoch ar eacnamaíocht na hÉireann ag éirí as COVID-19 go fóill. Tá laghdú ioncaim sna gnóanna Tráchtála agus OSP mar thoradh ar seo. Rinne na Stiúrthóirí mionmhacnamh ar nádúr na ceisteanna roimh an chuideachta nuair a rinne siad macnamh ar cé chomh cuí agus a bhí sé na ráitis airgeadais do 2020 a ullmhú ar bhun gnóthais leantaigh. Is féidir achoimre a dhéanamh ar na príomhéiginnteachtaí atá roimh Iarnród Éireann mar a leanas:

Gníomhaíochtaí tráchtála

Bhí tionchar suntasach ar gníomhaíochtaí tráchtála i 2020 mar gheall ar phaindéim COVID-19. Tá sé reálmh-mheasta go dtabhaigh na gnóthaí cailteanas i 2021 agus barrachas i 2022. Ach rinne gníomhaíochtaí tapa an bhoird agus an bhainistíocht na cailteanais sna gnóthaí tráchtála a íoslaghdú agus tá na stiúrthóirí sásta, tar éis macnamh a dhéanamh ar mhionmheasacháin, nach ceist gnóthas leantach don chuideachta iad na cailteanais réamhmheasta

Seirbhísí OSP

Leanann an Iarnród Éireann ag oibriú seirbhísí OSP de réir na mbun-Chonarthaí le linn 2021 agus 2022. Rinneadh an easnamh in ioncam i 2020 agus 2021 tomhaiste agus rinneadh macnamh ar na cásanna diomartha. Bhí Iarnród Éireann ag feidhmiú ar bhonn conartha glanchostais i 2020 ina gconáítear ioncain bosca tháille agus solathraíodh maoiniú OSP le costais seirbhísí riachtanacha ach neamhbhrabúsach a íoc. Thug an an Údarás Náisiúnta Iompair le fios go luath i 2020 agus athdhearbhaigh sé arís go luath i 2021 go gcuirfidh maoiniú breise ar fáil le leanúnacht na seirbhísí rithábhactacha seo a chinntiú. Feidhmeoidh an chuideachta ar bhonn Conartha glanchostais OSP.

Tar éis mionrannpháirtíocht le bainistíocht, phléigh an Bord réimse cásanna leis an candam maoiniúcháin gur dócha a bheadh riachtanach i 2020 agus 2021 a thuiscint. Bhí macnamh ar rannpháirtíocht bainistíocht le príomhsheallbhóirí, cás pleanáil agus samhaltú, Buiséad an Stáitchiste 2021 sa áireamh le sin, chomh maith le gach eolas cuí ar fáil go poiblí. Tá na stiúirthóirí sásta go bhfanann sé mar chuspóir ag an NTA an chuideachta a mhaoiniú de réir an Chonartha OSP.

Ba phríomhghné í macnamh ar an tuairim go bhféadfaí maoiniú OSP ag leibhéal cuí a sholáthair i measúnacht an Bhoird ar stad airgeadais na cuideachta. Tá an Bord sásta:

- go bhfanann sé mar chuspóir ag an NTA Bus Éireann a mhaoiniú le ligean don Chuideachta Seirbhísí OSP a oibriú de réir na mbun-Chonarthaí, i 2021, de réir an leibhéal seirbhísí OSP iarrtha ag an NTA;
- gur lig mionphleanáil cás do sholáthar measúnuithe réasúnta ar leibéil maoinithe riachtanacha do 2020 agus 2021;
- go raibh soláthar dóthanach san áireamh le Conarthaí OSP a mhaoiniú i mBuiséad an Stáitchiste i 2021;
- go gheobhaidh an NTA go leor maoiniú ón Stáitchiste leis an gConradh OSP a mhaoiniú.

Ba mhaith leis an Bord an tacaíocht maoinithe Stáitchiste breise a fuarthas ón NTA, ón Roinn Oideachais agus Scileanna agus ón Stáitchiste ó thús na paidéime a chumasaigh oibriú leanúnach seirbhísí iompair poiblí riachtanacha a aithint.

Tá córas stáitchiste comhthiomsaithe i bhfeidhm ag an Ghrúpa agus braitheann Iarnród Éireann ar áiseann bainc an Ghrúpa lena oibríochtaí a bahinsitiú de réir an plean gnó faofa. Tá tacaíocht leanúnach CIÉ do Bhus Éireann léirithe sa Litir Thacaíochta ó CIÉ go Iarnród Éireann arna dhátú 7 Aibreán 2021.

Tá níos mó sonraí leagtha amach i Nóta 2 de na ráitis airgeadais.

Príomhghníomhaíochtaí agus Athbhreithniú Airgeadais

Is iad príomhghníomhaíochtaí na Cuideachta seirbhísí Idirchathrach (Intercity) agus seirbhísí Iarnróid Comaitéireachta a sholáthar do phaisinéirí, mar aon le seirbhísí lasta agus Europort Ros Láir a bhainistiú.

Is i seilbh Chóras Iompair Éireann (CIÉ), comhlacht reachtúil atá ar lánúinéireacht ag Rialtas na hÉireann agus a thuairiscíonn don Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt, atá 100% de scairchaipiteal eisithe na Cuideachta.

Leanann an Chuideachta ag déanamh monatóireacht rialta ar a feidhmíocht trí raon príomhtháscairí feidhmíochta i dtaobh oibriúcháin agus airgeadais. San áireamh sna hathbhreithnithe sin a dhéanann an fhoireann bainistíochta agus na stiúirthóirí tá an bhéim mhór a leagadh ar thionscnaimh chun costas a spáráil, as ar tháinig bonn costais laghdaithe agus feabhas ar chaighdeán agus éifeachtacht na seirbhísí do na custaiméirí go léir. Léirítear i dtorthaí na bliana 2020 gur tháinig laghdú de €153.7m ar an ioncam ó oibríochtaí go €143.7m (2019: €297.4m) le linn na bliana. Ba é €239.3m (2019: €128.4m) méid an fhóirdheontais Oibleagáid Seirbhíse Poiblí ("OSP") a fuarthas in 2020, ar méadú é de €110.9m bliain ar bhliain. Is €332.8m (2019: €271.5m) a fuarthas sa bhliain i maoiniú stáitchiste eile ar méadú de €61.3m é lena n-áirítear fóirdheontas tacaíochta pá COVID-19 agus pacáiste spreagtha lúil a thug an Rialtas isteach.

D'fhan na costais, roimh chostais eisceachtúla de €507.7m (2019: 508.0m), inlíne bliain ar bhliain.

Tuarascáil na Stiúrthóirí – ar lean

Thaifead an Chuideachta glanbharrachas €2.5m roimh chánachas (2019: €4.2m).

Tá áthas ar na stiúrthóirí a thuairisciú gur comhlíonadh go hiomlán, i leith na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2020, na spriocanna bliantúla a bhí aontaithe idir an Chuideachta agus an tÚdarás Iompair Náisiúnta.

Níor íocadh ná níor fógraíodh aon díbhinní in 2020 ná in 2019.

Príomhrioscaí agus Príomhábhair Neamhchinnteachta

Tá an Chuideachta tiomanta do rioscaí a bhainistiú ar bhealach córasach, smachtaithe. Tríd an gcreat bainistíochta rioscaí, aithnítear na príomhrioscaí atá ag bagairt ag an gCuideachta agus ullmhaítear pleananna gníomhaíochta chun na rioscaí a mhaolú. Cuirtear na príomhrioscaí agus na bearta maolaitheacha faoi bhráid an bhoird gach ráithe. Déantar iniúchadh seachtrach ar an gcóras agus na próisis bainistíochta riosca ar bhonn bliantúil.

I measc rioscaí eile, cuireadh COVID-19 ar an gclár rioscaí ó dheireadh na bliana. Tugtar faoin riosca suntasach seo i Nóta 2 do na ráitis airgeadais seo.

Bainistíocht Riosca Airgeadais

Fágann oibríochtaí na Cuideachta go bhfuil sí neamhchosanta ar rioscaí airgeadais éagsúla lena n-áirítear riosca leachtachta, praghasriosca agus riosca creidmheasa. Tá próisis agus nósanna imeachta bainistíochta riosca airgeadais i bhfeidhm ag Grúpa CIÉ, dá bhfuil an Chuideachta ina bhall, chun neamhchosaintí airgeadais sin na Cuideachta agus rioscaí airgeadais eile atá ag Grúpa CIÉ a bhainistiú.

D'fhonn cobhsaíocht na n-eis-sreafaí airgid a áirithiú agus an riosca airgeadais a bhainistiú, baineann CIÉ, an máthaireintiteas, leas as ionstraimí airgeadais díorthaigh de réir na sonraíochta a ghabhann leis an Acht um Idirbhearta Airgeadais Cuideachtaí Áirithe 1992 lena n-údaraithear go n-úsáidfeadh CIÉ ionstraimí airgeadais lena n-áirítear conarthaí babhtála tráchtarraí.

Is é Bord CIÉ a cheadaíonn Beartas Cisteáin Ghrúpa CIÉ, ina ndéantar doiciméadú ar bheartais Ghrúpa CIÉ maidir le bainistíocht riosca airgeadais, agus cuireann Rannóg Cisteáin Ghrúpa CIÉ chun feidhme é.

Praghasriosca

Tá an Chuideachta neamhchosanta ar phraghasriosca tráchtarraí mar thoradh ar a cuid oibríochtaí, go háirithe praghas ola. Téann CIÉ i mbun conarthaí babhtála tráchtarraí chun maolú a dhéanamh ar neamhchosaint Ghrúpa CIÉ ar ghluaiseachtaí i bpraghsanna ola. Níl an Chuideachta ina páirtí sna conarthaí sin.

Riosca Malairte Eachtraí

Tá Grúpa CIÉ, agus an Chuideachta, neamhchosanta ar riosca malairte eachtraí sa ghnáthchúrsa gnó, go háirithe i ndáil le ceannacháin agus díolacháin i steirling agus i ndollar na Stát Aontaithe. Úsáideann Grúpa CIÉ idir ghlanluacháil i measc an ghrúpa ar shreafaí airgid atá ainmnithe in airgeadraí eachtracha, agus chonarthaí réamh-mhalairte chun maolú a dhéanamh ar a neamhchosanta atá Grúpa CIÉ agus an Chuideachta ar ghluaiseachtaí sa ráta malairte. Téann CIÉ i mbun réamhchonarthaí airgeadra eachtraigh chun maolú a dhéanamh ar an riosca de bharr idirbhearta airgeadais a bheith ainmnithe in airgeadra seachas euro. Níl an Chuideachta ina páirtí sna conarthaí sin.

Riosca i dtaobh Leachtachta

Cinntíonn Grúpa CIÉ ar bhonn gníomhach go bhfuil idir mhaoiniú fiachais fhadtéarmaigh agus mhaoiniú fiachais ghearrthéarmaigh aige atá ceaptha lena áirithiú go bhfuil cistiú imleor ar fáil don Ghrúpa, lena n-áirítear an Chuideachta, le haghaidh oibríochtaí ó lá go lá.

An Bord

Is tríd an mbord stiúrthóirí atá an Chuideachta á rialú. Is iad príomhróil an bhoird cuspóirí straitéiseacha na Cuideachta a cheadú agus athbhreithniú a dhéanamh ar oibriú na Cuideachta i gcomparáid leis na príomhtháscairí feidhmíochta. Is ann do sceideal nithe atá le ceadú ag an mbord, a thagann le chéile seacht n-uaire in aghaidh na bliana ar a laghad.

An Fhoireann Ardbhainistíochta

Tá Foireann Ardbhainistíochta na cuideachta freagrach as bainistíocht laethúil a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí na cuideachta mar a tharmligean an Bord di. Tá an Fhoireann Ardbhainistíochta faoi rialú ag struchtúr eagraíochta atá ceaptha chun freastal ar riachtanais na heagraíochta i réimsí lena n-áirítear: Gnóthas Iarnróid, Bainisteoir Bonneagair, Airgeadas, Cúrsaí Tráchtála, Bainistíocht Riosca, Acmhainní Daonna, Teicneolaíocht Faisnéise, Sábháilteacht agus Cumarsáid Chorpáraideach. Ina theannta sin, tá an Fhoireann Ardbhainistíochta freagrach as comhordú a dhéanamh ar na gníomhaíochtaí ó thaobh tuairisceoireachta agus rialachais i ndáil leis an gcuideachta.

An Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú

Tá tús áite fós á thabhairt ag stiúirthóirí Iarnród Éireann d'ardchaighdeáin rialachais chorpáraidigh a chothabháil. Tá a bheartas rialachais chorpáraidigh féin curtha i dtoll a chéile ag an mBord d'fhonn éifeacht a thabhairt don Chód Cleachtais um Chomhlachtaí Stáit a Rialú, cód atá eisithe ag an Roinn Airgeadais.

Leagtar amach i dtuarascáil bhliantúil Ghrúpa Chóras Iompair Éireann na sonraí maidir leis beartais agus nósanna imeachta an Ghrúpa arna gcur chun feidhme ag an gCuideachta i ndiaidh fhoilsiú an Chóid Chleachtais Chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016). Tá siadsan ar láithreán gréasáin CIÉ ag www.CIE.ie.

Costais an Bhoneagair Iarnróid

De réir Threoir AE 91/440 ón gComhairle, ceanglaítear ar Iarnród Éireann – Irish Rail a áirithiú go gcoimeádtar ar leithligh na cuntais i dtaobh ghnó na seirbhísí iompair agus na cuntais a bhaineann le bainistiú an bhonneagair iarnróid. Cinntear na costais bhonneagair de réir larscríbhinn 1A a ghabhann le Rialachán AE Uimh. 2598/70.

Ráiteas faoin Rialú Inmheánach

Raon Feidhme na Freagrachta

Aithníonn Iarnród Éireann (IÉ) an fhreagracht atá air a chinntiú go gcoimeádtar agus go bhfeidhmítear córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh. Cuirtear san áireamh leis an bhfreagracht sin ceanglais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánaigh ceaptha chun riosca a bhainistiú ionas go mbeidh sé ar leibhéal inghlactha, agus ní chun fáil réidh leis ar fad. Dá bhrí sin, ní féidir leis an gcóras ach dearbhú réasúnta, agus ní dearbhú iomlán, a thabhairt go bhfuil sócmhainní á gcosaint, go bhfuil idirbhearta á n-údarú agus á dtaifeadh i gceart agus go bhfuil earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha á gcosc nó á mbrath ar shí thráthúil.

Bhí an córas rialaithe inmheánaigh, a thagann le treoir a d'éisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, i bhfeidhm in IÉ don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2020 agus go dtí an dáta ar ar ceadaíodh na ráitis airgeadais.

Tá Coiste Iniúchóireachta agus Riosca ('CIR') ag IÉ, agus déantar foráil i gCairt agus Téarmaí Tagartha an Choiste maidir le suas le triúr Comhaltaí Boird a cheapadh chuig an gcoiste, a nglacfaidh duine acu ról an Chathaoirligh. Tháinig an CIR le chéile 4 huaire in 2020.

Tá feidhm iniúchóireachta inmheánaí bunaithe ag CIÉ freisin, a bhfuil dóthain acmhainní aici agus a bhíonn ag gabháil do chlár oibre arna aontú leis an CIR.

Chomh maith leis sin, tá Grúpa Comhairleach Bonneagair ag an mbord chun monatóireacht a dhéanamh ar athnuachan an bhonneagair, bainistíocht tionscadal mór-bhonneagair, comharthaíocht, tionscadail leictreacha agus teileachumarsáide agus feidhmíocht. Cabhraíonn an Grúpa Comhairleach Traenacha leis an mbord le ceisteanna a bhaineann le heispéireas agus braistint na gcustaiméirí, straitéisí tráchtála, innealtóireacht traenach, athruithe rialála agus rioscaí gnó. Cuireann Coiste Sábháilteachta an Bhoird comhairle ar an mBord maidir le cúrsaí sábháilteachta ar fud an ghnóilachta.

Tuarascáil na Stiúrthóirí – ar lean

An Cumas i dtaobh Riosca a Láimhseáil

Tá Creat Bainistíochta Riosca curtha i bhfeidhm ag IÉ lena ndéantar soláthar i gcomhair na n-acmhainní, an rialachais agus na gcóras dearbhaithe go léir atá de dhíth lena chinntiú go n-aithneofar na rioscaí go léir a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar bhaint amach chuspóirí na cuideachta, go ndéanfar iad a bhainistiú agus go dtabharfar tuairisc ina leith i gcomhréir leis an bhfionn riosca tá ar an gcuideachta. Tá an Creat sin ceadaithe ag Fhoireann Bainistíochta Feidhmiúcháin IÉ agus ag Bord IÉ.

An Creat Riosca agus Rialaithe

Leagtar amach sa Chreat ceadaithe cuspóirí IÉ, an fionn riosca atá air, agus na critéir atá leagtha síos ag an bhFoireann Bainistíochta Feidhmiúcháin chun meastóireacht a dhéanamh ar rioscaí. Cuirtear in iúl an fionn riosca atá ar IÉ mar bheartas céimnithe bainistíochta agus tuairiscithe i leith cineálacha éagsúla rioscaí.

Is iad na comhaltaí aonair den Fhoireann Bainistíochta Feidhmiúcháin atá freagrach as rioscaí a aithint, agus iad ag brath ar acmhainní a gcuid ranna féin. Tá gach duine den Fhoireann Bainistíochta Feidhmiúcháin freagrach as a chinntiú go gcuirtear aithint rioscaí san áireamh go hiomlán i ngníomhaíochtaí laethúla na ndaoine atá ag obair laistigh dá gcuid réimsí freagrachta, a mhéid is go ndéanfar na rioscaí go léir a eascraíonn ó na réimsí sin, nó a mbíonn tionchar acu orthu, a aithint. Ansin sanntar duine aonair mar Úinéir Riosca i gcás gach riosca a aithníodh. Is é nó í an té sin atá freagrach as anailís bhreise agus meastóireacht a dhéanamh ar an riosca atá i gceist, déileáil leis agus tuairisc a thabhairt ina leith, de réir an Chreata.

Chun taifeadadh a dhéanamh ar na gníomhaíochtaí ó lá go lá faoin bpróiseas sin, tá Córas Faisnéise Bainistíochta Riosca curtha i bhfeidhm ag IÉ. Dearadh an córas bogearraí sin de réir na bprionsabal atá leagtha amach in ISO 31000, sa chaoi is nach mór d'Úinéirí Riosca, agus gníomhaithe eile, cur chuige comhsheasmhach, stuama a ghlacadh ag gach céim den phróiseas bainistíochta riosca.

Monatóireacht agus Athbhreithniú Leanúnach

Tá comhaltaí na Foirne Bainistíochta Feidhmiúcháin freagrach as an gCóras Faisnéise Bainistíochta Riosca a úsáid chun monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar fheidhmíocht an phróisis bainistíochta riosca ar fad ó lá go lá.

Chun an próiseas bainistíochta riosca a chomhordú, chun bainistiú a dhéanamh ar réimsí freagrachta atá ag teacht trasna ar a chéile, agus chun féachaint chuige gur aithníodh na Príomhrioscaí atá ag bagairt ag an gcuideachta, cuireann Príomhfheidhmeannach IÉ athbhreithniú ar bhainistíocht riosca san áireamh ag gach cruinniú míosúil den Fhoireann Bainistíochta Feidhmiúcháin. Déantar liosta de na Príomhrioscaí atá ag bagairt ar IÉ, lena n-áirítear na rioscaí go léir a d'fhéadfadh samhail ghnó na cuideachta, a feidhmíocht, a sócmhainneacht nó a leachtacht a chur i mbaol amach anseo, a chomhaontú agus déanta athbhreithniú piaraí air ag gach cruinniú míosúil.

Gach ráithe, tugann Príomh-Oifigeach Riosca IÉ tuarascáil don Choiste Iniúchóireachta agus Riosca ina leagtar amach an fhaisnéis go léir is gá chun cineál agus méid na bPríomhrioscaí sin a shoiléiriú, mar aon leis an seans go dtarlóidh siad agus a mhéid a dhéanfar iad a bhainistiú nó a mhaolú. Ina theannta sin, cuirtear tuarascáil ar an Príomhrioscaí faoi bhráid an Ghrúpa Chomhairligh ábhartha de chuid Bhord IÉ i bhfoirm Tuarascálacha faoi Mhionsonraí Riosca aonair, ina leagtar amach an fhaisnéis uile a taifeadadh ar an gCóras Faisnéise Bainistíochta Riosca a bhaineann leis an riosca atá i gceist.

Chun dearbhú breise a thabhairt go ndearnadh na rioscaí intuartha go léir a d'fhéadfadh dul i bhfeidhm ar bhaint amach chuspóirí IÉ a aithint agus a bhainistiú, agus go gcuirfead Bord IÉ ar an eolas go leordhóthanach faoi na Príomhrioscaí atá ag bagairt ar an gcuideachta, gach bliain fostaíonn IÉ Comhlacht Dearbhaithe Rioscaí chun athbhreithniú a dhéanamh ar phróisis bainistíochta riosca na cuideachta. Ceanglaítear ar an gcomhlacht sin measúnú a dhéanamh ar leordhóthanacht agus éifeachtacht na bpróiseas trína ndéantar rioscaí a shainiú, iad a chur in ord tosaíochta, iad a bhainistiú agus tuairisc a thabhairt ina leith. Déantar torthaí an mheasúnaithe sin a bhreacadh síos i dtuarascáil a chuirtear faoi bhráid Choiste Iniúchóireachta agus Riosca IÉ agus faoi bhráid Bhord IÉ.

Soláthar

Tá sé ina bheartas ag an gcuideachta cloí leis an reachtaíocht maidir le soláthar poiblí. Ní raibh aon ábhar neamhchomhlíonta intuairiscithe le linn na bliana.

Tá maolú tugtha ag Grúpa CIÉ ón Roinn Iompair, Turasóireachta agus Stáit a éilíonn go gcomhlíontar foráil an Chóid ach a cheadaíonn tairseach conarthaí/locaíochtaí de €50,000 in ionad €25,000 mar gheall ar mhéid na gceannachán laistigh de Ghrúpa CIÉ agus an méid breise costas soláthair faisnéise ag an teorainn is ísle.

Athbhreithniú ar Éifeachtacht

Éilítear sa Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016, a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, go ndéanfaí athbhreithniú seachtrach ar bhonn tréimhsiúil ar éifeachtacht chreat bainistíochta riosca gach Comhlachta Stáit. Fostaíodh BDO chun athbhreithniú a dhéanamh ar Chreat Bainistíochta Riosca na Cuideachta i nDeireadh Fómhair 2020.

Fuarthas go raibh IÉ ag cloí leis an gCód.

Ina theannta sin, tá sé á dhearbú ag IÉ go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm aige chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a chuid nósanna imeachta maidir le bainistíocht riosca agus rialú riosca. Bíonn an mhonatóireacht agus an t-athbhreithniú a dhéanann IÉ ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais bunaithe ar an obair a dhéanann na hiniúcháirí inmheánacha agus na hiniúcháirí seachtracha, an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca, a dhéanann maoirseacht ar a gcuid oibre, agus an lucht ardbhainistíochta in IÉ atá freagrach as forbairt agus cothabháil a dhéanamh ar an gcreat rialaithe inmheánaigh airgeadais.

Tá sé á dheimhniú ag IÉ go ndearna an Bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha i leith na bliana 2020.

Saincheisteanna a bhaineann le Rialú Inmheánach

Níor aithníodh aon laigí sa rialú inmheánach i leith na bliana 2020 ar gá iad a nochtadh sna ráitis airgeadais.

Faisnéis

Dáiltear tuarascálacha agus páipéir ar na stiúrthóirí go tráthúil chun ullmhú i gcomhair cruinnithe boird agus cruinnithe coiste. Cuirtear faisnéis a iarrann na stiúrthóirí go sonrach ó am go ham leis na páipéir sin.

Faigheann na stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin cuntais thréimhsiúla bhainistíochta agus tuarascálacha agus faisnéis bhainistíochta rialta a chuireann ar a gcumas grinnscrúdú a dhéanamh ar fheidhmíocht na Cuideachta agus na foirne bainistíochta os coinne na gcuspóirí comhaontaithe.

Taifid Chuntasáíochta

Is iad na bearta atá glactha ag na stiúrthóirí d'fhonn a áirithiú go gcomhlíonfar oibleagáid na Cuideachta i dtaobh leabhair chuntais chuí a choimeád ná córais agus nósanna imeachta cuí a úsáid agus daoine a fhostú atá cáilithe go cuí. Coinnítear na taifid chuntasáíochta ag ceannoifig na Cuideachta ag Stáisiún Uí Chonghaile, Sráid Amiens, Baile Átha Cliath 1.

Teagmhais ó Dheireadh na Bliana Airgeadais

Tá macnamh déanta againn ar thionchar an paidéim COVID19 leanúnach ar thorthaí airgeadais na Cuideachta agus cumas na Cuideachta leanúint mar ghnóthas leantach. Tá muid sásta nach teagmhais iarchláir chomhardaithe a dteastaíonn go gchoigeartaítear na ráitis airgeadais. Tá níos mó sonraí faoi ár measúnú ar thionchar an paidéim COVID19 ar chumas na Cuideachta leanúint mar gnóthas leantaigh leagtha amach ar leathanach 23. Ní raibh aon theagmhais iarchláir chomhardaithe eile a n-éilítear coigeartú ar na ráitis airgeadais.

Sláinte agus Sábháilteacht

Tá an Chuideachta lántiomanta do chomhlíonadh fhorálacha an Achta um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005, agus do chomhlíonadh gach rialachán náisiúnta eile agus gach rialachán de chuid an Aontais Eorpaigh. Coinnítear an Córas Bainistíochta Sábháilteachta faoi athbhreithniú agus nuashonraítear ar bhonn leanúnach é.

An tAcht um Shábháilteacht Iarnróid, 2005

Tá an tAcht um Shábháilteacht Iarnróid, 2005 fós á chomhlíonadh ag Iarnród Éireann.

Tuarascáil na Stiúrthóirí – ar lean

Na Rialacháin um Íoc Déanach in Idirbhearta Tráchtála, 2013

Admhaíonn na stiúrthóirí go bhfuil siad freagrach as a áirithiú go gcomhlíonfar, i ngach ponc ábhartha, forálacha Rialacháin Leasaithe na gComhphobal Eorpach (Íoc Déanach in Idirbhearta Tráchtála), 2013. Tá nósanna imeachta curtha chun feidhme d'fhonn na dátaí ar a bhfuil sonraisc iníoctha a aithint agus d'fhonn féachaint chuige go ndéanfar gach íocaíocht roimh na dátaí sin. Le nósanna imeachta den sórt sin, tugtar dearbhú réasúnach i gcoinne neamhchomhlíonadh ábhartha na rialachán. Le linn 2020, íocadh €23,000 san iomlán (2019: €25,000) le soláthraithe tríú páirtí faoi na rialacháin.

Stiúrthóirí

Is é an tAire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt a cheapann stiúrthóirí na Cuideachta. Seo thíos ainmneacha na ndaoine a bhí ag feidhmiú mar stiúrthóirí i rith na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2020 nó a ceapadh ó shin i leith. D'fhóin siad mar stiúrthóirí ar feadh na bliana go léir mura luaitear a mhalairt.

Frank Allen

Suzy Byrne

Carolyn Griffiths

Denise Guinan

Valerie Little

Mal McGreevy

An Dr. Peter Mulholland

Sarah Roarty

Thomas Wynne

Seo thíos tinreamh na stiúrthóirí boird ag cruinnithe boird i rith na bliana 2020:

	Tinreamh
Frank Allen	6/6
Suzy Byrne	6/6
Carolyn Griffiths	6/6
Denise Guinan	6/6
Valerie Little	6/6
Mal McGreevy	6/6
An Dr. Peter Mulholland	6/6
Sarah Roarty	6/6
Tommy Wynne	6/6

Ní raibh leas ar bith ag aon duine de na stiúrthóirí ná ag an rúnaí i scair ná bintiúr ar bith de chuid na Cuideachta, dá Cuideachta Sealbhaíochta ná dá comh-fhochuideachtaí tráth ar bith le linn na bliana. Ní raibh aon chonarthaí ná socrúithe ábhartha a rinneadh i gcaitheamh na bliana ina raibh leas ag stiúrthóirí i dtaca le gnó na Cuideachta.

Cothromaíocht Inscne i gcomhaltas an Bhoird

Ag 31 Nollaig, bhí cúigear comhalta baineann (56%) agus ceathrar comhalta fireann ar an Bhord, gan aon fholúntais.

Bhaineann an Bord sprioc an Rialtais amach mar sin go mbíonn 40% bunionadaíocht ag gach inscne i gcomhaltas Boird Stáit.

Tá sé pleanáilte na mbeartanna a leanas le tacú le cothromaíocht inscne ar an Bhord seo agus lena chaomhnú

- Cuirfear a Aire ar an eolas faoi foluntias le himpleacht fhéideartha ó líonadh an fholúntais ar chothromaíocht inscne ar an Bhord
- Cuirfear forálacha i dtaca le cothromaíocht inscne i gcomhaltas an Bhoird i dtabhairt suas chun dáta Polasaí Cothromais ag an Obair Iarnród Éireann

Grúpaí Comhairleacha Iarnród Éireann

Tá na coistí agus grúpaí comhairleacha seo a leanas bunaithe laistigh d'Iarnród Éireann agus é mar aidhm acu comhairle a chur ar an mbord maidir le gnéithe straitéiseacha agus gnéithe teicniúla agus athbhreithniú piaraí a dhéanamh ar thograí bainistíochta. Seo a leanas sonraí maidir le grúpaí comhairleacha Iarnród Éireann agus a gcomhaltaí neamhfheidhmiúcháin.

Coiste Sábháilteachta an Bhoird

Bunaíodh Coiste Sábháilteachta Bhord Iarnród Éireann chun comhairle a chur ar bhord Iarnród Éireann agus ar an lucht feidhmiúcháin maidir le saincheisteanna a bhaineann le sábháilteacht na bpaisinéirí, na n-oibríthe, na gconraitheoirí, comharsana agus an phobail i gcoitinne. Tá na daoine seo a leanas sa Ghrúpa:

		Tinreamh
Carolyn Griffiths	<i>Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann (Cathaoirleach)</i>	3/3
Mal McGreevy	<i>Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann</i>	3/3
Sarah Roarty	<i>Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann</i>	3/3
Tommy Wynne	<i>Oibrí is Stiúrthóir</i>	3/3

An Coiste Iniúcháireachta agus Riosca ('CIR')

Is áis chumarsáide idir an fheidhm Iniúcháireachta Inmheánaí, na hiniúcháirí seachtracha agus bord Iarnród Éireann é an Coiste seo de chuid Iarnród Éireann agus is áis atá ann freisin chun ráitis airgeadais bhliantúla, rialuithe inmheánacha, bainistíocht riosca agus próisis rialachais in Iarnród Éireann a athbhreithniú, tuairisc a thabhairt orthu agus moltaí a dhéanamh ina leith. Chomh maith leis sin, déanann sé príomhtháil na n-imscrúduithe inmheánacha a mheas, mar aon le tuairiscí na n-iniúcháirí inmheánacha agus freagra an lucht bainistíochta. Tá na daoine seo a leanas sa Ghrúpa:

		Tinreamh
Valerie Little (Cathaoirleach)	<i>Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann</i>	5/5
Suzy Byrne	<i>Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann</i>	5/5
Mal McGreevy	<i>Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann</i>	4/5

An Grúpa Comhairleach Bonneagair

Cuireann IAG comhairle ar bhord Iarnród Éireann maidir le maoirseacht sócmhainní arna comhlíonadh ag foireann an Bhainisteora Bonneagair, ar na pleananna um bainistiú straitéiseach sócmhainní arna bhforbairt agus cuireann sé leis an gConradh Ilbhliantúil. San áireamh sa Ghrúpa tá:

		Tinreamh
Mike Sowden (Cathaoirleach)	<i>Comhairleoir Neamhspleách</i>	3/3
Mal McGreevy	<i>Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann</i>	3/3
Carolyn Griffiths	<i>Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann</i>	3/3
An Dr Peter Mulholland	<i>Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann</i>	3/3

Grúpa Comhairleach na dTraenacha

Cuireadh deireadh le TAG agus tar éis athbhreithnithe ag Bord grúpaí comhairleacha na Cuideachta, socraíodh an Grúpa Comhairleach um Sheachadadh Seirbhíse a bhunú a gheobhadh an tuairiscí a chuirfí ar fáil do TAG ar bhonn tréimhsiúil agus a bhfuil sé de chúram air athbhreithniú a dhéanamh ar a leithéid de thuairiscí ar athbhreithnithe den sórt sin a thuairiscí agus a sholáthar i scríbhinn don Bhord.

Grúpa Comhairleach um Acmhainní Daonna

Bunaíodh an Grúpa Comhairleach um Acmhainní Daonna chun a áirithiú go ndéanfaí maoirseacht straitéiseach ar fud an fhiontair Acmhainní Daonna uile chun athrú dearfach a bhaint amach in Iarnród Éireann.

		Tinreamh
An Dr Peter Mulholland (Cathaoirleach)	<i>Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann</i>	2/2
Valerie Little	<i>Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann</i>	2/2

Tuarascáil na Stiúrthóirí – ar lean

Coiste Luacha Saothair an Bhoird ('CLSB')

Tá CLSB Iarnród Éireann faoi shainordú ar son bhord Iarnród Éireann chun a áirithiú go gcuirtear beartas an Rialtais chun feidhme maidir le luach saothair na Stiúrthóirí agus an Phríomhoifigigh Fheidhmiúcháin. Tá sé faoi shainordú freisin an pacáiste luacha saothair a fhaomhadh, mar aon le ceapadh an POF agus na mbainisteoirí sinsearachacha uile a thuiriscíonn go díreach chuig an POF.

Tinreamh		
Valerie Little (Cathaoirleach)	Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann	2/2
Frank Allen	Cathaoirleach Iarnród Éireann	2/2
Mal McGreevy	Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann	2/2

Grúpa Comhairleach um TF

Scoireadh an Grúpa um Stráitéis TF i 2020 mar gur bhain sé amach an chuid aidhmeanna Stráitéis TFC (teicneolaíocht faisnéise agus cumarsáide) a bunú agus Príomhoifigigh Faisnéise a earcú.

An Grúpa Comhairleach maidir le Straitéisí ('GCS')

Bunaíodh an Grúpa Comhairleach maidir le Straitéisí sa bhliain 2018 chun athbhreithniú a dhéanamh ar straitéisí don chuideachta ina hiomláine, agus chun fócas a dhíriú ar réimsí sainiúla den ghnó i gcomhpháirtíocht leis na príomhpháirtithe leasmhara.

Tinreamh		
Stephen Murphy (Cathaoirleach)	Comhairleoir Neamhspleách	3/3
Frank Allen	Cathaoirleach Iarnród Éireann	2/3
Carolyn Griffiths	Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann	2/3
Mal McGreevy	Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann	2/3
Sarah Roarty	Stiúrthóir de chuid Iarnród Éireann	3/3

Ráiteas Comhlíontachta na Stiúrthóirí

Mar a cheanglaítear le hAlt 225 d'Acht na gCuideachtaí, 2014, admhaíonn na stiúrthóirí go bhfuil na stiúrthóirí freagrach as a chinntiú go bhfuil an chuideachta ag cloí lena cuid oibleagáidí ábhartha; agus

Dearbhaíonn na stiúrthóirí gur chuir na stiúrthóirí i gcrích na trí nós imeachta seo a leanas d'fhonn déanamh de réir oibleagáidí na stiúrthóirí i rith na bliana airgeadais:

- ullmhaíodh 'ráiteas maidir le comhlíonadh' ina leagtar amach beartais na cuideachta, a mheasann na stiúrthóirí atá oiriúnach don chuideachta, maidir le comhlíonadh a cuid oibleagáidí cuí ag an gcuideachta;
- cuireadh i bhfeidhm socruithe cuí nó struchtúir chuí, a mheasann na stiúrthóirí atá dírithe ar a chinntiú go gcomhlíonfar go hábhartha oibleagáidí cuí na cuideachta; agus
- rinneadh athbhreithniú le linn na bliana airgeadais ar aon socruithe nó struchtúir atá curtha i bhfeidhm.

Rúnaí Cuideachta

Tá an Rúnaí Cuideachta freagrach as comhairle a chur ar an mBord, tríd an gCathaoirleach, maidir le gach ceist rialachais. Tá fáil ag na stiúrthóirí uile ar chomhairle agus ar sheirbhísí ón Rúnaí Cuideachta. Foráiltear i mBunreacht na Cuideachta gur ábhar do na stiúrthóirí é ceapadh agus cur as oifig an Rúnaí Cuideachta. D'éirigh Geraldine Finucane Uasal as mar Rúnaí Cuideachta ar 21 Deireadh Fómhair 2020 agus ceapadh an tUasal David McCabe ar an dáta sin. Is fostaí lán-aimseartha de Iarnród Éireann é.

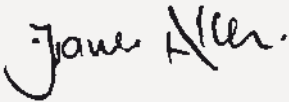
Nochtadh Faisnéise do na hIniúcháirí

I gcás gach duine a bhí ina stiúrthóir an tráth a ceadaíodh tuarascáil na stiúrthóirí agus na ráitis airgeadais: Sa mhéid is eol don stiúrthóir, níl aon fhaisnéis iniúchta ábhartha ann nach bhfuil iniúcháirí na cuideachta ar an eolas fúithi; agus tá gach beart déanta ag gach duine de na stiúrthóirí ar cheart a bheith déanta aige nó aici chun é nó í féin a chur ar an eolas faoi fhaisnéis iniúcháireachta ábhartha ar bith agus lena chinntiú go bhfuil iniúcháirí na cuideachta ar an eolas faoin bhfaisnéis sin.

Iniúcháirí

D'éirigh Deloitte Ireland LLP, Cuntasóirí Cairte as mar iniúcháirí seachtracha ar 18 Samhain 2020 agus Mazars ceaptha mar iniúcháirí seachtracha. Feidhmeoidh Mazars de réir Alt 383(2) d'Acht na gCuideachtaí 2014.

Thar ceann an bhoird

An tUasal Frank Allen
Cathaoirleach

Valerie Little Uasal
Stiúrthóir

12 Aibreán 2021

Tuarascáil an Iniúchóra Neamhspleách do Chomhaltaí Iarnród Éireann

Tuairisc ar an iniúchadh ar na ráitis airgeadais

Tuairim

Tá ráitis airgeadais Iarnród Éireann (“an Cuideachta”) don bhliain ag críoch 31 Nollaig 2020 a chuimsíonn, an Ráiteas um Ioncam Cuimsitheach; an Clár Comhardaithe; an Ráiteas um Athruithe ar Chothromas; an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid; agus na nótaí a ghabhann le na ráitis airgeadais, lena n-áirítear achoimre ar bheartais chuntasaíochta shuntasacha mar a leagtar amach i Nóta 1.

Is iad dlí na hÉireann agus FRS 102, an Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann eisithe sa Ríocht Aontaithe ag an gComhairle Tuairiscithe Airgeadais (FRS102) an creat tuairiscithe airgeadais a cuireadh i bhfeidhm á n-ullmhú.

Is é ár dtuairim:

- tugann na ráitis airgeadais atá in éineacht le seo léargas fíor agus cóir ar shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais na Cuideachta amhail an 31 Nollaig 2020 agus ar dtorthaí don bhliain dar críoch ansin;
- ullmhaíodh na ráitis airgeadais i gceart de réir FRS 102; agus
- ullmhaíodh na ráitis airgeadais i gceart de réir riachtanais Acht na gCuideachtaí 2014

Bunús leis an tuairim

Rinneamar ár n-iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúchóireacht (Éire)(ISAanna Éireann) agus de réir an dlí is infheidhme. Déantar níos mó cur síos ar ár bhfreagrachtaí faoi na caighdeáin sin sa chuid *Na Freagrachtaí atá ar an Iniúchóir maidir leis an Iniúchadh ar na Ráitis Airgeadais* den tuarascáil uainn.

Táimid neamhspleách ar an Chuideachta de réir na gceanglas eitice is ábhartha maidir leis an iniúchadh a dhéanaimid ar ráitis airgeadais in Éirinn, lena n-áirítear an Caighdeán Eiticíúil do Iniúchóirí (Éirinn) arna eisiúint ag Údarás Maoirseachta Iniúchóireachta agus Cuntasaíochta na hÉireann (IAASA), agus chomhlíonamar na freagrachtaí eiticiúla eile atá orainn de réir na gceanglas sin.

Creidimid gur leor agus gur cuí an fhianaise iniúchta a fuairamar chun bunús a thabhairt leis an tuairim uainn.

Conclúid a bhaineann le gnóthas leantach

Agus na ráitis airgeadais á n-iniúchadh againn, tháinig muid ar an gconclúid gur iomchuí úsáid na stiúrthóirí ar bhonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú.

Bunaithe ar an obair a rinneamar, níor shainaithníomar aon neamhchinnteachtaí ábhartha a bhaineann le himeachtaí nó coinníollacha a d'fhéadfadh, ina n-aonair nó i dteannta a chéile, amhras suntasach a chaitheamh ar chumas na Cuideachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach ar feadh tréimhse dhá mhí dhéag ar a laghad ón dáta nuair a údaraítear na ráitis airgeadais lena n-eisiúint.

Déantar cur síos ar ár bhfreagrachtaí agus ar fhreagrachtaí na stiúrthóirí maidir le gnóthas leantach sna codanna ábhartha den tuarascáil seo

Faisnéis eile

Is iad na stiúrthóirí atá freagrach as an bhfaisnéis eile. Cuimsítear leis an bhfaisnéis eile an fhaisnéis atá san áireamh sa tuarascáil bhliantúil, seachas na ráitis airgeadais agus tuairisciúil an iniúchóra uainn ina leith. Ní chuimsítear sa tuairim uainn ar na ráitis airgeadais an fhaisnéis eile agus, ach amháin sa mhéid a luaitear a mhalairt go sainráite sa tuarascáil uainn, ní léirímid aon chineál conclúide dearbhaithe ina leith.

Is é an fhreagracht atá orainn an fhaisnéis eile a léamh agus a bhreithniú an bhfuil an fhaisnéis eile neamhréireach go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a fuairamar le linn an iniúchadh, nó ar cosúil go ndearnadh míráiteas ábhartha ina leith. Má aithnímid neamhréireacht ábhartha den sórt sin nó ráiteas a ndearraíonn sé gur míráiteas ábhartha é, ní mór dúinn a chinneadh an bhfuil aon mhíráiteas ábhartha sna ráitis airgeadais nó an ndearnadh míráiteas ábhartha i leith na faisnéise eile. Más rud é, ar bhonn na hoibre a rinneamar, go gcinnimid go ndearnadh míráiteas ábhartha i leith na faisnéise eile sin, ní mór dúinn an méid sin a thuairisciú.

Níl aon ní le tuairisciú againn i ndáil leis sin.

Tuairimí ar ábhair eile a fhoror-daítear le hAcht na gCuideachtaí 2014

Is é ár dtuairim, bunaithe ar an obair a rinneadh le linn an iniúchta, go dtuairiscímid:

- tá an fhaisnéis a thugtar i dtuarascáil na stiúrthóirí don bhliain airgeadais a n-ullmhaítear na ráitis airgeadais ag teacht leis na ráitis airgeadais;
- ullmhaíodh tuarascáil na stiúrthóirí de réir riachtanais dlí infheidhme;
- ba leor taifid chuntasaíochta na Cuideachta chun go bhféadfaí na ráitis airgeadais a iniúchadh go héasca agus i gceart; agus
- réitíonn na ráitis airgeadais leis na taifid chuntasaíochta.

Fuairéamar an fhaisnéis agus na mínithe uile atá riachtanach, chomh fada agus is eol duinn, chun críocha ár n-iniúchta.

Nithe a gceanglaítear orainn tuairisciú orthu trí eisceacht

Bunaithe ar eolas agus tuiscint na Cuideachta agus a timpeallacht a fuarthas le linn an iniúchta, níl aon mhíríteas ábhartha aitheanta againn i dtuarascáil na stiúrthóirí.

De réir riachtanais Acht na gCuideachtaí 2014 ní mór duinn tuairisc a thabhairt duit más rud é, inár dtuairim, nach gcomhlíonann an Chuideachta riachtanais aon cheann d'Ailt 305 go 312 den Acht, a bhaineann le nochtadh luach saothair agus idirbhearta stiúrthóirí. Níl aon rud le tuairisciú againn ina leith seo.

Faoin gCód Cleachtas chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (Lúnasa 2016) (an "Cód Cleachtas"), éilítear orainn tuairisc a thabhairt duit mura bhfuil an ráiteas maidir leis an gcóras rialaithe inmheánaigh atá riachtanach faoin gCód Cleachtas mar atá san áireamh sa Ráiteas Rialachais Chorporáidigh i dTuarascáil na Stiúrthóirí i dtaca le comhlíonadh na gcuideachtaí ag teacht le mhír 1.9 (iv) den Chód Cleachtas nó mura bhfuil sé ag teacht leis an bhfaisnéis atá ar eolas againn ónár gcuid oibre iniúchta ar na ráitis airgeadais.

Níl aon rud le tuairisciú againn ina leith seo.

Freagrachtaí Faoi Seach

Na Freagrachtaí atá ar na stiúrthóirí i dtaca le na ráitis airgeadais

Mar a dtugtar míniú níos iomláine air sa ráiteas um fhreagrachtaí na stiúrthóirí ar leathanach XX, is iad na stiúrthóirí atá freagrach as ullmhú na ráiteas airgeadais de réir an creat ruairisciú airgeadais infheidhme agus go dtugann siad léargas fíorcheart, agus as cibé rialú inmheánach a chinnfidh an bhainistíocht is gá ionas gur féidir ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíríteas ábhartha, cibé de bharr calaoise nó de bharr earráide.

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, tá na stiúrthóirí freagrach as measúnú a dhéanamh ar chumas na Cuideachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach, as nochtadh a dhéanamh, mar is infheidhme, ar nithe a bhaineann le gnóthas leantach agus as bonn cuntasáochta an ghnóthas leantaigh a úsáid mura bhfuil sé i gceist ag an bhainistíocht an Chuideachta a leachtú ná deireadh a chur leis na hoibríochtaí, nó nach bhfuil aon rgha réalaióch acu ach é sin a dhéanamh.

Na freagrachtaí atá ar an iniúchóir as an iniúchadh ar na ráitis airgeadais

Is iad na cuspóirí atá againn dearbhú réasúnta a fháil maidir le cibé an bhfuil nó nach bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíríteas ábhartha, cibé acu de bharr calaoise nó earráide, agus tuarascáil iniúchóra a eisiúint ina bhfuil an tuairim uainn. Ardleibhéal dearbhaithe is ea dearbhú réasúnta, ach ní hionann é agus rátháocht go n-aimseofar i gcónaí in iniúchadh arna dhéanamh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúchóireacht (Éire) míráiteas ábhartha más ann dó. Is féidir go n-eascródh míráitis as calaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha más rud é, astu féin nó le chéile, go bhféadfaí a bheith ag súil go réasúnach leis go mbeadh tionchar acu ar chinntí geilleagracha na n-úsáideoirí arna nglacadh ar bhonn na ráiteas airgeadais seo.

Tá cur síos breise ar ár bhfreagrachtaí as iniúchadh na ráiteas airgeadais le fáil ar shuíomh Gréasáin an IAASA ag: http://www.iaasa.ie/getmedia/b2389013-1cf6-458b-9b8f-a98202dc9c3a/Tuairisc_ar_fhreagrachtaí_iniúchóra_as_iniúchadh.pdf. Tá an tuairisc seo mar chuid de thuarascáil ár n-iniúchóra.

Cuspóir ár gcuid oibre iniúchta agus a bhfuil ár bhfreagrachtaí dlite dúinn

Déantar ár dtuarascáil do chomhaltaí an Bhoird mar chomhlacht, de réir Alt 391 de Achta na gCuideachtaí 2014. Rinneadh ár gcuid oibre iniúchta ionas go bhféadfaimis na nithe seo a chur in iúl dúinn do chomhaltaí na gcuideachta i dtuarascáil iniúchóra agus bí chun aon chríche eile. A mhéid a cheadaítear leis an dlí, ní ghlacaimid ná ní ghlacaimid freagracht ar aon duine seachas an chuideachta agus comhaltaí na Cuideachta, as ár gcuid oibre iniúchta, as an tuarascáil seo, nó as na tuairimí atá curtha le chéile againn.

Tommy Doherty

*Ar son agus thar a cheann Mazars
Cuntasóirí Cairte agus Gnólacht Iniúchóireachta Reachtúla
Ionad Fhearchair, Bloc 3
Bóthar Fhearchair
Baile Átha Cliath 2*

13 Aibreán 2021

Ráiteas Ioncam Cuimsitheach

Don Bhliain Airgeadais dar Chríoch an 31 Nollaig 2020

	Nótaí	2020 €'000	2019 €'000
Ioncam ó oibríochtaí		143,678	297,381
Fáltais ó chonarthaí Oibleagáide Seirbhíse Poiblí		202,348	88,733
Cistiú eile ón Stát		176,122	142,931
Ioncam iomlán	3	522,148	529,045
Costais			
Costais phárolla agus costais ghaolmhara	5	(274,353)	(266,296)
Costais ábhar agus seirbhísí	6	(233,381)	(241,695)
Iomlán na gcostas oibriúcháin		(507,734)	(507,991)
TRÚCDA			
Míreanna eisceachtúla	7	(524)	(2,876)
Dímheas glan ar amúchadh deontas caipitiúil	8	(10,420)	(13,042)
Brabús ar dhiúscairt sócmhainní inláimhsithe		0	10
Barrachas roimh ús agus cháin		3,470	5,146
Ús iníoctha agus muirir dá shamhail	9	(998)	(986)
Barrachas don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin		2,472	4,160
Cáin ar ghnáthghníomhaíochtaí	10	-	(1,554)
Barrachas don bhliain airgeadais		2,472	2,606

Clár Comhardaithe

Amhail an 31 Nollaig 2020

	Nótaí	2020 €'000	2019 €'000
Sócmhainní seasta			
Sócmhainní doláimhsithe	12	14,815	15,795
Sócmhainní inláimhsithe	13	1,692,469	1,692,418
		1,707,284	1,708,213
Sócmhainní reatha			
Stoic	14	55,318	56,374
Féichiúnaithe	15	98,002	101,645
Airgead sa bhanc agus ar láimh		426	113
		153,746	158,132
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)	16	(296,330)	(302,081)
Glandliteanas reatha		(142,584)	(143,949)
Sócmhainní iomlána lúide dliteanais reatha		1,564,700	1,564,264
Ioncam iarchurtha	18	(1,459,105)	(1,459,328)
Soláthairtí in aghaidh dliteanas	19	(61,595)	(63,408)
		44,000	41,528
Caipiteal agus cúlchistí			
Scairchaipiteal glaoite	20	194,270	194,270
Cuntas brabúis agus cailteanais – easnamh		(150,270)	(152,742)
Iomlán Gnáthscaire		44,000	41,528

Thar ceann an bhoird

An tUasal F. Allen
Cathaoirleach

V. Little Uasal
Stiúrthóir

12 Aibreán 2020

Ráiteas um Athruithe ar an gCaipiteal Gnáthscaireanna

An bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2020

	Scairchaipiteal Glaote €'000	Cuntas Brabúis agus Caillteanais €'000	Caipiteal Gnáth- scaireanna Iomlán €'000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir 2019	194,270	(155,348)	38,922
Barrachas don bhliain airgeadais	-	2,606	2,606
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain airgeadais	-	2,606	2,606
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2019	194,270	(152,742)	41,528
Barrachas don bhliain airgeadais	-	2,472	2,472
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain airgeadais	-	2,472	2,472
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2020	194,270	(150,270)	44,000

Ráiteas ar Shreabhadh Airgid

An bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2020

	Nótaí	2020 €'000	2019 €'000
Airgead glan ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	21	15,852	3,415
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Ceannach sócmhainní seasta inláimhsithe		(176,115)	(142,915)
Ceannach sócmhainní seasta doláimhsithe		(3,398)	(7,318)
Fáltas ar dhiúscairt sócmhainní seasta inláimhsithe		-	10
Fáltas ó dheontais stáit agus deontais ón Aontas Eorpach		159,990	162,321
Airgead glan arna úsáid i ngníomhaíochtaí infheistíochta		(19,523)	12,098
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Ús íochta		(997)	(986)
Maoiniú idirchuideachta		4,981	(15,786)
Airgead iomlán arna úsáid i ngníomhaíochtaí maoinithe		3,986	(16,772)
(Glanlaghdú)/Glanmhéadú ar airgead agus coibhéisí airgid		313	(1,259)
Airgead agus coibhéisí airgid amhail an 1 Eanáir		113	1,372
Airgead agus coibhéisí airgid amhail an 31 Nollaig		426	113
Cuimsítear san airgead agus sna coibhéisí airgid:			
Airgead sa bhanc agus ar láimh		362	361
Banc		64	
Rótharraingtí bhainc		-	(248)
		426	113

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

1. Ráiteas maidir le Comhlíonadh, Gníomhaíochtaí agus Úinéireacht

(a) Ráiteas maidir le Comhlíonadh

Ullmhaíodh ráitis airgeadais Iarnród Éireann, uimhir chláráithe 119571, Stáisiún Uí Chonghaile, Sráid Amiens, Baile Átha Cliath 1, ar bhonn gnóthas leantach de réir Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais 102 (Caighdeán Chuntasáíochta arna n-eisiúint ag Comhairle Tuairiscithe Airgeadais na Ríochta Aontaithe), lena n-áirítear comhlíonadh Chaighdeán Tuairiscithe Airgeadais 102, an Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann.

(b) Gníomhaíochtaí agus Úinéireacht

Is é Córas Iompair Éireann (CIÉ), ar fochuideachta de é Iarnród Éireann, údarás reachtúil náisiúnta na hÉireann a chuireann iompar poiblí ar tír ar fáil in Éirinn. Tá CIÉ ar lánúinéireacht ag Rialtas na hÉireann agus tuairiscíonn sé don Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt.

Is é Iarnród Éireann príomhsholáthraí na hÉireann i dtaobh iompar ar iarnród.

Baineann ráitis airgeadais na Cuideachta le gníomhaíochtaí Iarnród Éireann agus leo sin amháin.

Achoimre ar Bheartais Shuntasacha Chuntasáíochta

Leagtar amach ar na leathanaigh seo a leanas na beartais shuntasacha chuntasáíochta agus na teicnicí suntasacha meastacháin a glacadh agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú. Tá na beartais sin curtha i bhfeidhm go comhsheasmhach maidir leis na blianta go léir atá curtha i láthair, mura luaitear a mhalairt.

De réir mar a cheadaítear faoi Acht na gCuideachtaí 2014, tá leagan amach forordaithe an chuntais brabúis agus cailteanais oiriúnaithe ag na stiúrthóirí ar bhealach is cuí do chineál gnó na Cuideachta.

Is le Córas Iompair Éireann 100% de scairchaipiteal cothromais Iarnród Éireann ('IÉ').

Is é Córas Iompair Éireann a ullmhaíonn ráitis airgeadais ghrúpa, dá bhfuil Iarnród Éireann ina bhall. Féadfar cóipeanna de ráitis airgeadais ghrúpa Chóras Iompair Éireann a fháil ón Rúnaí Cuideachta ag Córas Iompair Éireann, Stáisiún Heuston, Baile Átha Cliath 8, agus ar shuíomh gréasáin na cuideachta ag IrishRail.ie.

(a) Bunús an Ullmhúcháin

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais ar bhonn gnóthas leantach, faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil; féach Nóta 2 sna Ráitis Airgeadais i gcomhair tuilleadh sonraí.

Chun na ráitis airgeadais a ullmhú i gcomhréir le FRS 102, ní mór leas a bhaint as príomhthoimhdí áirithe a bhaineann leis an todhchaí, agus foinsí tábhachtacha eile neamhchinnteachta meastacháin ag an dáta tuairiscithe. Ceanglaítear freisin go ndéanfadh na stiúrthóirí breithiúnas agus beartais chuntasáíochta na Cuideachta á gcur i bhfeidhm acu. Leagtar amach ag (v) thíos na réimsí ina bhfuil ardleibhéal breithiúnais nó castachta i gceist, nó na réimsí ina bhfuil baol nach beag go ndéanfadh toimhdí agus meastacháin coigeartú ábhartha ar shuíomh ghlanluacha na sócmhainní agus na ndlíteanas sa chéad bhliain airgeadais eile.

Faoi FRS 102, ceadaítear díolúintí áirithe ó nochtadh d'eintiteas incháilithe. Bhain an Chuideachta leas as díolúine ar son comhardaithe páirtithe gaolmhara le fochuideachtaí eile lastigh de Ghrúpa CIÉ.

(b) Ioncam

Cuimsíonn an t-ioncam oll-luach na seirbhísí arna soláthar. Déantar an t-ioncam a thomhas ar luach cóir na comaoine a fhaightear nó is infhála agus is ionann é agus an méid is infhála i leith seirbhísí a soláthraíodh.

Aithníonn Iarnród Éireann ioncam sa tréimhse ina gcuirtear an tseirbhís ar fáil.

Aithnítear ioncam eile ó Oibríochtaí Iarnróid tráth sholáthar na seirbhíse nuair a chuireann an custaiméir an t-aistear i gcrích. Tugtar anonn sna dliteanais na fáltais ó dhíol ticéad bliantúil agus táirgí eile le dáta sa todhchaí, agus aithnítear iad sa chuntas brabúis agus cailteanais thar thréimhse na seirbhíse ábhartha.

Aithnítear an t-ioncam ó lastas sa tréimhse ina gcuirtear an tseirbhís ar fáil.

Aithnítear an t-ioncam ó Europort Ros Láir sa tréimhse ina gcuirtear an tseirbhís ar fáil.

Aithnítear ioncam ó fhógraíocht agus ó ghníomhaíochtaí éagsúla eile le linn thréimhse an chonartha ábhartha. Déantar ioncam ó fhógraíocht a thuilleadh ó chonarthaí dhá mhí agus conarthaí ráithiúla agus faightear an t-ioncam sin ar bhonn riaráisteach.

Aithnítear ioncam ó choimisiúin nuair a sholáthraítear an tseirbhís don chustaiméir.

Aithnítear ioncam eile tríú páirtí tráth a thuillte, nó ag an bpointe seirbhíse, sa mhéid is gur aithníodh costais iomchuí atá in-aisghabhála i gcoinne an ioncaim sin sa tréimhse.

(c) Costais Ábhar agus Seirbhísí

Cuimsítear le costais Ábhar agus Seirbhísí na costais go léir a bhaineann le hoibríochtaí Iarnród Éireann ó lá go lá, seachas costais dímhéasa agus amúchta agus phárolla a ndéantar iad a nochtadh ar leithligh sa chuntas brabúis agus cailteanais, agus a nochtadh ar leithligh sna nótaí a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

(d) Costais Eisceachtúla

I gcuntas brabúis agus cailteanais Iarnród Éireann, aithnítear torthaí oibriúcháin ar leithligh roimh mhíreanna sonracha. Is iad na míreanna sonracha iad siúd a mheasann na stiúrthóirí nach mór iad a nochtadh ar leithligh mar gheall ar a méid, a gcineál nó a minicíocht. Creideann an Chuideachta go n-éascaíonn an cur i láthair sin d'anailís bhreise toisc go ndírítear aird ar chostais eisceachtúla dá bharr. Áirítear le costais den sórt sin costais shuntasacha a bhaineann le hathstruchtúrú gnó.

Maidir leis an gcinneadh i dtaobh céard is brí le 'suntasach', baintear leas as breithiúnas cáilíochtúil agus breithiúnas cainníochtúil na stiúrthóirí agus measúnú á dhéanamh ar na costais áirithe arb amhlaidh ina leith, de bhua a méid agus a gcineál, go nochtar sa chuntas brabúis agus cailteanais agus sna nótaí gaolmhara iad i gcáil costais eisceachtúla.

(e) Airgeadra Eachtrach**(i) Airgeadra feidhmiúil agus airgeadra tuairiscithe**

Is é an euro airgeadra feidhmiúil agus airgeadra tuairiscithe na Cuideachta, arna ainmniú ag an tsiombail '€', agus, mura luaitear a mhalairt, tá na ráitis airgeadais curtha i láthair ina mílte (€'000).

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

1. Ráiteas maidir le Comhlíonadh, Gníomhaíochtaí agus Úinéireacht – ar lean

(ii) *Idirbhearta agus iarmhéideanna*

Déantar idirbhearta atá ainmnithe san airgeadra eachtrach a aistriú chuig an airgeadra feidhmiúil ar bhonn na rátaí malairte ar an láthair ar dháta na n-idirbheart.

Ag deireadh gach bliana airgeadais, déantar míreanna airgeadaíochta in airgeadra eachtrach a aistriú ina euro ar an ráta reatha. Déantar míreanna neamhairgeadaíochta arna dtomhas ar a gcostas stairiúil a aistriú ar bhonn an ráta malairte ar dháta an idirbheart agus déantar míreanna neamhairgeadaíochta arna dtomhas ar a luach cóir a thomhas ar bhonn an ráta malairte nuair a cinneadh an luach cóir.

Is sa chuntas brabúis agus cailteanais a aithnítear gnóthachain agus cailteanais airgeadra eachtraigh a eascraíonn as socraíocht idirbheart agus ón aistriú ag rátaí malairte ag deireadh na bliana airgeadais ar shócmhainní agus dliteanais airgeadaíochta arna n-ainmniú in airgeadraí eachtracha.

Cuirtear i láthair gnóthachain agus cailteanais airgeadra eachtraigh a bhaineann le hiasachtaí agus airgead agus coibhéisí airgid sa chuntas brabúis agus cailteanais faoi 'ús infhála agus ioncam dá shamhail' nó 'ús iníochta agus muirir dá shamhail' mar is cuí. Cuirtear i láthair gach gnóthachan agus cailteanas airgeadra eachtraigh eile sa chuntas brabúis agus cailteanais faoi chostais ábhair agus seirbhíse.

(f) **Deontais ón Aontas Eorpach agus Deontais Stáit**

Aithníonn Iarnród Éireann deontais rialtais ag teacht leis an tsamhail fabhráithe faoi FRS 102.

(i) *Deontais i gcomhair caiteachas caipitiúil*

Déantar deontais i gcomhair caiteachas caipitiúil eile a chur chun sochair an ioncaim iarchurtha de réir mar a bhíonn siad infhála. Déantar iad a amúchadh chuig an gcuntas brabúis agus cailteanais agus aithnítear iad san ioncam thar shaol eacnamaíoch úsáideach na sócmhainní gaolmhara.

(ii) *Deontais ioncaim*

Aithnítear deontais ioncaim mar ioncam sa chuntas brabúis agus cailteanais sa tréimhse ina dtabhaítear na costais bhainteacha a bhfuil an deontas beartaithe lena gcúiteamh.

(iii) *Deontas faoin gConradh Ilbhliantúil Bainisteora Bonneagair*

Aithnítear deontais um Bainisteoir Bonneagair faoi Chonarthaí Ilbhliantúla mar ioncam iarchurtha nó láithreach mar ioncam sa chuntas brabúis agus cailteanais, trí thagairt don bhonnghníomhaíocht a bhfuil an deontas ceaptha lena cúiteamh. Na deontais chaipitil faoin gConradh Ilbhliantúil a chuirtear chun sochair an ioncaim iarchurtha sa chlár comhardaithe, déantar iad a amúchadh thar shaol eacnamaíoch tuartha na sócmhainní gaolmhara.

(g) **Nóta faoi Thuairisciú Teascánach**

Tuairiscítear ar theascáin oibriúcháin ar bhealach atá i gcomhréir le struchtúr bainistíochta inmheánaí Iarnród Éireann agus an fhaisnéis airgeadais inmheánach arna soláthar do Phríomh-Chinntoirí Oibriúcháin na cuideachta (na stiúirthóirí feidhmiúcháin) atá freagrach as cinntí straitéiseacha a dhéanamh, acmhainní a leithdháileadh, agus faireachán agus measúnú a dhéanamh ar fheidhmíocht gach teascáin. Is ionann an toradh oibriúcháin a thuairiscítear go hinmheánach de réir an teascáin agus an príomhbheart a úsáidtear chun feidhmíocht na dteascáin oibriúcháin laistigh den chuideachta a mheasúnú.

Chinn Iarnród Éireann go bhfuil cúig theascán aige ar ghá tuairisciú a dhéanamh orthu Gnóthas Iarnróid, Bainisteoir Bonneagair Iarnróid, Lasta Iarnróid, Europort Ros Láir agus Gníomhaíochtaí Lárnacha agus Eile. Oibríonn teascán an Ghnóthais Iarnróid gnó na bpaisinéirí faoin gconradh Oibleagáide Seirbhíse Poiblí a dhámh an tÚdarás Náisiúnta Iompair. Déanann teascán an Bhainisteora Bonneagair Iarnróid an tsócmhainn bonneagair a bhainistiú, a chothabháil agus a athnuachan, a mhaoinear ó tháillí Rochtana agus ón gConradh Ilbhliantúil. Soláthraíonn an teascán Lasta Iarnróid seirbhísí iompair chun earraí a iompar d'Iarnród. Oibríonn teascán Europort Ros Láir an dara calafort is gnóthaí sa tír ó thaobh gluaiseachtaí loinge de, le haghaidh trácht turasóirí agus lasta aonadaithe. Soláthraíonn teascán na nGníomhaíochtaí Lárnacha agus Eile seirbhísí comhroinnte don eagraíocht agus tá an gnó Loingseoireachta ina chuid de sin – lena soláthraítear saoráidí iompair ar bhóthar don mhótharthionscal go príomha.

(h) Sochair na bhFostaithe

Cuireann an Chuideachta roinnt sochar ar fáil d'fhostaithe ag brath ar a ngrád, a sinsearachta agus ar oibleagáidí reachtúla. I measc na sochar tá íoc tuarastail nó pá agus íoc préimheanna le haghaidh obair bhreise arna déanamh. Lena chois sin déantar ranníocaíochtaí fostóra maidir le pinsean, i gcás baill foirne incháilithe, isteach sna scéimeanna pinsean faoi seach.

Sochair iarfhostaíochta

Feidhmíonn Grúpa CIÉ dhá phlean sochar sainithe (Scéim Pinsean CIÉ don Fhoireann ar Phá Rialta agus plean sochar sainithe Scéim 2000 (Leasú) Scéim Aoisliúntais CIÉ 1951) d'fhostaithe ghrúpa CIÉ.

Sainítear i bplean sochair sainithe an sochar pinsin a gheobhaidh an fostaí ar dhul ar scor dó nó di, ag brath de ghnáth ar roinnt tosca lena n-áirítear aois, fad seirbhíse agus luach saothair. Is ionann plean sochair sainithe agus sochar iarfhostaíochta seachas ranníocaíochtaí sainithe.

Tá cuntas tugtha ar na scéimeanna sin i ráitis airgeadais Ghrúpa CIÉ. Tomhaistear sócmhainní na scéimeanna pinsean le sochar sainithe ar a luach cóir. Tomhaistear dliteanas na scéime pinsin sochar sainithe ar bhonn achtúireach faoi mhodh na n-aonad réamh-mheasta creidmheasa. Léirítear barrachas dhliteanas na scéimeanna ar shócmhainní na scéimeanna mar dhliteanas ar chlár comhardaithe CIÉ.

Glacann na fochuideachtaí go léir, mar aon le CIÉ féin, páirt i Scéim Pinsean CIÉ don Fhoireann ar Phá Rialta agus plean sochair sainithe Scéim 2000 (Leasú) Scéim Aoisliúntais CIÉ 1951. Ní shonraítear i rialacha na scéime conas ba chóir aon bharrachas nó easnamh a leithdháileadh i measc fostóirí rannpháirteacha agus níl aon chomhaontú conarthach ná beartas luaite i dtaobh glanchostas sochar sainithe a leithdháileadh ar na grúpeintitis aonair. Dá réir sin, aithnítear glanchostas sochar sainithe na scéimeanna ina n-iomláine i ráitis airgeadais ar leithligh CIÉ toisc gurb amhlaidh, in éagmais socrú foirmiúil conartha a bheith i bhfeidhm, go gcreideann na stiúrthóirí gurb é an t-eintiteas sin atá freagrach as na scéimeanna faoin dlí. Aithníonn na heintitis rannpháirteacha eile, lena n-áirítear Iarnród Éireann, costas arb ionann é agus a ranníocaíocht i leith na tréimhse. Tá sonraí breise i dtaobh na scéimeanna sin leagtha amach i nóta 23.

(i) Ús

(i) *Ús infhála*

Cuirtear an t-ús a thuilltear chun sochair don chuntas brabúis agus cailiteanas sa tréimhse inar tuilleadh é.

(ii) *Ús iníochta*

Cuirtear costais a bhaineann le hiasachtaí de mhuirear ar an gcuntas brabúis agus cailiteanas sa tréimhse inar tabhaíodh iad.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

1. Ráiteas maidir le Comhlíonadh, Gníomhaíochtaí agus Úinéireacht – ar lean

(j) Páirtithe gaolmhara

Fochuideachta de chuid Ghrúpa CIÉ is ea Iarnród Éireann. Nochtann Iarnród Éireann idirbhearta le páirtithe gaolmhara nach bhfuil ar lánúinéireacht ag an ngrúpa (féach Nóta 25). Tá díolúine ag an gCuideachta i leith nochtadh idirbheart le baill den ghrúpa céanna atá ar lánúinéireacht.

(k) Cánachas

Cuimsíonn costas na cánach ioncaim don bhliain cáin reatha agus cáin iarchurtha arna n-aithint sa bhliain airgeadais. Cuirtear costas cánach ioncaim i láthair sa chomhpháirt chéanna den ioncam cuimsitheach iomlán (cuntas brabúis agus caillteanais nó ioncam cuimsitheach eile) nó den chothromas leis an idirbheart nó an teagmhas eile as a dtig an costas cánach ioncaim.

Ní dhéantar lascaíniú ar shócmhainní agus dliteanais cánachais reatha ná cánachais iarchurtha.

(i) *Cáin reatha*

Is ionann an cháin reatha agus an méid cánach ioncaim is iníoctha ar an mbrabús inchánach don bhliain airgeadais nó do bhlianta airgeadais roimhe sin. Déantar an cháin reatha a thomhas de réir mhéid na cánach reatha a mheastar a bheidh le hóc de réir rátaí cánach agus dlíthe cánach atá achtaithe nó achtaithe go substaintiúil faoi dheireadh na bliana airgeadais.

(ii) *Cáin iarchurtha*

Aithnítear cáin iarchurtha maidir leis na difríochtaí uainiúcháin, arb iad na difríochtaí idir brabús inchánach agus ioncam cuimsitheach iomlán mar atá luaite sna ráitis airgeadais. Eascaíonn na difríochtaí uainiúcháin ó chuimsiú ioncaim agus caiteachas sna measúnachtaí cánach i mblianta airgeadais seachas na cinn ina n-aithnítear iad sna ráitis airgeadais.

Aithnítear cáin iarchurtha ar na difríochtaí uainiúcháin ag deireadh gach bliana airgeadais faoi réir eisceachtaí áirithe. Ní aithnítear caillteanais chánach neamhfhaoisimh agus sócmhainní cánach iarchurtha eile ach amháin nuair is dócha go ndéanfar iad a aisghabháil i gcoinne aisiompú dliteanas cánach iarchurtha nó brabús eile inchánach sa todhcháil.

(l) TRÚCDA

Is ionann TRÚCDA agus tuilleamh cuideachta roimh choigeartú d'ús agus cánacha, dímhéas ar shócmhainní seasta agus amúchadh na ndeontas caipitil arna bhfáil.

(m) Sócmhainní Seasta Inláimhsithe

Tugtar bogearraí ríomhaire anonn ar an gcostas lúide amúchadh carntha agus caillteanais lagaithe charntha. Déantar na bogearraí a amúchadh thar a saol úsáideach tuartha, idir trí bliana agus cúig bliana, ar mhodh an mhéid chothroim. Ní mheastar go bhfuil luach iarmharach ag bogearraí. Sa chás ina dtugtar le fios de bharr tosca amhail dul chun cinn na teicneolaíochta nó athruithe ar phraghsanna margaidh go bhfuil athrú tagtha ar shaol úsáideach na mbogearraí, déantar an saol úsáideach a leasú ar bhonn ionchasach chun na cúinsí nua a chur san áireamh. Déantar athbhreithniú i ndáil le lagú ar shócmhainní seasta doláimhsithe má tá aon rud ann a thabharfadh le fios go bhféadfadh an tsócmhainn sheasta dholáimhsithe a bheith lagaithe.

(n) Sócmhainní Seasta Inláimhsithe agus Dímheas

Déantar sócmhainní seasta inláimhsithe a thabhairt anonn ar a gcostas, lúide dímheas carntha agus cailteanais lagaithe charntha. Áirítear sa chostas an praghas ceannaigh bunaidh, costais arna dtabhú ar bhonn díreach i dtaobh an tsócmhainn a thabhairt chuig an láthair agus a chur sa riocht is gá don úsáid atá ceaptha di, agus costais infheidhme i dtaobh baint ó chéile, tabhairt chun bealaigh agus athchóirithe.

(i) Línte iarnróid agus oibreacha iarnróid

Gréasán córas atá i gceist leis na línte iarnróid agus na hoibreacha iarnróid.

Meastar gurb ionann caiteachas ar an ngréasán, a mhéadaíonn a acmhainn nó a fheabhsaíonn a chumas oibriúcháin, agus méid breise a chuirtear leis na sócmhainní seasta inláimhsithe, agus déantar é a chaipitliú agus a dhímheas thar a shaol eacnamaíoch úsáideach tuartha.

Costais fostaithe chaipitlithe agus costais eile atá inchurtha go díreach i leith na sócmhainne, áirítear iad sna sócmhainní seasta inláimhsithe.

An caiteachas ar an ngréasán reatha, lena bhféachtar chuige go bhfuil an acmhainn oibriúcháin ag teacht leis na caighdeáin shonraithe seirbhíse, áirítear mar chothabháil é agus cuirtear é de mhúirear ar an gcuntas brabúis agus cailteanais. Caitear le haon deontas bainteach ar an gcaoi chéanna agus cuirtear i láthair é sa chuntas brabúis agus cailteanais.

(ii) Rothstoc iarnróid

Déantar na hinnill traenach, na carranna iarnróid, an stoc cóistí agus na vaigíní seachas iad sin atá lán-dímheasta nó a fhaightear gan aon chostas, a dhímheas ar bhonn a gcostais stairiúil agus é leithdháilte thar a saol eacnamaíoch úsáideach tuartha ar mhodh an mhéid chothroim.

(iii) Feithiclí lastais bóthair

Déantar na sócmhainní seo a dhímheas ar bhonn an chostais stairiúil thar a saol eacnamaíoch úsáideach tuartha ar mhodh an mhéid chothroim.

(iv) Dugaí, calafoirt agus céanna; trealamh agus innealra

Déantar na sócmhainní seo a dhímheas ar bhonn an chostais stairiúil thar a saol eacnamaíoch úsáideach tuartha ar mhodh an mhéid chothroim.

(v) Talamh agus foirgnimh

Ní dhéantar talamh a dhímheas. Déantar foirgnimh a dhímheas ar bhonn an chostais stairiúil thar a saol eacnamaíoch úsáideach tuartha ar mhodh an mhéid chothroim.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

1. Ráiteas maidir le Comhlíonadh, Gníomhaíochtaí agus Úinéireacht – ar lean

(vi) *Dímheas agus luachanna iarmharacha*

Déantar dímheas ar shócmhainní, ach amháin talamh, a ríomh de réir na modhanna dímheasa agus an tsaoil úsáidigh thuartha, mar seo a leanas:

Línte agus oibreacha iarnróid	modh an mhéid chothroim	10-40 bliain
Rothstoc iarnróid	modh an mhéid chothroim	4-20 bliain
Gléasra agus innealra	modh an mhéid chothroim	3-30 bliain
Comharthaíocht	modh an mhéid chothroim	10 mbliana
Dugaí, cuanta agus céanna	modh an mhéid chothroim	50 bliain
Trealamh lónadóireachta	modh an mhéid chothroim	5-10 mbliana
Foirgnimh ruilse	modh an mhéid chothroim	50 bliain
Droichid	modh an mhéid chothroim	120 bliain
Feithiclí lastais bóthair	modh an mhéid chothroim	1-10 mbliana

Ceapadh raon na mblianta chun saol eacnamaíochta éagsúil na gcomhpháirteanna éagsúla in aicme sócmhainní a chur in iúl. Déantar athbhreithniú ar luachanna iarmharacha na sócmhainní agus a saol úsáideach, agus déantar iad a choigeartú, más iomchuí, gach bliain airgeadais. Cuirtear éifeacht aon athraithe ar luachanna iarmharacha nó ar shaol úsáideach san áireamh sna cuntais ar bhonn ionchasach.

(vii) *Breiseanna agus comhpháirteanna móra iardain*

Ní dhéantar costais iardain a áireamh i suim ghlanluacha na sócmhainne ná a aithint mar shócmhainn ar leithligh, de réir mar is iomchuí, ach amháin nuair is dócha go mbeidh sochair gheilleagracha a bhaineann leis an mír i ndán don Chuideachta agus gur féidir an costas a thomhas ar bhonn iontaofa.

Aithnítear suim ghlanluacha aon chomhpháirte ionaid. Caitear le comhpháirteanna móra mar shócmhainní ar leithligh sa chás ina mbaineann patrúin dhifriúla tomhaltais leo i dtaobh sochair gheilleagracha agus déantar dímheas orthu go leithleach thar a saol úsáideach.

Cuirtear deisiúcháin agus obair chothabhála de mhúirear ar an gcuntas brabúis agus cailteanais de réir mar a thabhaítear iad.

(viii) *Dí-aithint*

Déantar sócmhainní seasta inláimhsithe a dhí-aithint ar a ndiúscairt nó nuair nach bhfuiltear ag súil le haon sochar geilleagrach sa todhchaí. Ar dhiúscairt, déantar an difríocht idir na glanfháltais diúscairthe agus an tsuim ghlanluacha a aithint mar bhrabús nó mar chaillteanas.

(o) **Sócmhainní Oidhreachta**

Tá roinnt sócmhainní oidhreachta ag Iarnród Éireann: feithiclí a bhíodh sa fhílít den chuid is mó, agus plátaí, suaithiantais agus déantáin éagsúla. Ní dhéantar na sócmhainní a chothabháil díreach as ucht an mhéid a chuireann siad le heolas agus cultúr agus tá go leor iarshócmhainní oibriúcháin i gceist leo.

Mar gheall ar chineál na sócmhainní atá ar seilbh agus an easpa margadhluachanna incomparáide, bheadh an costas a bhainfeadh le luacháil na sócmhainní oidhreachta atá ag Iarnród Éireann chomh mór nach mbeadh sé i gcomhréir leis na sochair a sholáthrófaí d'úsáideoirí na ráiteas airgeadais.

(p) Stoc

Cuimsítear sna stoic ábhair chothabhála, páirteanna spártha, breosla agus míreanna eile éagsúla stoic. Déantar an stoc breosla a luacháil ar a mheánchostas ualaithe nó a ghlanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. Déantar an stoc neamhbhreosla a luacháil ar a chostas nó a ghlanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. Cuimsítear sa chostas an praghas ceannaigh, lena n-áirítear cánacha agus dleachtanna agus iompar agus láimhseáil atá inchurtha go díreach i leith an stoc a thabhairt chuig a láthair reatha agus a chur ina riocht reatha.

Ag deireadh gach bliana airgeadais, déantar na stoic a mheas i leith lagaithe agus déantar soláthar i leith stoc a mheastar a bheith lagaithe.

Déantar stoc Innealtóireachta Sibhialta (CCE) agus Comharthaíochta (SET) a aicmiú ina stoc gluaiseachta agus stoc neamhghluaiseachta. Cuirtear soláthar i bhfeidhm ar an stoc neamhghluaiseachta, bunaithe ar an bhfad ama ó bogadh an stoc le déanaí. Cuirtear soláthar sa bhreis i bhfeidhm ar an gcuid bhreise den 'stoc gluaiseachta' ag brath ar an leibhéal stoic ar lámh a bhfuil níos mó ná 2 bhliain úsáide bainte as.

Déantar stoc Innealtóireachta Meicniúla (CME) a aicmiú mar stoc straitéiseach, stoc cláir agus stoc inchaite. Déantar soláthar i leith gach aicme ag brath ar aois an stoic.

I gcás trealamh fuireachais nó mórfháirteanna spártha speisialaithe atá ar seilbh chun críocha athsholáthair agus a cheaptar a mbainfear úsáid astu le linn níos mó ná tréimhse amháin, coinnítear ar seilbh iad i gcáil sócmhainní seasta inlámhsithe de réir FRS 102.

(q) Airgead agus Coibhéisí Airgid

Áirítear le hairgead agus coibhéisí airgid airgead ar lámh, taiscí faoi ghlaoch le bainc, agus infheistíochtaí an-leachtach gearrthréimhseacha eile ag a bhfuil aibíocht bhunaidh trí mhí nó níos lú. Taispeántar rótharraingtí bainc leis na hiasachtaí sa dliteanas reatha. Déantar airgead agus coibhéisí airgid a thomhas ar dtús ar an bpraghas idirbheart agus tomhaistear ina dhiaidh sin iad ar a gcostas amúchta.

Ní airgead ná coibhéisí airgid iad taiscí bainc a bhfuil aibíocht bhunaidh níos mó ná trí mhí acu agus cuirtear i láthair iad mar infheistíochtaí sócmhainní reatha.

(r) Ionstraimí Airgeadais**(i) Sócmhainní airgeadais**

Roghnaigh an Chuideachta forálacha Alt 11 agus Alt 12 de FRS 102 a ghlacadh maidir le cuntas a thabhairt i leith gach ceann dá cuid ionstraimí airgeadais.

Tá roinnt sócmhainní airgeadais bunúsacha ag an gCuideachta lena n-áirítear féichiúnaithe trádála agus féichiúnaithe eile, méideanna atá dlite ó ghrúpchuideachtaí agus airgead agus coibhéisí airgid, atá taifeadta leis na sócmhainní reatha mar chinn atá dlite laistigh de bhliain amháin.

Aithnítear sócmhainní airgeadais bunúsacha den chéad uair ar an bpraghas idirbhirt (lena n-áirítear costais an idirbhirt), mura rud é gur idirbheart maoinithe is ea an socrú. Más rud é gur idirbheart maoinithe is ea an socrú, déantar an tsócmhainn airgeadais a thig as sin a thomhas ar dtús ar luach láithreach na bhfáltas sa todhchaí arna lascainiú ar ráta úis an mhargaidh i leith ionstraim fiachais den chineál céanna.

Déantar féichiúnaithe trádála agus féichiúnaithe eile, airgead agus coibhéisí airgid, agus sócmhainní airgeadais ó shocruithe ar idirbhearta maoinithe iad a tomhas ina dhiaidh sin ar chostas amúchta faoi mhodh an ghlanráta úis.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

1. Ráiteas maidir le Comhlíonadh, Gníomhaíochtaí agus Úinéireacht – ar lean

Ag deireadh gach bliana airgeadais, déantar sócmhainní airgeadais arna dtomhas ar a gcostas amúchta a mheasúnú i leith fianaise oibiachtúil ar lagú. Má tá fianaise oibiachtúil ann go bhfuil lagú ar shócmhainn airgeadais arna tomhas ar chostas amúchta, aithnítear cailteanas lagaithe sa bhrabús nó sa chailteanas. Is ionann an cailteanas lagaithe agus an difríocht idir suim ghlanluacha na sócmhainne airgeadais agus luach láithreach shreafaí airgid measta na sócmhainne airgeadais arna lascainiú ag glanráta úis bunaidh na sócmhainne.

Más rud é, i mbliain airgeadais ina dhiaidh sin, go laghdaíonn méid an chailteanas lagaithe agus gur féidir an laghdú a bheith bainteach go hoibiachtúil le teagmhas a tharlaíonn tar éis an lagú a aithint, aisiompaítear an cailteanas lagaithe a aithníodh roimhe seo. Tá an aisiompú chomh mór sin nach sáraíonn an méid reatha iompair an méid carraireachta mura n-aithneofaí an cailteanas lagaithe roimhe seo. Aithnítear an aisiompú lagaithe i mbrabús nó i gcaillteanas.

Déantar sócmhainní airgeadais a dhí-aithint (a) nuair a théann na cearta conartha i leith na sreafaí airgid ón tsócmhainn airgeadais in éag nó nuair a shocraítear iad, nó (b) nuair a aistrítear chuig páirtí eile beagnach gach ceann de na rioscaí agus na sochair a bhaineann le húinéireacht na sócmhainne airgeadais, nó (c) ar aistriú rialú na sócmhainne airgeadais chuig páirtí eile ag a bhfuil an cumas praiticiúil chun an tsócmhainn airgeadais a dhíol go haontaobhach le tríú páirtí neamhghaolmhar gan srianta breise a fhorchur.

(ii) *Dlíteanas airgeadais*

Ar an gcaoi chéanna, tá roinnt dlíteanas airgeadais bunúsach ar an gCuideachta, lena n-áirítear creidiúnaithe trádála agus creidiúnaithe eile, iasachtaí bainc agus rótharraingtí, agus iasachtaí ó chuideachtaí sa ghrúpa céanna, a aithnítear den chéad uair ar phraghas an idirbhirt, mura rud é gur idirbheart airgeadais é an socrú, agus sa chás sin déantar an dlíteanas airgeadais a thomhas ar luach láithreach na n-íocaíochtaí sa todhchaí arna lascainiú ar an ráta margaidh úis i leith ionstraim fiachais den chineál céanna.

Déantar creidiúnaithe trádála agus creidiúnaithe eile, iasachtaí ó ghrúpchuideachtaí eile, agus dlíteanas airgeadais ó shocruithe ar idirbhearta maoinithe iad a thabhairt anonn ina dhiaidh sin ar chostas amúchta faoi mhodh an glanráta úis.

Is ionann creidiúnaithe trádála agus oibleagáidí i leith íoc as earraí nó seirbhísí atá faighte i ngnáthchúrsa an ghnó ó sholáthraithe. Déantar creidiúnaithe trádála a aicmiú mar chinn atá dlite laistigh de bhliain amháin má bhíonn íocaíocht dlite laistigh de bhliain amháin nó níos lú. I gcás ar bith eile, cuirtear i láthair iad mar mhéideanna atá dlite tar éis níos mó ná bliain amháin. Aithnítear creidiúnaithe trádála ar dtús ar phraghas an idirbhirt agus tomhaistear ina dhiaidh sin iad ar a gcostas amúchta faoi mhodh an glanráta úis.

Déantar dlíteanas airgeadais a dhí-aithint nuair a dhéantar an dlíteanas a mhúchadh, is é sin nuair a dhéantar an oibleagáid chonartha a chomhlíonadh nó a chur ar ceal nó ar dhul in éag di.

(s) *Soláthairtí agus Teagmhais*

(i) *Soláthairtí*

Is ionann soláthairtí agus dlíteanas atá neamhchinnte ó thaobh ama nó méid. Aithnítear soláthairtí nuair a bhíonn oibleagáid dlí nó oibleagáid inchiallaithe reatha ar an gCuideachta mar gheall ar theagmhais a tharla roimhe seo; nuair is dócha go mbeidh aistriú sochair gheilleagraigh de dhíth chun an oibleagáid a ghlanadh; agus nuair is féidir meastachán iontaofa a dhéanamh ar mhéid na hoibleagáide.

Déantar soláthairtí a thomhas mar luach reatha an mheastacháin is fearr ar an méid is gá chun an oibleagáid a ghlanadh ar ráta réamhchánach a léiríonn measúnuithe reatha an mhargaidh ar amluach airgid agus na rioscaí a bhaineann go sonrach leis an dliteanas. Déantar athbhreithniú ar sholáthairtí ag deireadh gach bliana airgeadais agus déantar iad a choigeartú chun an meastachán reatha is fearr a thabhairt ar an méid is gá chun an oibleagáid a ghlanadh. Aithnítear leachtú na lascaine mar chostas airgeadais sa chuntas brabúis agus caillteanais, arna chur i láthair faoi 'ús iníoctha agus muirir dá shamhail' sa bhliain airgeadais ina dtagann sé i gceist.

Sa chás ina bhfuil roinnt oibleagáidí dá samhail ann, cinntear an dóchúlacht go mbeidh eis-sreabhadh ag teastáil chun iad a ghlanadh trí bhreathnú ar aicme na n-oibleagáidí ina hiomláine.

Aithnítear soláthairtí i ndáil le hathstruchtúrú nuair a bhíonn oibleagáid dlí nó oibleagáid inchiallaithe ar an gCuideachta ag deireadh na bliana airgeadais i dtaobh an t-athstruchtúrú a chur i gcrích. Tá oibleagáid inchiallaithe ar an gCuideachta athstruchtúrú a dhéanamh nuair is ann do phlean mionsonraithe foirmiúil don athstruchtúrú sin agus nuair a chruthaigh an Chuideachta ionchas bailí i measc na ndaoine dá ndéanann sé difear, trí thosú ar an bplean a chur chun feidhme nó trí phríomhghnéithe an phlean a fhógairt dóibh siúd dá ndéanann sé difear.

Déantar soláthar do chostas measta na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil íoctha ag dáta an chláir comhardaithe, lena n-áirítear costas na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil tuairiscithe (IBNR) don Chuideachta fós.

Cuimsítear sna soláthairtí eile soláthairtí a bhaineann le hoibriú na seirbhísí iarnróid, soláthairtí a bhaineann le pá, éilimh dlí agus soláthairtí a bhaineann le pinsin.

Ní dhéantar soláthar in aghaidh caillteanais oibriúcháin sa todhchaí.

(ii) *Dlíteanais agus Sócmhainní Teagmhasacha*

I gcás dlíteanais theagmhasacha, a eascraíonn de thoradh nithe a tharla roimhe seo, ní aithnítear mar dhliteanas iad toisc nach dócha go mbeidh ar an gCuideachta sochair gheilleagracha a aistriú chun an oibleagáid a ghlanadh nó toisc nach féidir an méid a thomhas go hiontaofa ag deireadh na bliana airgeadais. Ní aithnítear oibleagáidí féideartha neamhchinnte mar dhliteanas ach is dlíteanais theagmhasacha iad. Nochtar dlíteanais theagmhasacha sna ráitis airgeadais ach amháin mura dócha in aon chor go dtarlóidh eis-sreabhadh acmhainní.

Ní aithnítear sócmhainní teagmhasacha. Nochtar sócmhainní teagmhasacha sna ráitis airgeadais nuair is dócha go dtarlóidh insreabhadh sochar geilleagrach.

(iii) *Soláthairtí i dtaobh éilimh um dhliteanas tríú páirtí agus dhliteanas fostóra*

Déantar soláthar ag deireadh na bliana do chostas measta na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil íoctha ar dháta an chláir comhardaithe, lena n-áirítear costas na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil tuairiscithe (IBNR) don Chuideachta fós.

Glacann an Chuideachta gach céim réasúnach lena chinntiú go bhfuil an fhaisnéis chúí aici maidir lena neamhchosaint ar éilimh. Mar sin féin, mar gheall ar an neamhchinnteacht maidir le soláthairtí a bhunú in aghaidh éileamh, is dócha go mbeidh an toradh deiridh difriúil ón dliteanas bunaidh a cinneadh.

Tá tuilleadh sonraí leagtha amach i nóta 19 a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

1. Ráiteas maidir le Comhlíonadh, Gníomhaíochtaí agus Úinéireacht – ar lean

(t) Sócmhainní Léasaithe

(i) *Léasanna airgeadais*

Faoi léasanna airgeadais, aistrítear rioscaí agus luach saothair uile na húinéireachta go substaintiúil chuig an léasóir. I dtosach an téarma léasa airgeadais, aithníonn an Chuideachta a ceart úsáide agus an oibleagáid atá uirthi faoi léas airgeadais mar shócmhainn agus dliteanas ag méid is ionann agus luach cóir na sócmhainne ar léas, nó más rud é gur luach níos ísle atá i gceist, ar luach láithreach na n-íocaíochtaí léasa íosta arna ríomh ar an ráta úis atá intuigthe sa léas. Tá caiteachas caipitiúil na sócmhainní sin san áireamh le sócmhainní inláimhsithe agus déantar iad sin a dhímheas thar théarma an léasa nó thar shaol úsáideach tuartha na sócmhainne, cibé acu is giorra. Tá sciar caipitiúil na n-oibleagáidí léasa atá amuigh curtha san áireamh leis na creidiúnaithe. Gearrtar muirir airgeadais ar an gcuntas brabúis agus cailteanais thar phríomhthréimhse an léasa.

(ii) *Léasanna oibriúcháin*

Faoi léasanna oibriúcháin, ní aistrítear riosca agus luach saothair uile na húinéireachta go substaintiúil chuig an léasóir. Aithnítear íocaíochtaí faoi léasanna oibriúcháin sa chuntas brabúis agus cailteanais ar bhonn an mhéid chothroim thar thréimhse an léasa. Gearrtar íocaíochtaí cíosa faoi léasanna oibriúcháin ar an gcuntas brabúis agus cailteanais de réir mar a thabhaítear iad.

(u) Caipiteal Gnáthscaireanna

Tá gnáthscaireanna na Cuideachta ar lánúinéireacht ag CIÉ. Déantar an gnáth-scairchaipiteal glaoite agus cúlchistí ioncaim a aicmiú mar chaipiteal gnáthscaireanna agus atá siad leagtha amach sna nótaí a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

(v) Meastacháin agus Toimhdí Ríthábhachtacha Cuntasaíochta

Déantar athmheasúnú leanúnach ar mheastacháin agus breithiúnais arna ndéanamh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú agus tá siad bunaithe ar thaithí stairiúil agus ar thosca eile, lena n-áirítear meastacháin maidir le teagmhais amach anseo a mheastar a bheith réasúnach sna himthosca.

Déanann na stiúrthóirí meastacháin agus toimhdí faoin todhchaí agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú acu. De réir sainmhínte, is annamh a bheidh na meastacháin chuntasaíochta sin díreach mar an gcéanna leis na torthaí iarbhír a bhaineann leo. Tugtar aghaidh anseo thíos ar na réimsí ina bhfuil ardleibhéal breithiúnais nó castachta i gceist agus ar na meastacháin agus na toimhdí lena mbaineann baol nach beag go mbeidís ina gcúis le coigeartú ábhartha ar shuimeanna glanluacha sócmhainní agus dliteanas sa chéad bhliain airgeadais eile.

(i) *Saol úsáideach tuartha na sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe*

Tagann athrú ar an muirear amúchta bliantúil i gcás sócmhainní seasta doláimhsithe agus ar an muirear dímheasa i gcás sócmhainní seasta inláimhsithe ag brath ar athruithe ar shaol úsáideach tuartha agus luachanna iarmharacha na sócmhainní. Déantar an saol úsáideach tuartha agus na luachanna iarmharacha a athmheasúnú gach bliain. Déantar iad a leasú de réir mar is gá chun meastacháin reatha a léiriú, bunaithe ar dhul chun cinn na teicneolaíochta, infheistíochtaí sa todhchaí, úsáid eacnamaíoch agus an riocht ina bhfuil na sócmhainní. Léirítear thuas an saol úsáideach tuartha i gcás gach aicme sócmhainní seasta inláimhsithe agus doláimhsithe. Tá suim ghlanluacha na sócmhainní seasta inláimhsithe agus doláimhsithe i leith gach aicme sócmhainní leagtha amach i nóta 12 agus nóta 13.

(ii) Scéim pinsean sochar sainithe

Tá sé d'oireagáid ar ghrúpa CIÉ, dá bhfuil an Chuideachta ina ball, sochair phinsin a íoc le fostaithe áirithe. Braitheann costas na sochar sin agus luach reatha na hoibleagáide ar roinnt tosca, lena n-áirítear toimhdí i leith: ionchas saoil, méaduithe tuarastail agus an ráta lascaire ar bhannaí corparáideacha. Tá tuilleadh sonraí leagtha amach i nóta 23.

(iii) Soláthairtí i dtaobh éilimh um dhliteanas tríú páirtí agus dhliteanas fostóra

Déantar soláthar ag deireadh na bliana do chostas measta na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil íoctha ar dháta an chláir comhardaithe, lena n-áirítear costas na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil tuairiscithe (IBNR) don Chuideachta fós.

Glacann an Chuideachta gach céim réasúnach lena chinntiú go bhfuil an fhaisnéis chúí aici maidir lena neamhchosaint ar éilimh. Mar sin féin, mar gheall ar an neamhchinnteacht maidir le soláthairtí a bhunú in aghaidh éileamh, is dócha go mbeidh an toradh deiridh difriúil ón dliteanas bunaidh a cinneadh.

Tá tuilleadh sonraí leagtha amach i nóta 19 a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

2. Gnóthas Leantach

Stad Airgeadais

Ullmhaíodh ráitis airgeadais 2020 Iarnród Éireann ar bhun gnóthais leantaigh. Glacann seo leis go mbeidh acmhainní dhóthanacha ag an Chuideachta le leanúint i ngnó ar feadh tréimhse ar a laghad 12 mhí ó dháta faofa na ráitis airgeadais seo.

Tá mionbhreithniúchán déanta ag na Stiúrthóirí ar ullmhúchán ar an bhonn gnóthais leantaigh ag an am seo agus tá siad sásta go bhfuil sé cúí go n-ullmhaítear ráitis airgeadais 2019 ar an bhun seo.

I measc na príomhghnéithe a rinneadh breithniúchán orthu le teacht ar an chinneadh seo tá:

Stad Airgeadais na Cuideachta ag 31 Nollaig 2020

Amhail an 31 Nollaig 2020, bhí glansócmhainní dar luach €44.0 milliún (2019: €41.5 milliún) agus glansócmhainní reatha dar luach €142.6 milliún (2019: €144.0 milliún) ag Iarnród Éireann.

Mar chuid de na glandhliteanais reatha áirítear dliteanais neamh-airgid dar luach €185.1 milliún (2019: €193.2 milliún) a bhaineann le hioncam iarchurtha maidir le deontais chaipitil agus le hioncam. Dá bhrí sin, gan na míreanna neamh-airgid sin san áireamh, bhí glansócmhainní ag an gCuideachta dar luach €42.5 milliún (2019: glansócmhainní reatha €49.2 milliún).

Covid-19

Tá éifeacht dhiúltach eacnamaíoch ar eacnamaíocht na hÉireann ag éirí as COVID-19 go fóill. Baineann an príomhthionchar ar Iarnród Éireann leis an laghdú shuntasach leanúnach in aister paisinéirí. Tá mionmheastúchán críochnaithe ar éifeachtaí COVID-19 ar gach ghné den gnó. Is féidir na príomhéiginnteachtaí a choimriú mar a leanas:

- Tá sé reámh-mheasta anois go dtabhaigh an Cuideachta cailteanas ina gnó Trachtála i 2021 agus barrachas i 2022
- Beidh easnamh suntasach in ioncam paisinéirí i 2021 a éileoidh maoiniú breise ón NTA cosúil leis an ioncam a soláthraíodh in 2020. Meastar go dtiocfaidh feabhas beag ar thurais phaisinéirí i 2022 agus tacaíocht leanúnach ag teastáil ó mhaoiniú an Stáitchiste chun freastal ar easnaimh ioncaim.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

2. Gnóthas Leantach – ar lean

Conarthaí Dírdhámhachtana OSP Bhus Éireann

Le linn 2019 bhronn an Údarás Náisiúnta Iompair conradh dírdhámhachtana deich mbliana ar Iarnród Éireann. Tá an Cuideachta ag feidhmiú ar bhonn conartha glanchostais agus táthar ag súil go n-oibreoidh sé ar bhonn conartha ollchostais ó 1 Eanáir 2023. Faoi bhun chonartha ollchostais tá freagracht ioncaim ar an NTA.

Bliain Airgeadais 2021

Lean Iarnród Éireann ag oibriú seirbhísí OSP de réir na Conarthaí dírdhámhachtana le linn 2021 ina gconaíonn an cuideachta ioncaim bosca tháille agus solathraíodh maoiniú OSP le costais seirbhísí riachtanacha ach neamhbhrabúsach a íoc. Chuir an Cuideachta measúnú ar an tionchar airgeadais diúltaigh ag éirí ón easnamh i ioncaim bosca tháille ar fáil ina mBuiséad 2021 bunaithe ar an bhonn go mbeidh srianta leanúnacha le linn 2021. Tá líon cásanna diomartha tomhaiste agus measta. Thug an NTA agus an Roinn Iompair le fios go luath i 2021 go gcuirfidh maoiniú breise ar fáil le leanúnacht na seirbhísí rithábhactacha seo a chinntiú. Ba mhaith leis na Stiúrthóirí an tacaíocht maoinithe Stáitcheiste breise a fuarthas ón NTA agus an Stáitcheiste ó thús na paidéime a chumasaigh oibriú leanúnach seirbhísí iompair poiblí riachtanacha a aithint.

Bliain Airgeadais 2022

Feidhmeoidh an cuideachta ar bhonn conartha glanchostais OSP i 2022. I gcainteanna le IÉ, thug an NTA le fios go maoineoidh siad IÉ go mbrisfidh sé cothrom, ag brath ar athbhreithniú rathúil idir an dá phairtí. Phléigh na Stiúrthóirí réimse cásanna leis an candam maoiniúcháin gur dócha a bheidh riachtanach i 2022 a thuiscint.

Is phríomhghné í macnamh ar an tuairim go bhféadfaí maoiniú OSP ag leibhéal cuí a sholáthair i 2022 i measúnacht na Stiúrthóirí ar stad airgeadais na Cuideachta. Tá na Stiúrthóirí sásta:

- go bhfanann sé mar chuspóir ag an NTA Iarnród Éireann a mhaoiniú le ligean do na seirbhísí OSP iarrtha a oibriú;
- gur lig mionphleanáil cás do sholáthar measúnuithe réasúnta ar leibéil maoinithe riachtanacha;
- go gheobhaidh an NTA go leor maoiniú ón Stáitcheiste le Conradh OSP Iarnród Éireann a mhaoiniú.

Rinne na Stiúrthóirí macnamh ar an eolas cuí ar fad le cinneadh a dhéanamh faoi réasúntacht a gconclúid i dtaca le soláthar maoiniú mar sin agus cuireadh caipéisí ar fáil do na Stiúrthóirí le cúnaimh le ina macnamh. Bhí macnamh ar rannpháirtíocht bainistíocht le príomhsheallbhóirí, mionshamhaltú agus cás pleanáil sa áireamh le sin, chomh maith le gach eolas cuí ar fáil go poiblí.

Gníomhaíochtaí tráchtála

Táthar ag súil go dtabhóidh an gnó cailteanas i 2021 agus barrachas i 2022 agus tá na stiúrthóirí sásta, tar éis macnamh a dhéanamh ar mhionchásanna agus ar mhionmheasacháin, nach ceist gnóthas leantach don chuidachta iad na cailteanais.

Gníomhaíochtaí Bainistíochta Leanúnacha

Leanann bainistíocht Iarnród Éireann ag cur líon gníomhaíochtaí i bhfeidhm, lena n-áirítear:

- rannpháirtíocht leanúnach leis an NTA i dtaca le maoiniú cuí le tacú le hoibríocht leanúnach Conarthaí Dírdhámhachtana OSP
- dianmhnatóireacht ar cheisteanna le tionchar ar Sheirbhísí Trachtála
- dianmhnatóireacht ón bhainistíocht ar staid airgid tirim laethúil, seachtainiúil agus mhíosúil ar fud na Cuideachta
- cuir i bhfeidhm leanúnach agus dianmhnatóireacht ar thionscnaimh sábhála costas

- mionmeasúnuithe ar mholtaí Infheistíochta Caipitiúla agus a éifeacht ar leachtacht
- athbhreithniú leanúnach ar rioscaí agus ar dheiseanna le tionchar acu ar oibríochtaí na Cuideachta

Grúpa CIÉ

Tá córas státhchiste comhthiomsaithe i bhfeidhm ag Grúpa CIÉ agus braitheann Iarnród Éireann ar áiseann bainc an Ghrúpa lena oibríochtaí a bahinsitiú de réir an plean gnó faofa. Tá tacaíocht leanúnach CIÉ do Iarnród Éireann léirithe sa Litir Thacaíochta ó CIÉ go Iarnród Éireann arna dhátú 7 Aibreán 2021. Luaitear an méid a leanas sa Litir sin "Tá sé fós mar bheartas CIÉ go mbeidh an Chuideachta in ann a cuid dliteanas a shásamh i gcónaí. Leanfaidh CIÉ dá chearta mar scairshealbhóir agus a oibleagáidí reachtúla a chleachtadh d'fhonn a áirithiú go mbainistíonn an Chuideachta a cuid oibríochtaí, i gcomhréir lena pleananna gnó faofa, agus ar bhealach lena gcuirfear ar a cumas a oibleagáidí a chomhlíonadh go tráthúil. Soláthróidh CIÉ an tacaíocht airgeadais is gá chun ligean don Chuideachta leanúint ag oibriú agus a dliteanas a leachtú i ngnáthchúrsa gnó ar feadh tréimhse dhá mhí dhéag ar a laghad tar éis dáta sínithe na ráiteas airgeadais."

Buiséad Comhdhlúite Ghrúpa CIÉ

D'fhaomh Bord CIÉ an bhuiséad comhdhlúite grúpa do 2021 ar 4 Samhain 2020. Cé go bhfuil líon na bpaisinéirí tuartha le fanacht faoi leibhéil 2019 i 2021, bunaithe ar feidhmíocht leanúnach na gconarthaí dírdhámhachta ar an bhun aontaithe, léiríonn an bhuiséad comhdhlúite grúpa do 2021 go bhfuil acmhainní dhóthanacha ag an Chuideachta le leanúint i ngnó ar feadh tréimhse ar a laghad 12 mhí ó dháta faofa na ráitis airgeadais seo.

Conclúd

De réir na fachtóirí leagtha amach thuas, tá dóchas réasúnta ag Stiúrthóirí Iarnród Éireann go mbeidh acmhainní leordhóthanacha ag an chuideachta le leanúint ag oibriú ar feadh ar laghad 12 mhí ó dháta faofa na ráitis airgeadais agus measann siad go bhfuil sé cuí glacadh leis an bhonn gnóthaigh leantaigh i dtaca le ullmhú na ráitis airgeadais.

3. Anailís de réir Rannán ar an gCuntas Brabúis agus Cailteanais

Chinn Iarnród Éireann go bhfuil cúig theascán aige ar ghá tuairisciú a dhéanamh orthu Gnóthas Iarnróid, Bainisteoir Bonneagair Iarnróid, Lasta Iarnróid, Europort Ros Láir agus Gníomhaíochtaí Lárnacha agus Eile. Oibríonn teascán an Ghnóthais Iarnróid gnó na bpaisinéirí faoin gconradh Oibleagáide Seirbhíse Poiblí a dhámh an tÚdarás Náisiúnta Iompair. Déanann teascán an Bhainisteora Bonneagair Iarnróid an tsócmhainn bonneagair a bhainistiú, a chothabháil agus a athnuachan, a mhaoinítear ó tháillí Rochtana agus ón gConradh Ilbhliantúil. Soláthraíonn an teascán Lasta Iarnróid seirbhísí iompair chun earraí a iompar d'Iarnród. Oibríonn teascán Europort Ros Láir an dara calafort is gnóthaí sa tír ó thaobh gluaiseachtaí loinge de, le haghaidh trácht turasoírí agus lasta aonadaithe. Soláthraíonn teascán na nGníomhaíochtaí Lárnacha agus Eile seirbhísí comhroinnte don eagraíocht agus tá an gnó loingseoireachta ina chuid de sin – lena soláthraítear saoráidí iompair ar bhóthar don mhótarthionscal go príomha.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

3. Anailís de réir Rannán ar an gCuntas Brabúis agus Cailteanais

(A) Gnóthas Iarnróid

	2020 €'000	2019 €'000
Foinsí ioncaim		
Ioncam	103,636	248,229
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí	202,348	88,733
Cistiú eile ón Stát	12,670	70
Ioncam iomlán	318,654	337,032
Costais oibriúcháin		
Costais phárolla agus costais ghaolmhara	(140,071)	(136,225)
Ábhair agus seirbhísí	(73,887)	(90,299)
Breosla	(25,867)	(28,481)
Iomlán na gcostas oibriúcháin	(239,825)	(255,005)
Barrachas oibriúcháin roimh mhuirir rochtana rianta	78,829	82,028
Muirear rochtana rianta	(70,111)	(70,051)
TRÚCDA	8,718	11,977
Costais eisceachtúla	(26)	(1,545)
Dímheas agus amúchadh, glan ar amúchadh deontas caipitiúil	(5,240)	(6,935)
Barrachas roimh ús agus cháin	3,452	3,497
Ús iníoctha agus muirir dá shamhail	(452)	(497)
Barrachas don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	3,000	3,000
Cáin ar an easnamh ar ghnáthghníomhaíochtaí	-	-
Barrachas don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí tar éis cánach	3,000	3,000

(B) Bainisteoir Bonneagair Iarnróid

	2020 €'000	2019 €'000
Tá costais Rannáin an Bhonneagair Iarnróid ríofa mar seo a leanas de réir Threoir AE 91/440 ón gComhairle:		
Foinsí ioncaim		
Conradh Ilbhliantúil	155,797	142,842
Muirir rochtana rianta	74,170	73,761
Ioncam tríú páirtí	26,360	32,659
Deontais Stáitcheiste eile	5,713	19
Ioncam iomlán	262,040	249,281
Ioncam na gcostas oibriúcháin		
Costais phárolla agus costais ghaolmhara	(117,056)	(114,911)
Ábhair agus seirbhísí	(137,773)	(124,624)
Breosla	(75)	(74)
Iomlán na gcostas oibriúcháin	(254,904)	(239,609)
TRÚCDA		
Míreanna eisceachtúla	(502)	(1,197)
Dímheas agus amúchadh, glan ar amúchadh deontas caipitiúil	(3,695)	(4,791)
Brabús ar dhíol sócmhainní seasta inláimhsithe	-	10
Barrachas roimh ús agus cháin	2,939	3,694
Ús iníoctha agus muirir dá shamhail	(397)	(411)
Barrachas don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	2,542	3,283
Cáin ar an bharrachas/(easnamh) ar ghnáthghníomhaíochtaí	-	-
Barrachas don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí tar éis cánach	2,542	3,283

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

3. Anailís de réir Rannán ar an gCuntas Brabúis agus Cailteanais – ar lean

(C) Rannán lastais Iarnróid

	2020 €'000	2019 €'000
Ioncam	3,818	3,890
Maoiniú Státhchiste eile	20	-
Ioncam iomlán	3,838	3,890
Costais oibriúcháin		
Costais phárolla agus costais ghaolmhara	(987)	(827)
Ábhair agus seirbhísí	(2,316)	(1,937)
Breosla	(430)	(381)
Costais oibriúcháin	(3,733)	(3,145)
Barrachas oibriúcháin don bhliain airgeadais roimh muirir rochtana rianta	105	745
Muirir rochtana rianta	(4,059)	(3,711)
TRÚCDA	(3,954)	(2,966)
Dímheas	(1)	-
Easnamh roimh ús agus cháin	(3,955)	(2,966)
Ús iníoctha agus muirir dá shamhail	(10)	(12)
Easnamh don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	(3,965)	(2,978)
Cáin ar an easnamh ar ghnáthghníomhaíochtaí	-	-
Easnamh don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí tar éis cánach	(3,965)	(2,978)

(D) Rannán Europort Ros Láir

	2020	2019
	€'000	€'000
Ioncam	7,134	9,280
Deontais Stáitchiste eile	458	-
Ioncam iomlán	7,592	9,280
Costais oibriúcháin		
Costais phárolla agus costais ghaolmhara	(4,890)	(4,557)
Ábhair agus seirbhísí	(1,703)	(2,990)
Iomlán na gcostas oibriúcháin	(6,593)	(7,547)
TRÚCDA	999	1,733
Dímheas glan ar dheontais chaipitiúla amúchta	(1,342)	(1,226)
Brábús ar díol sócmhainní seasta inláimhsithe	-	-
(Easnamh)/Barrachas roimh ús agus cháin	(344)	507
Ús iníoctha agus muirir dá shamhail	(57)	(66)
(Easnamh)/Barrachas don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	(400)	441
Cáin ar an mbarrachas ar ghnáthghníomhaíochtaí	-	-
(Easnamh)/Barrachas don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí tar éis cánach	(400)	441

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

3. Anailís de réir Rannán ar an gCuntas Brabúis agus Cailteanais – ar lean

(E) Gníomhaíochtaí Láir agus Gníomhaíochtaí Eile

	2020 €'000	2019 €'000
Foinsí ioncaim		
Ioncam tríú páirtí	2,730	3,323
Maoiniú Stáitcheiste eile	1,465	-
Ioncam iomlán	4,195	3,323
Costais oibriúcháin		
Costais phárolla agus costais ghaolmhara	(11,350)	(9,776)
Ábhair agus seirbhísí	8,671	7,091
Iomlán na gcostas oibriúcháin	(2,679)	(2,685)
TRÚCDA agus míreanna eisceachtúla	1,516	638
Míreanna eisceachtúla	3	(134)
Dímheas	(143)	(90)
Barrachas roimh ús agus cháin	1,376	414
Ús	(81)	-
Cáin ar an mbarrachas ar ghnáthghníomhaíochtaí	-	(1,554)
Barrachas/(Easnamh) don bhliain ar ghnáthghníomhaíochtaí tar éis cánach	1,295	(1,140)

(F) Cistiú ón Stát agus ón Aontas Eorpach

An Oibleagáid Seirbhíse Poiblí (OSP)

Gach bliain, soláthraítear cistiú do sheirbhísí iompair phoiblí in Éirinn atá riachtanach i dtaobh na gné sóisialta ach nach bhfuil inmharthana ó thaobh airgeadais, ar a dtugtar seirbhísí Oibleagáide Seirbhíse Poiblí (OSP), faoi chonradh leis an Údarás Náisiúnta Iompair ('an tÚdarás').

Tháinig an conradh Oibleagáide Seirbhíse Poiblí idir an tÚdarás Náisiúnta Iompair agus Iarnród Éireann chun críche ar 1 Nollaig 2019. Ag críoch an chonartha, bhí tearcmhaoiniú de €125.1m ar Iarnród Éireann.

Bronnadh an dírdhámhacht nua ar IÉ ar feadh 10 mbliana go Nollaig 2029. Faoi théarmaí an chonartha, déanfaidh an NTA agus IÉ athbhreithniú ar agus comhaontú faoi chaighdeán fheidhmiúcháin ar bhonn bliantúil. Déanfar iniúchadh ar IÉ ar son an NTA gach bliain, tar éis soláthar cuntais inúchta IÉ.

Féadfaidh an tÚdarás Náisiúnta Iompair athbhreithniú a dhéanamh tráth ar bith ar inneachar na gconarthaí agus ar an mbunús lena gcoimeád ar bun, i gcomhairle leis an gCuideachta ábhartha. Ní mór athbhreithniú iomlán a dhéanamh ar an gconradh ag deireadh gach tréimhse cúig nó 10 mbliana (mar is cuí), áfach.

Comhlíonann na conarthaí na critéir atá leagtha síos faoi láthair sa dlí AE: tá dianchaighdeán leagtha síos iontu i dtaobh feidhmíocht oibriúcháin agus seirbhís do chustaiméirí agus tá pionóis leagtha síos i leith neamh-chomhlíonadh. Is é an riachtanas conartha go ndéantar tuairisciú féintuarascála ar feidhmiúchán ar bhonn tréimhsiúil. Déanann an tÚdarás Náisiúnta Iompair monatóireacht ar an bhfeidhmíocht i leith chonradh gach oibreora OSP ar bhonn ráithiúil.

Conradh Ilbhliantúil

Tá bainistíocht bhonneagair Iarnród Éireann cistithe faoi rialachán AE trí Chonradh Ilbhliantúil cúig bliana leis an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt agus trí mhuirir rochtana rianta agus stáisiún ó sheirbhísí iarnróid do phaisinéirí agus ó sheirbhísí iarnróid lastais.

Tháinig an conradh sínithe chun deireadh ar 31 Nollaig 2019. Cuireadh tús le Conradh Ilbhliantúil ar 1 Eanáir 2020 a bhfuil tréimhse cúig bliana aige go dtí an 31 Nollaig 2024.

Tá an conradh sin idir Iarnród Éireann agus an tAire déanta de bhun Threoir 2012/34/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Samhain 2012, Threoir 2001/14/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2001, Alt 45 den Acht um Rialáil Iompair Phoiblí 2009, agus Rialachán na gComhphobal Eorpach (Bonneagar Iarnróid) (I.R. Uimh. 55 de 2010).

Tá muirir i dtaca le soláthar an bhonneagair iarnróid ag an mBainisteoir Bonneagair iníoctha ag an Aire leis an mBainisteoir Bonneagair roimh ré ar bhonn míosúil.

Tá sonraí an chistithe a fuarthas sa bhliain leagtha amach thíos.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

3. Anailís de réir Rannán ar an gCuntas Brabúis agus Cailteanais – ar lean

	OSP 2020	Conartha Ilbhliantúla Bonneagair 2020	Eile 2020	Iomlán 2020
<i>Luaite sa chuntas brabúis agus cailteanais le:</i>				
Oibríochtaí Iarnróid	202,348	-	12,670	215,018
Bonneagar	-	155,797	5,713	161,510
Gníomhaíochtaí eile	-	-	1,942	1,942
	202,348	155,797	20,325	378,470

<i>Foinsí</i>				
Deontais stáit – OSP	202,348	-	-	202,348
Deontais stáit – conradh ilbhliantúil	-	155,797	-	155,797
Deontais stáit – eile	-	-	20,325	20,325
	202,348	155,797	20,325	378,470

	OSP 2019	Conartha Ilbhliantúla Bonneagair 2019	Eile 2019	Iomlán 2019
<i>Luaite sa chuntas brabúis agus cailteanais le:</i>				
Oibríochtaí Iarnróid	88,733	-	70	88,803
Bonneagar	-	142,842	19	142,861
	88,733	142,842	89	231,664

<i>Foinsí</i>				
Deontais stáit – OSP	88,733	-	-	88,733
Deontais stáit – conradh ilbhliantúil	-	142,842	-	142,842
Deontais stáit – eile	-	-	89	89
	88,733	142,842	89	231,664

(G) Barrachas/(Easnamh) Glan de réir Gníomhaíochta roimh Cháin

	Gnóthas Iarnróid €'000	Bainisteoir Bonneagair €'000	Lastas Iarnróid €'000	Gníomh-aíochtaí Tráchtála Eile €'000	Iomlán €'000
2020					
Ioncam	103,636	100,530	3,818	9,864	217,848
Fáltais ón OSP	202,348	-	-	-	202,348
Deontais eile ón státchiste	12,670	161,510	20	1,922	176,122
Costais	(315,654)	(259,498)	(7,803)	(10,891)	(593,846)
Barrachas/(easnamh) don bhliain	3,000	2,542	(3,965)	895	2,472
2019					
Ioncam	248,229	106,420	3,890	12,603	371,142
Fáltais ón OSP	88,733	-	-	-	88,733
Deontais eile ón státchiste	70	142,842	-	19	142,931
Costais	(334,032)	(245,998)	(6,868)	(11,748)	(598,646)
(Easnamh)/barrachas don bhliain	3,000	3,264	(2,978)	874	4,160

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

4. Clár Comhardaithe de réir Gnó

Leagtar amach clár comhardaithe gach teascáin amhail an 31 Nollaig 2020 sa chuid seo a leanas. Léirítear le hiarmhéideanna gnó Idir IÉ na méideanna atá iníoctha agus infhála idir gach teascán. Tuairiscítear an t-iarmhéid idirchuideachtaí le cuideachta shealbháíochta CIÉ in iarmhéid na bhféichiúnaithe ar chlár comhardaithe na nGníomhaíochtaí Iárnacha agus eile.

(A) Gnóthas Iarnróid

	2020 €'000	2019 €'000
Sócmhainní Seasta		
Sócmhainní doláimhsithe	12,097	13,820
Sócmhainní inláimhsithe	457,184	473,346
	469,281	487,166
Sócmhainní Reatha		
Stoic	32,850	32,912
Féichiúnaithe	4,183	10,952
Gnó Idir IÉ	25,994	21,193
Airgead sa bhanc agus ar láimh	74	518
	63,101	65,575
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)		
Gnó Idir IÉ	-	-
Ioncam iarchurtha	(88,847)	(82,926)
Creidiúnaithe eile	(53,517)	(66,508)
	(142,364)	(149,434)
Glandliteanas Reatha	(79,263)	(83,859)
Sócmhainní Iomlána Iúide Dliteanais Reatha	390,018	403,307
Ioncam iarchurtha	(367,552)	(383,727)
Soláthairtí le haghaidh dliteanas agus muirear	(30,443)	(30,559)
Glandliteanas	(7,977)	(10,979)
Cúlchistí		
Cuntas Brabús agus cailteanas	(7,977)	(10,979)
Iomlán Cúlchistí	(7,977)	(10,979)

(B) Bainisteoir Bonneagair Iarnróid

	2020 €'000	2019 €'000
Sócmhainní Seasta		
Sócmhainní doláimhsithe	781	1,041
Sócmhainní inláimhsithe	1,203,845	1,187,109
	1,204,626	1,188,150
Sócmhainní Reatha		
Stoic	22,468	23,462
Féichiúnaithe	13,215	4,862
	35,683	28,324
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)		
Gnó Idir IÉ	(27,867)	(21,822)
Ioncam iarchurtha	(75,956)	(80,674)
Creidiúnaithe eile	(58,747)	(51,844)
	(162,570)	(154,340)
Glandliteanas Reatha	(126,887)	(126,016)
Sócmhainní Iomlána Iúide Dliteanais Reatha	1,077,739	1,062,134
Ioncam iarchurtha	(1,081,947)	(1,066,817)
Soláthairtí le haghaidh dliteanas agus muirear	(21,191)	(23,258)
Glandliteanas	(25,399)	(27,941)
Cúlchistí		
Cuntas Brabús agus caillteanas	(25,399)	(27,941)
Iomlán Cúlchistí	(25,399)	(27,941)

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

4. Clár Comhardaithe de réir Gnó – ar lean

(C) Rannán Lastais Iarnróid

	2020 €'000	2019 €'000
Sócmhainní Seasta		
Sócmhainní dholáimhsithe	3	-
	3	-
Sócmhainní Reatha		
Féichiúnaithe	591	1,346
	591	1,346
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)		
Gnó Idir IÉ	(13,035)	(9,849)
Creidiúnaithe eile	(193)	(149)
	(13,228)	(9,998)
Glandliteanais reatha	(12,637)	(8,652)
Sócmhainní Iomlána lúide Dliteanais Reatha	(12,634)	(8,652)
Soláthairtí le haghaidh dliteanas agus muirear	(138)	(155)
Glandliteanas	(12,772)	(8,807)
Cúlchistí		
Cuntas Brabús agus cailteanas	(12,772)	(8,807)
Iomlán Cúlchistí	(12,772)	(8,807)

(D) Rannán Europort

	2020 €'000	2019 €'000
Sócmhainní Seasta		
Sócmhainní dholáimhsithe	67	100
Sócmhainní inláimhsithe	31,047	31,518
	31,114	31,618
Sócmhainní Reatha		
Féichiúnaithe	1,549	1,491
Gnó Idir IÉ	62,611	63,802
	64,160	65,293
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)		
Ioncam iarchurtha	(311)	-
Creidiúnaithe eile	(832)	(1,950)
	(1,143)	(1,950)
Glansócmhainní Reatha	63,017	63,343
Sócmhainní Iomlána Lúide Dliteanais Reatha	94,131	94,961
Ioncam iarchurtha	(7,112)	(7,423)
Soláthairtí le haghaidh dliteanas agus muirear	(916)	(1,035)
Glansócmhainní	86,103	86,503
Cúlchistí		
Cuntas Brabús agus caillteanas	86,103	86,503
Iomlán Cúlchistí	86,103	86,503

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

4. Clár Comhardaithe de réir Gnó – ar lean

(E) Gníomhaíochtaí Láir agus Gníomhaíochtaí Eile

	2020 €'000	2019 €'000
Sócmhainní Seasta		
Sócmhainní doláimhsithe	1,870	834
Sócmhainní inláimhsithe	388	445
	2,258	1,279
Sócmhainní Reatha		
Féichiúnaithe	77,686	82,994
Airgead sa bhanc agus ar láimh	353	(405)
Gnó Idir IÉ	–	–
	78,039	82,589
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)		
Gnó Idir IÉ	(47,703)	(53,327)
Ioncam iarchurtha	(143)	(143)
Creidiúnaithe eile	(17,005)	(17,884)
	(64,851)	(71,354)
Glansócmhainní Reatha	13,188	11,235
Sócmhainní Iomlána Iúide Dlíteanais Reatha	15,446	12,514
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite tar éis níos mó ná bliain amháin)		
Soláthairtí le haghaidh dlíteanas agus muirear	(8,908)	(8,401)
Ioncam iarchurtha	(2,494)	(1,361)
Glansócmhainní	4,044	2,752
Caipiteal agus Cúlchistí		
Scairchaipiteal glaoite	194,270	194,270
Cuntas Brabús agus cailíteanas	(190,226)	(191,518)
Iomlán caipiteal gnáthscaireanna	4,044	2,752

5. Costais Phárolla agus Costais Ghaolmhara

(i) Fostaithe

	2020 €'000	2019 €'000
Costais foirne (gan costais athstruchtúraithe san áireamh)		
Pá agus tuarastail	224,417	212,790
Lamháltais	13,011	12,662
Ragobair	5,116	7,906
Costais leasa shóisialaigh	23,703	21,985
Costais eile sochar scoir	28,952	25,405
Ollchostais foirne	295,199	280,748
Lúide: obair dhílis chaipitlithe	(21,012)	(14,617)
Glanchoistais foirne	274,187	266,131

(ii) Luach Saothair na Stiúrthóirí

	2020 €'000	2019 €'000
- i leith seirbhísí i gcáil stiúrthóra	97	94
- i leith seirbhísí feidhmiúcháin	69	71
	166	165
Iomlán na dtuarastal agus na gcostas gaolmhar	274,353	266,296

As na costais iomlána i leith na foirne, tá €21m (2019: €14.6m) caipitlithe ina sócmhainní seasta inlámhsithe agus €274.2m (2019: €266.1m) á áireamh mar chostas sa chuntas brabúis agus cailteanas.

D'fhabhraigh sochair scoir chuig stiúrthóirí amháin faoi scéim sochair shainithe agus ba é an muirear don bhliain i leith ranníocaíochtaí na Cuideachta ná €3,427 (2019: €3,273).

Folaítear i gcostais phárolla agus costais bhainteacha do ról an Phríomhoifigigh Fheidhmiúcháin sa tuarastal comhlán €225,000 (2019: €225,000), ranníocaíocht pinsin fostóra 25% (2019: 25%) agus gluaisteáin cuideachta (2019: Gluaisteáin Cuideachta).

Ba iad seo a leanas na táillí a fócadh leis na stiúrthóirí nó is iníochta leo as seirbhísí i gcáil stiúrthóirí:

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

5. Costais Phárolla agus Costais Ghaolmhara –ar lean

Stiúrthóir	2020 €	2019 €
An tUasal F. Allen	21,600	21,600
S. Byrne Uasal	12,600	12,600
C. Griffiths Uasal	12,600	12,600
An tUasal M. McGreevy	12,600	12,600
V. Little Uasal	12,600	12,600
An Dochtúir P. Mulholland	12,600	12,600
S. Roarty Uasal	12,600	9,270
Iomlán	97,200	93,870

Íocadh na speansais seo a leanas leis na stiúrthóirí:

	2020 €	2019 €
Cothabháil agus Cóiríocht	315	3,552
Eile	1,026	2,523
Iomlán	1,341	6,075

(iii) Cúiteamh an bpríomhlucht bainistíochta

Áirítear leis an bpríomhlucht bainistíochta na stiúrthóirí agus an lucht ardbhainistíochta. Léirítear thíos an cúiteamh a íocadh agus is infíochta leis an bpríomhlucht bainistíochta as ucht seirbhísí fostaithe:

	2020 €'000	2019 €'000
Tuarastail agus sochair ghearrthéarmacha eile	1,846	1,754
Sochair iarfhostaíochta	219	216
Cúiteamh iomlán an bpríomhlucht bainistíochta	2,065	1,970

(iv) Baill Foirne

Seo a leanas meánlíon na ndaoine a bhí fostaithe i rith na bliana agus ag deireadh na bliana de réir gníomhaíochta:

	Líon na mBall Foirne		Líon na mBall Foirne	
	2020 Meán	2019 Meán	amhail an 31 Nollaig 2020	amhail an 31 Nollaig 2019
Oibríochtaí Iarnróid	2,096	2,046	2,137	2,066
Bonneagar	1,758	1,665	1,783	1,741
Seirbhísí Lárnacha	126	111	136	127
Lastas Iarnróid	4	4	4	4
Europort Ros Láir	74	71	75	71
Iomlán	4,058	3,897	4,135	4,009

(v) Íocaíochtaí Foirceannadh agus Scoilteadh Gabháltas

	2020 €'000	2019 €'000
Suimeanna íochta agus iníochta le fostaithe	421	2,878

(vi) Párolla Fostaithe

Déantar analáis ar suimeanna íochta le fostaithe le linn na bliana i mbandaí párolla de €25,000 agus an méid fostaithe in ngach banda mar a leanas:

	2020	2019
< €50,000	1,224	1,379
€50,001 go €75,000	2,355	2,204
€75,001 go €100,000	591	478
€100,001 go €125,000	67	56
€125,001 go €150,000	19	17
> €150,001	14	14
Iomlán	4,270	4,149

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

6. Ábhair agus Seirbhísí

	2020 €'000	2019 €'000
Costais oibriúcháin agus costais eile	202,081	203,048
Breosla agus leictreachas	26,373	28,937
Éilimh um dhliteanas tríú páirtí agus dliteanas fostóirí	527	4,236
Rátaí	682	2,231
Léasanna oibriúcháin ar cíos	3,718	3,243
Ábhair agus seirbhísí iomlána	233,381	241,695

San áireamh sna costais oibriúcháin agus eile tá costias taisteal, maireachtáil agus fáilteachas, a dhénatar analaís orthu thíos:

	2020 €'000	2019 €'000
Taisteal Náisiúnta agus and maireachtáil	242	449
Taisteal Idirnáisiúnta and maireachtáil	49	191
Fáilteachas	5	6
Iomlán	296	646

7. Míreanna Eisceachtúla – Athstruchtúrú

	2020 €'000	2019 €'000
Méideanna a íocadh le fostaithe agus is iníochta leo	524	2,876

Cuimsítear sna costais eisceachtúla méideanna a íocadh agus méideanna is iníochta le fostaithe a thig as tionscnaimh athstruchtúraithe i rith na an bhliain airgeadais reatha agus an bliain airgeadais roimhe.

8. Dímheas agus Amúchadh (Glan)

	2020 €'000	2019 €'000
Amúchadh na sócmhainní seasta doláimhsithe (nóta 12)	4,378	743
Dímheas na sócmhainní seasta inláimhsithe (nóta 13)	170,051	172,710
Amúchadh na ndeontas caipitil (nóta 18)	(164,009)	(160,411)
Dímheas agus amúchadh iomlán (glan)	10,420	13,042

9. Ús Iníochta agus Muirir dá Shamhail

	2020 €'000	2019 €'000
Ús iníochta ar iasacht ón gCuideachta sealbhaíochta	849	821
Ús iníochta eile	149	165
	998	986
Ús cionroinnte:		
Gnóthas iarnróid	452	497
Costais an bhonneagair iarnróid	397	411
Lastas iarnróid	10	12
Oibríochtaí tráchtála	139	66
	998	986

10. Cánachas

(a) Costas Cánach san Áireamh sa Chuntas Brabúis agus Caillteanais

	2020 €'000	2019 €'000
Cáin reatha:		
Cáin chorparáide na hÉireann ar an mbrabús don bhliain airgeadais	-	1,554
Coigeartú i ndáil le blianta airgeadais roimhe sin	-	-
Costas cánach reatha don bhliain airgeadais	-	1,554
Cáin iarchurtha:		
Bunú agus aisiompú na ndifríochtaí uainiúcháin	-	-
Costas cánach iarchurtha don bhliain airgeadais	-	-
Cáin ar an easnamh ar ghnáthghníomhaíochtaí	-	-

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

10. Cánachas – ar lean

(b) Réiteach an Chostais Cánach

Ní hionann an cháin arna measúnú don bhliain airgeadais agus an cháin a cinneadh tríd an ráta caighdeánach cánach corparáide i bPoblacht na hÉireann a chur i bhfeidhm ar an easnamh don bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 20, is é sin 12.5% (2019: 12.5%). Mínítear na difríochtaí anseo thíos:

	2020 €'000	2019 €'000
(Easnamh) ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	2,472	4,160
Easnamh méadaithe faoin ráta cánach caighdeánach i bPoblacht na hÉireann, is é sin 12.5% (2019: 12.5%)	309	520
Tionchar de bharr:		
– Ioncam nach bhfuil faoi réir cánach	(20,501)	(20,051)
– Ioncam atá faoi réir ráta cánach níos airde	364	777
– Speansais nach bhfuil asbhainteach chun críocha cánach	358	(255)
– Dímheas sa bhreis ar liúntais chaipitiúla	20,800	20,566
– Caillteanais chánach úsáidte	(603)	(3)
– Caillteanais chánach neamhfhaoisimh a tugadh ar aghaidh, nár aithníodh	–	–
– Caillteanais a éilíodh ón ghnóthas grúpa	(727)	(3)
Cáin ar an easnamh ar ghnáthghníomhaíochtaí	–	1,554

Cánachas Iarchurtha

Níor aithníodh sócmhainn cánach iarchurtha fhéideartha €615.6m (2019: €615.6m), mar nach cinnte go ndéanfar í a aisghabháil sa todhchaí i gcoinne brabúis inchánacha.

11. Deontais Rialtais

Na deontais is iníochta leis an gCuideachta trí Chóras Iompair Éireann, tá siad i gcomhréir leis na Rialacháin AE ábhartha lena rialaítear cúnamh Stáit do ghnóthais iompair.

Fuair an Gnóthas Iarnróid fóirdheontas €239.3m ón Údarás Náisiúnta Iompair in 2020; aithníodh €24.0m mar dheontas caipitil sa chlár comhardaithe agus déanfar é a amúchadh thar shaol eacnamaíoch úsáideach na sócmhainní gaolmhara.

Léirítear sa tábla thíos sonraí deontas Rialtais ar fiú €572.1 milliún iad (agus an tsuim €239.3m a luaitear thuas san áireamh) a fuarthas in 2020, agus sonraítear an fhoráil ábhartha de na rialacháin AE. Aistríodh deontais €17.1 milliún a fuarthas i leith foirgneamh chuig Cuideachta Sealbhaíochta CIÉ in 2020.

Sna méideanna arna nochtadh faoi Rialachán Uimhir 1370/2007, déantar anailís ar an Oibleagáid Seirbhíse Poiblí a aithníodh sa bhliain sa chuntas brabúis agus cailteanais. Sa rialachán um sheirbhísí poiblí iompair paisinéirí d'Iarnród agus ar bóthar, sainítear na dálaí inar féidir leis na húdaráis inniúla idirghabháil a dhéanamh i réimse an iompair poiblí paisinéirí chun a rathú go soláthrófar seirbhís lena ngabhann leas geilleagrach i gcoitinne agus chun seirbhísí iompair paisinéirí atá sábháilte, éifeachtúil, tarraingteach agus ar ardchaighdeán a rathú.

Tá na dualgais tuarisciú faoi Chiorclán 13/14 eisithe ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe san áireamh sa nóta seo.

	€'000	€'000	2020 Iomlán €'000
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí Iomlán			239,280
Deontas Stáit i leith Bonneagair agus Infheistíocht Chaipitiúil			332,867
Iomlán na ndeontas Stát a fuarthas			572,147
Cuireadh an cistiú iomlán a fuarthas i bhfeidhm mar seo a leanas:			
Cuntas brabúis agus cailteanais			198,855
- Oibleagáid Seirbhíse Poiblí			
- Conradh Ilbhliantúil Bainisteora Bonneagair (Ioncam)	155,797		
- Maoiniú Stáitchiste eile	20,343		
		176,140	
Clár Comhardaithe			
Conradh Ilbhliantúil Bainisteora Bonneagair (Caipiteal)	43,903		
Deontais Chaipitil Iarchurtha	93,146		
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí – Cothabháil Throm	22,950		
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí – Dímhéas HM	1,010		
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí – Creidiúnaí Maoiniú NTA Iarchurtha	16,465		
Maoiniú Stáitchiste eile	2,591		
Aistrithe chuig CIÉ	17,087	197,152	
Tógáil ar Théarnamh: Bonneagair agus Infheistíocht Chaipitiúil 2016-2021 faoin Creat Stáitchiste Meántéarmach			373,292
Iomlán na ndeontas Stát a fuarthas			572,147

Níl aon choinníollacha neamh-chomhlíonta ná teagmhais eile ag gabháil le deontais a aithníodh mar ioncam.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

11. Deontais Rialtais – ar lean

Ainm Deontóra

An tÚdarás Náisiúnta Iompair urraithe ag an Roinn Iompair.

Ainm Deontais

Fuarthas na deontais a leanas i 2020

- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Infheistíocht Caipitil Iarnród Trom
- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Inrochtaineacht Iarnród Trom
- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Conradh Ilbhliantúil Bainisteoir Bonneagar
- Fotheideal B7 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Oibleagáid Seirbhíse Poiblí
- Fotheideal D.9.2 de Vóta 34 de Dháil Éireann – Ciste Athghiniúna agus Forbartha Uirbeach (URDF)
- Fotheideal B6 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Aonad Athrú Aeráide; Luchtú Feithicile Leictreach
- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Spreagadh Iarnród Trom
- Vótáil 9 de Dháil Éireann – Scéim Fóirdheontais Pá COVID-19

Feidhm Deontais

Tá feidhm na cistí ar cuireadh isteach orthu leagtha mach sa tábla thíos:

	Pá agus Riarachán €'000	Soláthar Seirbhís €'000	Tógáil €'000	Iomlán €'000
Tionscadal Inrochtaineacht 2020	665	-	3,310	3,975
Feabhsú Caipitil	13,007	-	77,982	90,989
Conradh Ilbhliantúil Bainisteoir Bonneagar	-	199,700	-	199,700
Spreagadh Iúil	-	21,000	-	21,000
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí	-	239,280	-	239,280
Aonad Athrú Aeráide – Luchtú Feithicile Leictreach	-	-	398	398
Ciste Athghiniúna agus Forbartha Uirbeach (URDF)	-	-	20	20
Scéim Fóirdheontais Pá COVID-19	14,592	-	-	14,592
Iomlán	28,264	459,980	81,710	569,954

Cuntas ar Deontais

Tá liosta suimeanna na deontais bronnta thíos. Is bliain féilire 2019 an téarma do caitheachas deontais.

- Fotheideal B8 de Vóta 31 – Infheistíocht Caipitil Iarnród Trom: €90.989 milliún
- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Spreagadh Iarnród Trom €21 milliún
- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Inrochtaineacht Iarnród Trom €3.975 milliún
- Fotheideal B8 de Vóta 31 – Conradh Ilbhliantúil Bainistíochta Bonneagair: €199.7 milliún
- Fotheideal B7 de Vóta 31 – Oibleagáid Seirbhíse Poiblí: €239.28 milliún
- Fotheideal D.9.2 de Vóta 34 – URDF: €0.02 milliún
- Fotheideal B6 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Luchtú Feithicile Leictreach €0.4 milliún
- Votáil 9 de Dháil Éireann – Scéim Fóirdheontais Pá COVID-19 €14.6 milliún

Tá an suim deontais tógtha go ioncaim agus caipitlithe sna ráitis airgeadais reatha leagtha amach sa tábla thíos:

	Airgead Tirim Faighte €'000	Ráiteas Ioncaim €'000	Caipiteal €'000	2020 c/f €'000
Tionscadal Inrochtaineacht 2020	3,975	-	3,975	-
Feabhsú Caipitil	90,989	-	90,989	-
Conradh Ilbhliantúil	199,700	155,797	43,903	
Spreagadh Iúil	21,000	5,731	15,269	-
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí	239,280	198,855	23,960	16,465
Ciste Athghiniúna agus Forbartha Uirbeach (URDF)	20	-	20	-
Scéim Fóirdheontais Pá COVID-19	14,592	14,592	-	-
Aonad Athrú Aeráide – Luchtú Feithicile Leictreach	398	-	398	-
Iomlán	569,954	374,975	178,514	16,465

Úsáidtear iomlán na deontais faighte ar son na haidhmeanna ar iarradh cead agus a fuarthas ón fhoirse Maoinithe. Geallann iarnród Éireann infheistíocht an Stáit a chosaint agus nach n-úsáideofar an infheistíocht sin mar slándáil ar aon gníomhaíocht eile gan comhairliúchán roimh ré leis an Roinn Iompair agus cead an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Srianta

Baineann deontais faighte le Conradh Ilbhliantúil, Feabhsú Caipitil, Inrochtaineacht, Ciste Athghiniúna agus Forbartha Uirbeach, Ciste Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Oibleagáidí Seirbhíse Poiblí.

Laistigh den Chonradh Ilbhliantúil, níor aithníodh aon tionscadal do chaiteachas.

Lastigh de Oibleagáid Seirbhíse Poiblí ba é an clár a aithníonn ná:

- Clár Cothabháil Trom €39.7 milliún

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

11. Deontais Rialtais – ar lean

Imréiteach Cánach

Comhlíonann Iarnród Éireannna ciorcláin ábhartha, Ciorclán 44/2006 Nósanna Imeachta Imréitigh Cánach, Deontais, Fóirdheontais agus Íocaíochtaí den Chineál Céanna” san áireamh.

	€'000	€'000	2019 Iomlán €'000
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí Iomlán			128,370
Deontas Stáit i leith Bonneagair agus Infheistíocht Chaipitiúil			271,515
Iomlán na ndeontas Stát a fuarthas			399,885
Cuireadh an cistiú iomlán a fuarthas i bhfeidhm mar seo a leanas:			
Cuntas brabúis agus cailleanais			87,106
- Oibleagáid Seirbhíse Poiblí			
- Conradh Ilbhliantúil Bainisteora Bonneagair (Ioncam)	142,842		
- Maoiniú eile ón Stát	70		
		142,912	
Clár Comhardaithe			
Conradh Ilbhliantúil Bainisteora Bonneagair (Caipiteal)	53,638		
Deontais Chaipitil Iarchurtha	58,677		
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí – Maoiniú cothabháil throm	35,000		
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí – Maoiniú iarchurtha Creidiúnaí Údarás Náisiúnta Iompair	5,000		
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí – Tionscnamh TF	1,264		
Maoiniú eile ón Stáit - Oibreacha TII	656		
Aistrithe chuig CIÉ	15,632	169,867	
Tógáil ar Théarnamh: Bonneagair agus Infheistíocht Chaipitiúil 2016-2021 faoin Creat Státchiste Meántéarmach			
Iomlán na ndeontas Stát a fuarthas			312,779
			399,885

Níl aon choinníollacha neamh-chomhlíonta ná teagmhais eile ag gabháil le deontais a aithníodh mar ioncam.

Ainm Deontóra

An tÚdarás Náisiúnta Iompair Urraithe ag an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt.

Ainm Deontais

Fuarthas na deontais a leanas i 2019

- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Infheistíocht Caipitil Iarnród Trom
- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Inrochtaineacht Iarnród Trom
- Fotheideal B8 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Conradh Ilbhliantúil Bainisteoir Bonneagar
- Fotheideal B7 de Vóta 31 de Dháil Éireann – Oibleagáid Seirbhíse Poiblí
- Fotheideal D.9.2 de Vóta 25 de Dháil Éireann – Ciste Athghiniúna agus Forbartha Uirbeach (URDF)

Feidhm Deontais

Tá feidhm na cistí ar cuireadh isteach orthu leagtha mach sa tábla thíos:

	Pá agus Riarachán €'000	Soláthar Seirbhís €'000	Tógáil €'000	Iomlán €'000
Tionscadal Inrochtaineachta 2019	633	-	1,176	1,809
Feabhsú Caipitil	7,576	-	65,426	73,002
Conradh Ilbhliantúil Bainisteoir Bonneagar		197,000		197,000
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí	-	128,370	-	128,370
Ciste Athghiniúna agus Forbartha Uirbeach (URDF)	-	-	70	70
Iomlán	8,209	325,370	66,672	400,251

Cuntas ar Deontais

Tá liosta suimeanna na deontais bronnta thíos. Is bliain féilire 2019 an téarma do caitheachas deontais.

- Fo-Cheanteideal B8 de Vóta 31 – Infheistíocht Caipitil Iarnród Trom: €73.002 milliún
- Fo-Cheanteideal B8 de Vóta 31 – Inrochtaineacht Iarnród Trom: €1.809 milliún
- Fo-Cheanteideal B8 de Vóta 31 – Conradh Ilbhliantúil Bainistíochta Bonneagair: €197.000 milliún
- Fo-Cheanteideal B7 de Vóta 31 – Oibleagáid Seirbhíse Poiblí: €128.370 milliún
- Fo-Cheanteideal D.9.2 de Vóta 25 – URDF: €0.07 milliún

Tá an suim deontais tógtha go ioncaim agus caipitlithe sna ráitis airgeadais reatha leagtha amach sa tábla thíos:

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

11. Deontais Rialtais – ar lean

	Airgead Tirim Faighte €'000	Ráiteas Ioncaim €'000	Caipiteal €'000	2019 c/f €'000
Tionscadal Inrochtaineachta 2019	1,809	-	1,809	-
Feabhsú Caipitil	73,002	-	73,002	-
Conradh Ilbhliantúil	197,000	142,931	54,069	-
Oibleagáid Seirbhíse Poiblí	128,370	87,106	41,264	-
Ciste Athghiniúna agus Forbartha Uirbeach	70	-	70	-
Iomlán	400,251	230,037	170,214	-

Úsáidtear iomlán na deontais faighte ar son na haidhmeanna ar iarradh cead agus a fuarthas ón fhoinse Maoinithe. Geallann iarnród Éireann infheistíocht an Stáit a chosaint agus nach n-úsáideofar an infheistíocht sin mar slándáil ar aon gníomhaíocht eile gan comhairliúchán roimh ré leis an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt agus cead an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Srianta

Baineann deontais faighte le Conradh Ilbhliantúil, Feabhsú Caipitil, Ciste Athghiniúna agus Forbartha Uirbeach, Inrochtaineacht agus Oibleagáidí Seirbhíse Poiblí. Laistigh den Conradh Ilbhliantúil, ainmníodh trí tionscadáil áirithe ar son caiteachase.

- Cothabháil Ráille €10.0 milliún
- ATP CAWS €9.6 milliún
- GSMR €9.0 milliún

Lastigh de Oibleagáid Seirbhíse Poiblí leithdháileadh €40.0 milliún chun an Clár Cothabháil Rothstoc Trom. Cuireadh maoiniú ar fáil chun obair chóirithe agus leasúcháin a dhéanamh ar an ngréasán iarnród, riachtanach de bharr na haimsire cruá, agus aithnithe ag an gcuideachta.

Imréiteach Cánach

Comhlíonann Iarnród Éireanna ciorcláin ábhartha, Ciorclán 44/2006 san áireamh. Tá Deimhniú Imréitigh Cánach ag Iarnród Éireann ar féidir fíorú ar líne.

12. Sócmhainní Seasta Doláimhsithe

	1 Eanáir 2020 €'000	Díluacháil €'000	Breiseanna €'000	31 Nollaig 2020 €'000
Costas				
Bogearraí ríomhaire	18,040	-	3,398	21,438
Amúchadh				
Bogearraí ríomhaire	2,245	-	4,378	6,623
Glanluach de réir na Leabhar amhail an 31 Nollaig 2020				14,815
Glanluach de réir na Leabhar amhail an 31 Nollaig 2019				15,795

13. Sócmhainní Seasta Inláimhsithe

	1 Eanáir 2020 €'000	Breiseanna €'000	Diúscairt Dramh- threalaimh €'000	31 Nollaig 2020 €'000
Costas				
Línte agus oibreacha iarnróid	1,250,480	47,338	(44,079)	1,253,739
Rothstoc iarnróid	1,095,381	55,746	(20,648)	1,130,479
Gléasra agus innealra	273,028	55,784	(34,337)	294,475
Comharthaíocht	559,291	9,837	(9,500)	559,628
Dugaí, cuanta agus céanna	56,368	472	-	56,840
Trealamh lónadóireachta	747	-	-	747
Talamh agus Foirgnimh	2,199	924	(10)	3,113
Iomlán	3,237,494	170,101	(108,574)	3,299,021

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

13. Sócmhainní Seasta Inláimhsithe – ar lean

	1 Eanáir 2020 €'000	Cuntas Brabúis & Caillteanais €'000	Diúscairt Dramh- threalaimh €'000	31 Nollaig 2020 €'000
Dímheas				
Línte agus oibreacha iarnróid	490,722	56,809	(44,079)	503,452
Rothstoc iarnróid	657,172	76,668	(20,648)	713,192
Gléasra agus innealra	115,615	14,527	(34,337)	95,805
Comharthaíocht	253,647	20,505	(9,500)	264,652
Dugaí, cuanta agus céanna	27,440	1,335	-	28,775
Trealamh lónadóireachta	-	75	-	75
Talamh agus Foirgnimh	480	131	(10)	601
Iomlán	1,545,076	170,050	(108,574)	1,606,552

	31 Nollaig 2020 €'000	31 Nollaig 2019 €'000
Glanmhéideanna de réir na Leabhar		
Línte agus oibreacha iarnróid	750,287	759,758
Rothstoc iarnróid	417,287	438,209
Gléasra agus innealra	198,670	157,413
Comharthaíocht	294,976	305,644
Dugaí, cuanta agus céanna	28,065	28,928
Trealamh lónadóireachta	672	747
Talamh agus Foirgnimh	2,512	1,719
Iomlán	1,692,469	1,692,418

As na costais iomlána i leith na foirne, tá €21.0m (2019: €14.6m) caipitlithe ina sócmhainní seasta inláimhsithe.

Baineann an méid a scríobhtar síos le sócmhainní atá dímheasta go hiomlán agus déantar iad a nuashonrú i gclár na sócmhainní i gcaitheamh na bliana.

14. Stoic

	2020 €'000	2019 €'000
Rothstoc, páirteanna spártha agus ábhair chothabhála	26,432	20,985
Stoc bonneagair	22,411	23,418
Breosla, bealaí agus stoic éagsúla eile	6,475	11,971
Iomlán	55,318	56,374
Stoic a úsáideadh le linn na tréimhse tuairiscithe		
Ábhair	80,703	98,540
Breosla	23,297	25,251
Iomlán	104,000	123,791

Áirítear sna méideanna atá ar áireamh sa stoc páirteanna agus comhpháirteanna nach mór a bheith ar seilbh chun freastal ar riachtanais oibriúcháin fhadtéarmacha. Níl aon difríocht shuntasach idir costas athsholáthair na stoc agus a suim ghlanluacha.

Aithníodh caillteanas lagaithe €1,200,000 (2019: €25,000) sa chuntas brabúis agus caillteanais i leith stoc críon nó stoc a bhfuil damáiste déanta dó.

15. Féichiúnaithe

	2020 €'000	2019 €'000
Féichiúnaithe trádála	4,921	8,546
Méideanna atá dlite ón máthairghnóthas	77,163	82,146
Deontais Stáit Infhaighte	-	5,000
Cáin Chorporáide	777	-
Réamhíocaíochtaí agus ioncam fabhraithe	15,141	5,953
Iomlán	98,002	101,645

Tá na méideanna atá dlite ón máthairghnóthas neamhurráithe agus saor ó ús, níl aon dáta aisíocaíochta socraithe ina leith agus tá siad iníochta ar éileamh.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

16. Creidiúnaithe – Méideanna atá Dlite laistigh de Bhliain Amháin

	2020 €'000	2019 €'000
Creidiúnaithe (Méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)		
Creidiúnaithe trádála	9,416	5,379
Cáin ioncaim asbhainte faoi ÍMAT	5,358	5,412
Árachas sóisialta pá-choibhneasa	2,761	3,452
Muirear sóisialta uilíoch	1,170	1,189
Cáin bhreisluacha	3,969	6,109
Cáin shiarchoinneálach	1,660	553
Ioncam iarchurtha	19,835	24,139
Creidiúnaithe eile	12,848	10,411
Cáin Chorparáide	–	1,554
Fabhruithe	74,055	74,829
Ioncam iarchurtha (nóta 18)	165,258	169,054
	296,330	302,081

Tá creidiúnaithe trádála agus creidiúnaithe eile iníoctha ag dátaí éagsúla sna trí mhí tar éis dheireadh na bliana airgeadais de réir ghnáth-théarmaí creidmheasa na gcreidiúnaithe.

Tá na méideanna atá dlite do ghnóthais ghrúpa neamhurraithe agus saor ó ús, níl aon dáta aisíocaíochta socraithe ina leith agus tá siad iníoctha ar éileamh.

Tá creidiúnaithe i leith cánach agus árachas sóisialta iníoctha sa chreat ama atá leagtha síos sa reachtaíocht ábhartha.

17. Oibleagáidí Léasa

Ag deireadh na bliana airgeadais, ba iad na híocaíochtaí léasa íosta todhchaí faoi léasanna oibríochta nárbh fhéidir a chealú:

	2020 €'000	2019 €'000
Laistigh d'aon bhliain amháin	2,227	1,886
Idir bliain amháin agus cúig bliana	3,998	1,578
Iomlán	6,225	3,464

18. Ioncam Iarchurtha

Áirítear sa chuntas seo, ina gcuimsítear deontais neamh-inaisíochta ón Stát agus ón Aontas Eorpach agus ioncam iarchurtha eile a chuirfeadh chun sochair an chuntais brabúis agus cailteanais ar an mbonn céanna ar a ndéanfar na sócmhainní seasta gaolmhara a dhímheas (beartas cuntasáochta M), iad seo a leanas:

	1 Eanáir 2020 €'000	Faighte agus infhála €'000	Cuntas Brabúis agus Cailteanais €'000	31 Nollaig 2020 €'000
Deontais Chaipitil				
Talamh agus foirgnimh	180	183	(15)	348
Línte agus oibreacha iarnróid	749,655	39,964	(56,192)	733,427
Rothstoc iarnróid	429,060	60,657	(74,425)	415,292
Gléasra agus innealra	161,373	49,331	(14,845)	195,859
Comharthaíocht	280,380	9,855	(18,221)	272,014
Dugaí, cuanta agus céanna	7,734	-	(310)	7,424
Iomlán	1,628,382	159,990	(164,008)	1,624,364

	1 Eanáir 2019 €'000	Faighte agus infhála €'000	Cuntas Brabúis agus Cailteanais €'000	31 Nollaig 2019 €'000
Deontais Chaipitil				
Talamh agus foirgnimh	195	-	(15)	180
Línte agus oibreacha iarnróid	778,734	29,702	(58,781)	749,655
Rothstoc iarnróid	420,205	79,222	(70,367)	429,060
Gléasra agus innealra	129,810	43,963	(12,400)	161,373
Comharthaíocht	289,484	9,434	(18,538)	280,380
Dugaí, cuanta agus céanna	8,044	-	(310)	7,734
Iomlán	1,626,472	162,321	(160,411)	1,628,382

	2020 €'000	2019 €'000
Ioncam Iarchurtha		
- méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin	165,258	169,054
- méideanna atá dlite tar éis níos mó ná bliain amháin	1,459,105	1,459,328
	1,624,364	1,628,382

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

19. Soláthairtí in aghaidh Dliteanas

	Soláthar i dtaobh Athstruch- túrú €'000	Éilimh Trú Páirtí agus Fostóra €'000	Bainteach le dlí €'000	Soláthairtí Eile €'000	Iomlán €'000
Iarmhéid amhail 1 Eanáir 2020	330	50,657	646	11,775	63,408
Úsáidte i rith na bliana airgeadais	(327)	(2,264)	-	(111)	(2,702)
Cuntas brabúis agus cailiteanais	(3)	527	914	(549)	889
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2020	-	48,920	1,560	11,115	61,595
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Iarmhéid amhail 1 Eanáir 2019	702	49,265	683	16,748	67,398
Úsáidte i rith na bliana airgeadais	(490)	(2,791)	(55)	(244)	(3,580)
Cuntas brabúis agus cailiteanais	118	4,183	18	(4,729)	(410)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2019	330	50,657	646	11,775	63,408

Soláthar athstruchtúraithe

Baineann an soláthar maidir le hathstruchtúrú le cur chun feidhme na dtionscnamh sábhála costais atá ar bun.

Soláthar eile

Amhail an 31 Nollaig 2020 bhí €11.1m (2019: €11.8m) luaite le soláthairtí eile, bhain soláthar €2.7m (2019: €2.7m) le díospóidí nach raibh réitithe le trú páirtí, bhain soláthar €8.4m (2019: €8.8m) le costais sochair iarscoir agus bhain soláthar €0.0m (2019: €0.3m) le díospóidí pá eile.

Éilimh um dhliteanas trú páirtí agus dhliteanas fostóra agus aisghabhálacha ghaolmhara

Déantar aon cailiteanais nach bhfuil cumhdaithe ag árachas seachtrach a chur de mhuirear ar an gcuntas brabúis agus cailiteanais, agus áirítear méideanna gan íoc sna soláthairtí in aghaidh dliteanas agus muirear.

Léiríonn na soláthairtí atá taifeadta meastachán is fearr na stiúrthóirí ar an gcaiteachas a bheidh de dhíth chun na hoibleagáidí a ghlanadh, agus aird ar chomhairle dlí.

Fágann cineál na n-éileamh go bhfuil éiginnteacht éigin i gceist maidir leis an luach socraíochta. Murab ionann torthaí na n-éileamh agus na toimhdí is bonn leis na meastacháin is fearr de chuid na stiúrthóirí, d'fhéadfadh dliteanas breise a bheith i gceist.

Ina cháil mar chomhlacht féinrialaithe, feidhmíonn CIÉ samhail féinárachais faoina n-íompraíonn na Cuideachtaí Oibríocha an riosca airgeadais a bhaineann le costas éileamh, faoi réir teagmhais aonuaire áirithe agus uasteorainneacha árachais bliantúla i gcás na n-éileamh Tríú Páirtí.

Déantar soláthar ag deireadh na bliana do chostas measta na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil íoctha ar dháta an chláir comhardaithe, lena n-áirítear costas na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil tuairiscithe (IBNR) don Chuideachta fós.

Áirítear i gcostas measta na n-éileamh na costais a thabhófar agus éilimh á réiteach. Glacann an Chuideachta gach céim réasúnach lena chinntiú go bhfuil an fhaisnéis chuí aici maidir lena neamhchosaint ar éilimh. Mar sin féin, mar gheall ar an neamhchinnteacht maidir le soláthairt a bhunú in aghaidh éileamh, is dócha go mbeidh an toradh deiridh difriúil ón dliteanas bunaidh a cinneadh.

Agus costas measta na n-éileamh neamhíoctha á ríomh, úsáideann an Chuideachta teicnící éagsúla meastacháin, lena n-áirítear anailís staitistiúil ar thaithí stairiúil, modh anailíse a ghlacann leis go mbeidh patrún forbartha na n-éileamh reatha ag teacht leis an taithí a bhí ann roimhe seo. Cuirtear san áireamh, áfach, aon athruithe nó ábhair neamhchinnteachta a d'fhéadfadh a bheith mar bhonn le saobhadh na staitisticí bunúsacha, agus athruithe nó ábhair neamhchinnteachta a d'fhéadfadh a bheith mar bhonn le costas na n-éileamh gan íoc a mhéadú nó a laghdú i gcomparáid le costas na n-éileamh a íocadh roimhe seo. Samplaí díobh sin is ea athruithe ar phróisis na Cuideachta a d'fhéadfadh dlús a chur faoi fhorbairt agus/nó taifeadadh éileamh arna n-íoc nó arna dtabhú, nó moill a chur orthu, athruithe ar an timpeallacht dlí, éifeacht an bhoilscithe, athruithe ar mheascán na n-éileamh agus an tionchar a bheadh ag cailleanais mhóra.

Agus costas na n-éileamh atá fógartha ach nach bhfuil íoctha á mheas, bíonn aird ag an gCuideachta ar dhálaí timpistí arna gcruthú de bharr imscrúduithe, ar aon fhaisnéis a bhíonn ar fáil ó shaineolaithe dlí nó ó shaineolaithe eile agus ar fhaisnéis maidir le fasaigh sa chúirt ar dhliteanas le tréithe comhchosúla i dtréimhsí roimhe sin. Déantar timpistí a bhíonn thar a bheith tromchúiseach a mheas ar leithligh ó na meáin a léiríonn an tsamhail achtúireach.

Bíonn meastachán éilimh IBNR faoi réir ag níos mó neamhchinnteachta ná an dliteanas measta i gcás éileamh a cuireadh in iúl cheana don Chuideachta, mar gheall ar an easpa faisnéise faoi theagmhas an éilimh, ach amháin sna cásanna sin inar glaoth imscrúdaitheoirí go dtí láithreacha na dtimpistí. Is iondúil, i gcás cineálacha éileamh a bhfuil críoch forbartha níos faide ag baint leo agus ina bhfuil an cion IBNR den chúlchiste iomlán ard dá réir, go léirítear éagsúlachtaí níos mó ina leith idir na meastacháin bhunaidh agus na torthaí deiridh mar gheall go mbíonn sé níos deacra na cúlchistí sin a mheas.

Déantar soláthairtí i leith éileamh a ríomh mar mhéid comhlán gan aisghabháil athárachais ar bith san áireamh. Aithnítear aisghabhálacha athárachais sa chás inar féidir a leithéid d'aisghabhálacha a mheas go réasúnach. Glactar leis go mbíonn aisghabhálacha athárachais i ndáil le héilimh mheasta IBNR ag teacht leis an bpatrún stairiúil i dtaobh aisghabhálacha den sórt sin, arna gcoigeartú chun athruithe ar chineál agus méid chlár athárachais na Cuideachta le himeacht ama a léiriú.

Chomh maith leis sin, déantar aisghabhálacht an athárachais a mheas ag féachaint d'fhógra a bheith faighte ó bhróicéirí na Cuideachta maidir le haon athárachóirí a bhfuil cailleanas luaithe leo.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

20. Scairchaipiteal agus cúlchistí

	2020 €'000	2019 €'000
Údaraithe:		
153,000,000 Gnáthscair ar €1.27* an ceann	194,270	194,270
Leithroinnte, glaoite agus láníoctha – curtha i láthair mar scairchaipiteal		
Amhail an 1 Eanáir agus an 31 Nollaig		
153,000,000 Gnáthscair ar €1.27* an ceann	194,270	194,270
*(£1 IÉP = €1.269738 EUR)		

Is ann d'aicme amháin gnáthscaireanna. Níl srian ar bith ar dháileadh díbhinní agus ar aisíoc an chaipitil. Baineann na cearta vótála céanna le gach scair agus an aicme chéanna i dtaobh díbhinní, a mhéid a bhfuil an méid iomlán ar gach scair íoctha.

21. Nótaí a ghabhann leis an Ráiteas ar Shreabhadh Airgid

	2020 €'000	2019 €'000
Barrachas don bhliain roimh ús agus chánach	3,469	5,146
Brabús ar dhiúscairt sócmhainní seasta inláimhsithe	-	(10)
Dímheas ar shócmhainní seasta inláimhsithe	170,051	172,710
Amúchadh i leith sócmhainní seasta doláimhsithe	4,378	743
Amúchadh na ndeontas caipitil	(164,009)	(160,411)
Laghdú/(méadú) ar stoic	1,056	(12,002)
(Méadú) ar fhéichiúnaithe	(1,339)	(1,363)
Méadú ar chreidiúnaithe agus ar sholáthairtí	2,246	156
Muirear cánach	-	(1,554)
Airgead glan ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	15,852	3,415

22. Ceangaltais Chaipitil

	2020 €'000	2019 €'000
Amhail an 31 Nollaig, bhí na ceangaltais chaipitil seo a leanas ar an gCuideachta:		
Ceangaltais chonartha i leith fáil sócmhainní seasta inlámhsithe	122,259	65,011
Caiteachas caipitiúil ar shócmhainní seasta inlámhsithe atá údaraithe ag na stiúrthóirí, ach nach bhfuil conradh déanta ina leith	187,725	125,464

Tá gné shuntasach de na ceangaltais chaipitil atá liostaithe thuas faoi réir ag cistiú stáit a bheith ar fáil.

23. Sochair Iarfhostaíochta

Feidhmíonn Grúpa CIÉ dhá phlean sochair sainithe (Scéim Pinsean CIÉ don Fhoireann ar Phá Rialta agus plean sochar sainithe Scéim 2000 (Leasú) Scéim Aoisliúntais CIÉ 1951) d'fhostaithe ghrúpa CIÉ. Is baill de scéimeanna pinsean Ghrúpa Córas Iompair Éireann iad fostaithe Iarnród Éireann. Cinneann achtúire cáilithe neamhspleách na ranníocaíochtaí ar bhonn luachálacha tríbhlantúla faoi mhodh chreidiúint réamh-mheasta an aonaid.

Ní shonraítear i rialacha na scéime conas ba chóir aon bharrachas nó easnamh a leithdháileadh i measc fostóirí rannpháirteacha agus níl aon chomhaontú conartha ná beartas luaite i dtaobh glanchostas sochar sainithe a leithdháileadh ar na grúpeintitis aonair. Dá réir sin, aithnítear glanchostais sochar sainithe na scéimeanna ina n-iomláine i ráitis airgeadais ar leithligh CIÉ toisc gurb amhlaidh, in éagmais socrú foirmiúil conartha a bheith i bhfeidhm, go gcreideann na stiúrthóirí gurb é an t-eintiteas sin atá freagrach as na scéimeanna faoin dlí. Aithníonn na heintitis rannpháirteacha eile, lena n-áirítear Iarnród Éireann, costas arb ionann é agus a ranníocaíocht i leith na tréimhse.

Léirigh na luachálacha ar na scéimeanna faoi FRS 102 amhail an 31 Nollaig 2020 easnamh €975 milliún (2019: €777 milliún). Tá an nochtadh atá ceangailte faoi FRS 102 maidir le scéimeanna sochar sainithe an ghrúpa, ina bhfuil an Chuideachta rannpháirteach, leagtha amach i ráitis airgeadais CIÉ don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2020, atá ar fáil don phobal ó CIÉ, Stáisiún Heuston, Baile Átha Cliath 8.

Bhí costas pinsean na Cuideachta don bhliain ar na scéimeanna sochar sainithe cothrom le €28.9 milliún (2019: €25.4 milliún) agus tá na costais sin san áireamh i nóta 5. Cuimsíonn costas na Cuideachta an ranníocaíocht atá iníoctha don bhliain.

24. Ráthaíochtaí agus Dliteanais Theagmhasacha

Dlíthíocht ar Feitheamh

Bíonn an Chuideachta ina páirtí, ó am go ham, in imeachtaí éagsúla dlí a bhaineann le ceisteanna tráchtála a bhfuiltear ag déileáil leo agus á gcosaint sa ghnáthchúrsa gnó. Déantar stádas imeachtaí ar feitheamh nó imeachtaí faoi bhagairt a athbhreithniú ar bhonn rialta le dlíodóirí ghrúpa CIÉ. Is é tuairim na stiúrthóirí nach mbeidh na cailteanais, más ann dóibh, a eascróidh as na nithe sin níos mó go hábhartha ná na soláthairtí a rinneadh sna ráitis airgeadais.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais – ar lean

25. Idirbhearta Páirtithe Gaolmhara

I ngnáthchúrsa gnó, ceannaíonn an Chuideachta earraí agus seirbhísí ó eintitis arna rialú ag Rialtas na hÉireann. Ar na heintitis is tábhachtaí díobh sin tá An Post, Banc na hÉireann agus an tÚdarás Náisiúnta Iompair. Tá na stiúrthóirí den tuairim nach bhfuil cainníocht na gceannachán sin ábhartha i ndáil le gnó na Cuideachta. Féach anailís ar maoiniú deontais a fuarthas ón tÚdarás Náisiúnta Iompair agus an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt i Nóta 11.

Tá idirbheartanna ag an Chuideachta a bhaineann le earraí agus seirbhísí le cuideachtaí eile laistigh de Ghrúpa CIÉ.

Tá an Chuideachta díolmhaithe ó cheangaltais nochtait alt 33.9 maidir le hidirbhearta leis na heintitis ar páirtí gaolmhar iad de bhua smacht, comhrialú nó tionchar suntasach a bheith ag an stát céanna ar an eintiteas tuairiscithe agus an eintiteas eile.

26. Ballraíocht i nGrúpa Chóras Iompair Éireann

Tá Iarnród Éireann (Irish Rail) ina bhall de Ghrúpa Cuideachtaí Chóras Iompair Éireann (an Grúpa) agus léiríonn na ráitis airgeadais éifeachtaí na ballraíochta sa Ghrúpa.

I gcás roinnt feidhmeanna uileghrúpa amhail Cisteán, Díl, Maoin agus Pinsin, is í an Chuideachta Sealbhaíochta a chuireann i gcrích iad ar bhonn seirbhísí comhroinnte. Is féidir cóipeanna de ráitis airgeadais chomhdhlúite CIÉ a fháil ón Rúnaí Cuideachta ag Stáisiún Heuston, Baile Átha Cliath 8, Éire.

27. Ceadú na ráiteas airgeadais

Cheadaigh na stiúrthóirí na ráitis airgeadais ar an 30 Márta 2021 ag brath ar litir thacaíochta ó CIÉ a fuarthas 7 Aibreán 2021.

Stáisiún Uí Chonghaile
Sráid Amiens
Dublin DO1 V6V6
www.irishrail.ie